

آنچه در مورد قانون مالیات بر ارزش افزوده و آئین نامه های اجرائی و دستورالعملهای آن باید بدانید .

مقدمه

قبل از اینکه به مفهوم مالیات بر ارزش افزوده بپردازیم لازم است ابتدا مختصری راجع به تعریف مالیات و نقش و اهمیت آن در اقتصاد جامعه توضیح دهیم . در یک تعرف ساده ، مالیات بخشی از عایدی اشخاص حقیقی و حقوقیست که در ازای استفاده از امکانات و خدمات عمومی ، طبق قانون باید به حساب دولت واریز گردد .

بر اساس تعریف حقوقی «مالیات یک مالی اجباری یا نوعی خراج است که توسط یک سازمان دولتی به منظور تأمین هزینه های مختلف عمومی یا هزینه های دولت، به مالیات دهنده (یک شخص حقیقی یا شخص حقوقی) تحمیل می شود. عدم موفقیت در پرداخت، فرار یا مقاومت در برابر پرداخت مالیات، می تواند طبق قانون مجازات در پی داشته باشد.» و یکی پدیا

مالیات یکی از مهم ترین منابع درآمدی دولت است. دولت از طریق مالیات ها می تواند منابع مالی مورد نیاز برای تأمین هزینه های عمومی مانند آموزش، بهداشت، امنیت، زیرساخت ها و سایر خدمات عمومی را تأمین کند. مالیات همچنین می تواند به توزیع عادلانه درآمدها در جامعه کمک کند. مالیات در سراسر دنیا به عنوان بخشی از منبع درآمد دولت ها به شمار می رود و بسیاری از افراد جامعه، بدون اطلاع از این موضوع، روزانه در حال پرداخت مالیات هستند تا آنجائیکه در برخی از کشورهای توسعه یافته بیش از 90 درصد درآمدهای دولتها از مالیات وصولی از اشخاص (حقیقی و حقوقی) تأمین میشود. مالیات انواع مختلفی دارد و در قوانین مالیات ایران، مالیات به دو دسته مالیات های مستقیم و غیرمستقیم تقسیم بندی می شود که هر کدام از آنها نیز شامل مالیات های مختلفی هستند.

واقعیت این است که اگر دولتها بتوانند به نوعی برنامه ریزی کنند که بدون اتکاء به ذخائر خدادادی، کشورشان را با درآمدهای مالیاتی اداره کنند بزرگترین خدمت را به جامعه نموده اند. زیرا در اینصورت منافع مردم و دولتها به هم گره میخورد و دولتها برای آنکه بتوانند درآمد لازم برای اداره کشور را فراهم نمایند، لازم است ابتدا زمینه های سالم کسب درآمد را فراهم نمایند تا بتوانند بخشی از درآمد کسب شده آنها را بعنوان مالیات وصول و درآمدهای پیش بینی شده دولت در قوانین توسعه و بودجه های سنواتی را تأمین نمایند در غیر اینصورت همه ساله با کسری بودجه مواجه خواهند شد و در اجرای تکالیف خود با مشکل مواجه بشوند.

با این وجود ، متأسفانه در کشور ایران دولتها در طول سالیان متمادی از این واقعیت غافل بوده اند زیرا با استخراج و فروش نفت و گاز از ذخائری که متعلق به نسلهای آینده نیز میباشد ، درآمدهای مورد نیازشان براحتی تامین میشده و احساس نیازی به درآمدهای مالیاتی نمی کردند . در دو دهه اخیر دو عامل موجب توجه بیشتر به درآمدهای مالیاتی گردید . از یکطرف نوسانات قیمت نفت در سطح دنیا در اثر تحریمها موجب عدم تحقق درآمدهای نفتی دولت و کسری بودجه های فراوان شد از طرف دیگر هشدار کارشناسان در ارتباط به محدود بودن ذخائر نفت و گاز و لزوم توجه به درآمدهای پایدار برای مدیریت کشور . تصویب عجلولانه قانون مالیات بر ارزش افزوده در کمیسیون اقتصادی مجلس در سال 1387 که یا نوع مالیات غیر مستقیم بود و موافقت مجلس با اجرای آزمایشی آن بلافاصله بعد از تصویب قانون، بمدت 5 سال ناشی از همین احساس نیاز بود .

تصویب و اجرای این قانون بصورت ناقص و مرحله ای * ،مشکلات و نارضایتی های فراوانی را بدنبال داشت ضمن اینکه بدلیل نبود زیر ساختها و ساختارهای قانونی لازم برای نحوه رضایت بر آن زمینه های سوء استفاده فراوانی را فراهم کرد . بر اساس این قانون ، که هر سال تعدادی از صنوف و فعالیتهای اقتصادی را شامل میشد و سال به سال به دایره شمول آن افزوده میشد ، مشمولین قانون مالیات بر ارزش افزوده مکلف بودند میزان مالیات بر ارزش افزوده کالاها و خدماتی را که مورد مبادله قرار میگرفت از خریدار کالا اخذ نمایند اما هیچ سامانه و وبستر و الزام قانونی برای ثبت و ضبط میزان مالیات وصولی وجود نداشت .

براساس این قانون فعالان اقتصادی که به فروش کالا و یا ارائه خدمت اشتغال داشتند در اصل مامور وصول مالیات موضوع قانون بودند و باید هر سه ماه یکبار با ارائه اظهار نامه مالیات بر ارزش افزوده مالیات وصولی خود را به حساب دولت واریز و تسویه میکردند . اما تمام این فرآیندها بصورت خود اظهاری انجام می پذیرفت که این روند بعد از گذشت قریب 15 سال همچنان ادامه دارد . قانون مصوب سال 1387 از دو منظر قابل بررسی بود اول از منظر شکلی و دوم از بعد اجرائی که در این کتاب قصد ورود کارشناسی به موضوع را نداریم چراکه در همان مقطع این نقد ها از طرف کارشناسان مختلف صورت گرفت و مقالاتی از همین نویسنده نیز که مدرس دوره ای تبیین این قانون بود و تجربه تدریس و تبیین این قانون به اصناف و فعالان اقتصادی را داشت در قالب مقالاتی تحت عنوان «مالیات بر ارزش افزوده ، قانون درست ، اجرای نادرست» مورد نقد کارشناسی قرار گرفت که در همان سالهای اول اجرای آزمایشی قانون نوشته و در مطبوعات مختلف به چاپ رسید و برای مراکز و مراجع تصمیم گیر ارسال شد .

چون قانون بصورت آزمایشی به مورد اجراء گذاشته شده بود، متعاقب این نقدها به قانون مالیات بر ارزش افزوده، مجلس شورای اسلامی با دادن فرخوان، از کارشناسان و صاحب نظران درخواست نمود با ارائه نظرات کارشناسی دولت و مجلس را در تهیه لایحه اصلاحی و تصویب قانون یاری نمایند و با همین هدف سمینارهای علمی مختلفی در سطح کشور برگزار شد. که نویسنده نیز در سمینار خراسان بزرگ با ارائه مقاله ای نقدهای کارشناسی خود را ارائه نمود.

از آنجایی که می گویند وجود یک قانون ناقص هم بهتر از بی قانونی است، همین قانون ناقص که طی 5 سال اجرای آزمایشی دایره شمول آن افزایش یافته بود، با مصوباتی در قوانین بودجه سالیانه اجرای آزمایشی آن تمدید شد تا اینکه در سال 1400 قانون جدید مالیات بر ارزش افزوده به تصویب مجلس رسید. با توجه به مقدمه فوق، در این کتاب تلاش شده قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب سال 1400 که قانونی قطعی در مورد مالیات بر ارزش افزوده است با جزئیات کامل و آئین نامه های اجرایی آن برای علاقمندان و خوانندگان محترم تبیین گردد.

مالیات بر ارزش افزوده

طبق یک تعریف اقتصادی، ارزش افزوده به مقدار ارزشی گفته میشود که در هر مرحله از تولید (یا مبادله) به ارزش کالای قبلی افزوده میشود. بعنوان مثال اگر قیمت یک کیلو آرد 10000 هزار تومان باشد و با تبدیل آن به نان، نان تولید شده 15000 تومان ارزش داشته باشد در مرحله تبدیل آرد به نان 5000 تومان ارزش افزوده ایجاد شده است که به دو روش قابل محاسبه است. یکی از طریق کسر ارزش کالای واسطه ای از ارزش کالای نهائی مانند آنچه گفته شد. $(5000 = 15000 - 10000)$ و روش دیگر از طریق جمع پرداختی به عوامل تولی شامل دست مزد نیروی کار، هزینه های آب و برق و گاز و اجاره و ... و در نهایت سود قانونی نانو). مالیات بر ارزش افزوده، مالیات متعلق به ارزش افزوده ایجاد شده در هر مرحله را گویند که طبق قانون با ضرب مبلغ ارزش افزوده در نرخ مالیات قانونی بدست می آید. گفته شد که مالیات بر ارزش افزوده یک مالیات غیر مستقیم است و بر ارزش کالاها و خدمات بسته میشود و توسط مصرف کننده نهایی پرداخت میشود. بنابر این لازم هست این مالیات برای هر کالا فقط یکبار برای جمع ارزش افزوده ها در طول فرآیند تولید تا زمانی که کالا بدست مصرف کننده نهایی میرسد محاسبه گردد اما در عمل در اجرای قانون این مهم در نظر گرفته نمیشود و یکی از دلایل نارضایتی مودیان و بویژه مصرف کنندگان که پرداخت کننده اصلی این مالیات هستند غیر شفاف بودن و وجود زمینه سوء استفاده از قانون می باشد که دودش به چشم مصرف کننده نهائی می رود.

قانون مالیات بر ارزش افزوده

قانون مالیات بر ارزش افزوده موصوب سال 1400، مشتمل بر پنجاه و هفت ماده و یکصد تبصره می باشد که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ دوم خردادماه یکهزار و چهارصد مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۴۰۰/۳/۱۲ به تأیید شورای نگهبان رسید. این قانون مشتمل بر فصل شامل مباحث زیر هست.

فصل اول - تعاریف و کلیات

فصل دوم - مأخذ، نرخ و نحوه محاسبه

فصل سوم - معافیت ها

فصل چهارم - وظایف و تکالیف مؤدیان و اشخاص ثالث

فصل پنجم - ساختار سازمانی مالیات بر ارزش افزوده، وظایف و اختیارات آن

فصل ششم - مالیات کالاهای خاص

فصل هفتم - مالیات ها و عوارض خاص

فصل هشتم - جریمه ها

فصل نهم - تخصیص، انتقال و توزیع مالیات

فصل دهم - سایر مقررات

فصل اول - تعاریف و کلیات

مواد قانون

ماده ۱ قانون - مفاهیم و اصطلاحات زیر، در این قانون، دارای تعاریف مشروحه ذیل می باشند:

الف - عرضه: واگذاری کالا یا ارائه خدمت به غیر، از طریق هر نوع معامله یا عقد قانونی

ب - واردات: ورود کالا یا خدمت از خارج از کشور به قلمرو گمرکی کشور* یا مناطق آزاد تجاری - صنعتی یا مناطق ویژه اقتصادی

«* قلمرو گمرکی کشور محدوده ای از جغرافیای کشور را گویند که قانون امور گمرکی در آن اجرا می شود. (کل خاک کشور بجز مناطق آزاد تجاری و مناطق ویژه اقتصادی)»

پ - صادرات: صدور کالا یا خدمت به خارج از کشور

ت - مالیات و عوارض فروش: مالیات و عوارض متعلق به عرضه کالاها و ارائه خدمات مشمول مالیات و عوارض توسط مؤدی در یک دوره معین

ث - مالیات و عوارض خرید: مالیات و عوارض متعلق به خرید کالاها و خدمات مشمول مالیات و عوارض برای فعالیت های اقتصادی مؤدی در یک دوره معین

ج - مالیات بر ارزش افزوده: ما به التفاوت مالیات و عوارض فروش با مالیات و عوارض خرید در یک دوره معین

چ - عوارض: مبالغی که به موجب این قانون به همراه مالیات برای شهرداری ها و دهیاری ها وضع می شود. در این قانون، هر جا مراد، نوع دیگری از عوارض بوده، به صراحت بیان شده است؛ از جمله عوارض واحدهای آلایندهی و عوارض سالانه خودرو

ح - مؤدی: شخصی است که به عرضه کالا، ارائه خدمت، واردات یا صادرات مبادرت می نماید.

خ - دوره مالیاتی: دوره مالیاتی هر سه ماه می باشد و منطبق بر فصول سال شمسی است.

د - اعتبار مالیاتی: مالیات و عوارضی که مؤدی بابت خرید کالا (اعم از نهاده و کالای نهائی) یا خدمت به موجب این قانون پرداخت کرده است.

ذ - معافیت مالیاتی: عدم تعلق مالیات و عوارض موضوع این قانون بر کالاها و خدمات.

ر - قانون مالیات های مستقیم: قانون مالیات های مستقیم مصوب 3/ 12/ 1366 و اصلاحات بعدی آن.

ز - سازمان: سازمان امور مالیاتی کشور

ژ - پایانه فروشگاهی: پایانه موضوع بند «ب» ماده (۱) قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مؤدیان مصوب ۷/ 21/ 1398*

«* ب - پایانه فروشگاهی: رایانه، دستگاه کارتخوان بانکی (pos)، درگاه پرداخت الکترونیکی یا هر وسیله دیگری که امکان اتصال به شبکه های الکترونیکی پرداخت رسمی کشور و سامانه مؤدیان را داشته و از قابلیت صدور صورتحساب الکترونیکی برخوردار باشد.»

س - سامانه مؤدیان: سامانه موضوع بند «پ» ماده (۱) قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مؤدیان*

«* پ - سامانه مؤدیان: سامانه ای است تحت مدیریت سازمان که در آن به هر مؤدی، کارپوشه ویژه ای اختصاص یافته و تبادل اطلاعات میان مؤدیان و سازمان منحصراً از طریق آن کارپوشه انجام می شود. مؤدیان می توانند با استفاده از هرگونه سخت افزار یا نرم افزار اعم از رایانه شخصی، پایانه فروشگاهی، سامانه های ابری یا هر وسیله دیگری که حافظه مالیاتی به آن متصل شده باشد، به سامانه مؤدیان متصل شوند. مرجع نهائی ثبت، صدور و استعلام صورتحساب الکترونیکی، سامانه مؤدیان می باشد.»

ماده ۲ قانون - عرضه کالاها و ارائه خدمات در ایران و واردات و صادرات آنها، از لحاظ مالیات و عوارض مشمول مقررات این قانون است.

تبصره ۱ - کالاها و خدمات مشمول موضوع این قانون که توسط مؤدیان حقیقی خریداری، تحصیل یا تولید می شود، در صورتی که برای مصارف شخصی برداشته شود عرضه کالا به خود محسوب می شود و مشمول مالیات و عوارض خواهد شد. در صورتی که عرضه کالا به خود برای استفاده شغلی باشد مشمول مالیات و عوارض نخواهد شد.*

«* مفهوم این تبصره این است که هر تولید کننده در عین حال یک مصرف کننده نیز هست و کلیه کالاها و خدماتی که برای رفع نیازهای مصرفی خود و خانواده اش مورد استفاده قرار میدهد باید مانند سایر مصرف کنندگان مالیات بر ارزش افزوده آن را پرداخت نماید»

تبصره ۲ - معاوضه کالاها و خدمات در این قانون، عرضه کالا و ارائه خدمت از طرف هر یک از متعاملین محسوب می شود و مشمول مقررات این قانون است.

ماده ۳ قانون - تاریخ تعلق مالیات و عوارض تاریخ صدور صورتحساب مطابق با مقررات است.

تبصره - قبوض آب، برق، گاز و مخابرات از آنجا که سند فروش کالا یا خدمت محسوب می شوند، در حکم صورتحساب هستند.

ماده ۴ قانون - مؤدی مکلف است حداکثر تا پایان ماه پس از انقضای هر دوره مالیاتی، کل مالیات و عوارضی را که طی آن دوره به فروش کالا و یا ارائه خدمات توسط وی تعلق گرفته است، با رعایت تبصره (۲) این ماده و پس از کسر اعتبار مالیاتی خود، به ترتیبی که سازمان مقرر می کند، پرداخت نماید.*

« مفهوم اجرائی این ماده این است که هر تولید کننده یا تاجر، کالاهایی را که برای تولید و فرآوری و فروش خریداری میکند باید مالیات بر ارزش افزوده آنرا به نیابت از مصرف کننده و خریدار نهایی پرداخت کند، به این میزان مالیات پرداختی توسط مودی، اعتبار مالیاتی گفته میشود. از طرف دیگر با فروش کالای نهایی به خریدار بعدی، باید مالیات بر ارزش افزوده کالای نهایی را از خریدار بعدی دریافت نماید. مابه التفاوت مالیات دریافتی از خریدار بعدی، با مالیات پرداختی به فروشنده قبلی، میزان مالیاتی است که مودی مکلف است آن را به دولت بپردازد. »

تبصره ۱ - مطابق این قانون، اصل بر نقدی بودن معاملات است؛ مگر اینکه نسبه بودن معاملات و دریافت و پرداخت های مرتبط با آن در سامانه مؤدیان ثبت شده و به تأیید طرفین رسیده باشد. در مواردی که معامله یا قرارداد در سامانه مؤدیان ثبت نشده باشد، آن معامله یا قرارداد، نقدی تلقی می شود.

تبصره ۲ - در معاملات غیر نقدی نظیر فروش اقساطی و اجاره به شرط تملیک و قراردادهای پیمانکاری و مشاوره ای، تاریخ تعلق مالیات و عوارض همان تاریخ صدور صورتحساب است؛ لکن مؤدی با رعایت تبصره فوق مجاز است پرداخت مالیات و عوارض فروش این نوع معاملات را تا زمان پرداخت ثمن معامله توسط خریدار یا مبلغ قرارداد توسط کارفرما، متناسباً، به تأخیر بیندازد و سازمان تا زمان پرداخت مالیات و عوارض فروش این نوع معاملات توسط کارفرما یا خریدار، مؤدی را مشمول جریمه تأخیر در پرداخت نخواهد کرد. در خصوص معاملات مذکور، تا زمان پرداخت مالیات و عوارض توسط خریدار، اعتبار مالیاتی برای وی از این بابت منظور نخواهد شد.

تبصره 3 - کلیه کارفرمایان موضوع ماده (5) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب 8/7/1386* و ماده (29) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب 14/12/1395* موظفند علاوه بر ثبت اصل قرارداد پیمانکاری، کلیه پرداخت های خود به پیمانکار را نیز در سامانه مؤدیان ثبت نموده، همزمان با هر پرداخت، مالیات و عوارض متناسب با آن را به پیمانکار پرداخت کنند. چنانچه کارفرما از پرداخت مالیات و عوارض فروش خودداری کند، بعد از انقضای مهلت قانونی، اصل مالیات و عوارض و جریمه های متعلق به آن توسط سازمان از طریق عملیات اجرائی از کارفرما وصول و اصل مالیات و عوارض به حساب پیمانکار منظور خواهد شد.

« ماده 5 قانون مدیریت خدمات کشوری - دستگاه اجرائی: کلیه وزارتخانه ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکتهای دولتی و کلیه دستگاههایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانکها و بیمه های دولتی، دستگاه اجرائی نامیده می شوند.»

«* ماده ۲۹- دولت مکلف است طی سال اول اجرای قانون برنامه نسبت به راه اندازی سامانه ثبت حقوق و مزایا اقدام کند و امکان تجمیع کلیه پرداخت ها به مقامات، رؤسا، مدیران کلیه دستگاههای اجرائی شامل قوای سه گانه جمهوری اسلامی ایران اعم از وزارتخانه ها، سازمان ها و مؤسسات و دانشگاهها، شرکتهای دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، بانکها و مؤسسات اعتباری دولتی، شرکتهای بیمه

دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی (در مواردی که آن بنیادها و نهادها از بودجه کل کشور استفاده می نمایند)، مؤسسات عمومی، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی، مجلس شورای اسلامی، شورای نگهبان قانون اساسی، بنیادها و مؤسساتی که زیر نظر ولی فقیه اداره می شوند و همچنین دستگاهها و واحدهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است از اینکه قانون خاص خود را داشته و یا از قوانین و مقررات عام تبعیت نمایند نظیر وزارت جهاد کشاورزی، شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران، سازمان گسترش نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان بنادر و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و شرکتهای تابعه آنها، ستاد اجرائی و قرارگاههای سازندگی و اشخاص حقوقی وابسته به آنها را فراهم نماید، به نحوی که میزان ناخالص پرداختی به هر یک از افراد فوق مشخص شود و امکان دسترسی برای نهادهای نظارتی و عموم مردم فراهم شود. وزارت اطلاعات، نیروهای مسلح و سازمان انرژی اتمی ایران از شمول این حکم مستثنی هستند. اجرای این حکم درخصوص بنگاههای اقتصادی متعلق به وزارت اطلاعات، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تنها با مصوبه شورای عالی امنیت ملی مجاز خواهد بود

دستگاههای مشمول این ماده مکلفند حقوق، فوق العادهها، هزینهها، کمک هزینهها، کارانه، پرداختهای غیرماهانه و مزایای ناخالص پرداختی ماهانه اعم از مستمر و غیرمستمر، نقدی و غیرنقدی (معادل ریالی آن) و سایر مزایا به مقامات، رؤسا، مدیران موضوع این ماده را از هر محل (از جمله اعتبارات خارج از شمول قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱/۶/۱۳۶۶، درآمدهای اختصاصی، اعتبارات متفرقه، اعتبارات کمکهای رفاهی، اعتبارات بودجه عمومی و منابع عمومی و همچنین اعتبارات موضوع ماده (۲۱۷) قانون مالیاتهای مستقیم با اصلاحات و الحاقات بعدی مصوب ۳/۱۲/۱۳۶۶، تبصره «۱» ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده، مواد (۱۶۰) تا (۱۶۲) قانون امور گمرکی مصوب ۸۲/۲/۱۳۹۰ و یا اعتبارات خاص ناشی از واگذاری و فروش شرکتهای در سازمان خصوصی سازی، اعتبارات مربوط به ردیفهای کمک به اشخاص حقیقی و حقوقی و سایر درآمدها و موارد مشابه)، منحصرأدر فیش حقوقی منعکس و پس از ثبت در سامانه فوق، پرداخت کنند، به نحوی که میزان هرگونه ناخالص پرداختی ماهانه به هر یک از افراد مذکور بلافاصله در سامانه اطلاعاتی هر دستگاه مشخص باشد.

تبصره ۱- کلیه اشخاص حقوقی مشمول این ماده مکلفند از تاریخ ۱/۱/۱۳۸۸ اطلاعات مربوط به مقامات، رؤسا، مدیران موضوع این ماده را به دیوان محاسبات کشور و سازمان بازرسی کل کشور ارائه دهند. مستنکف از ارائه اسناد و اطلاعات مورد درخواست به انفصال موقت از خدمات دولتی و عمومی از سه ماه تا یک سال به تشخیص مراجع قضائی محکوم می شود. دیوان محاسبات کشور و سازمان بازرسی کل کشور مکلفند طبق وظایف و اختیارات قانونی خود اطلاعات مربوط به پرداختهای مذکور را در اسرع وقت به منظور بازگرداندن وجوه پرداخت شده رسیدگی نمایند و در صورتی که مبالغی برخلاف قوانین به افراد موضوع این ماده پرداخت شده باشد، اقدامات قانونی لازم را به عمل آورند.

تبصره ۲- حسابرسان و بازرسان قانونی از جمله سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران رسمی کشور مکلفند در حین انجام وظایف قانونی موارد مندرج در این ماده را کنترل و ضمن درج مراتب در گزارشهای حسابرسی و بازرسی قانونی، تخلفات صورت گرفته را در اسرع وقت به مراجع ذیصلاح (اعضای مجمع عمومی، هیأت‌های تخلفات اداری، مرجع قضائی، سازمان بازرسی کل کشور و دیوان محاسبات کشور) اعلام نمایند.

تبصره ۳- دولت مکلف است طی سال اول اجرای قانون برنامه سازوکارهای مناسب در نظامات پرداخت حقوق و مزایا و نظام مالیاتی را به نحوی مدون نماید که اختلاف حقوق و مزایای بین مقامات، رؤسا، مدیران و کارکنان موضوع این ماده در مشاغل مشابه و شرایط مشابه در هر صورت از بیست درصد (۲۰٪) تجاوز نکند و در مسیر تصمیم‌گیری قانونی قرار دهد.

تبصره ۴ - پیمانکاران و مهندسان مشاور موضوع این ماده می توانند از اوراق تسویه خزانه موضوع ماده (۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱/۲/۱۳۹۴* و اوراق مالی اسلامی که توسط دولت منتشر

می شود (منوط به دریافت مستقیم از دولت) برای تسویه مالیات و عوارض خود استفاده نمایند. سازمان مکلف به پذیرش این اوراق به عنوان مالیات و عوارض به میزان ارزش تنزیل شده آن (با نرخ حفظ قدرت خرید اسناد خزانه یا نرخ سود اوراق مالی - اسلامی) متناسب با سالهای باقی مانده تا سررسید است. میزان مالیات وصولی از این محل به عنوان عملکرد وصولی نقدی سازمان در سال پذیرش اوراق محسوب می شود. در اجرای این تبصره سازمان مکلف است که معادل سهم عوارض از پذیرش اوراق مذکور را از محل وصولی های جاری به حساب عوارض شهرداری ها و دهیاری های مربوط منظور نماید.

« ماده ۲ قانون رفع موانع تولید - دولت موظف است:

الف - حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، بدهی های قطعی خود به اشخاص حقیقی و حقوقی تعاونی و خصوصی را که در چارچوب مقررات مربوط تا پایان سال ۱۳۹۲ ایجاد شده، با مطالبات قطعی دولت (وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی) از اشخاص مزبور تسویه کند. بدین منظور وزارت امور اقتصادی و دارایی، اسناد تعهدی خاصی را با عنوان «اوراق تسویه خزانه» صادر می کند و در اختیار اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی طلبکار و متقابلاً بدهکار قرار می دهد. این اسناد صرفاً به منظور تسویه بدهی اشخاص یاد شده به دولت مورد استفاده قرار می گیرد. جمع مبلغ اوراق تسویه خزانه که به موجب این ماده صادر می شود و در اختیار طلبکاران قرار می گیرد، به صورت جمعی - خرجی در بودجه های سنواتی درج می شود.

ب - همه ساله به میزان مابه التفاوت مطالبات قطعی اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی از دولت و شرکت های دولتی و بدهی قطعی شده آنان به دولت و شرکت های دولتی، در لایحه بودجه سالانه، انتشار «اوراق صکوک اجاره» را پیش بینی نماید. اوراق مزبور قابل معامله در بازار ثانویه است. آیین نامه اجرایی نحوه انتشار اوراق صکوک اجاره، بازپرداخت سود و تضمین آن حسب مورد توسط دولت و شرکت های دولتی ذی ربط، ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون، به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیأت وزیران می رسد. اوراق صکوک اجاره در این قانون عبارت است از اوراق بهادار قابل نقل و انتقال که نشان دهنده مالکیت مشاع دارنده در منافع دارایی مورد اجاره باشد.

پ - در صورت درخواست اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی، مطالبات خود از آنان را با بدهی شرکت های دولتی به آنها، تهاثر کند. شرکت دولتی که به این ترتیب جایگزین بدهکار می شود، موظف است مبلغ بدهی تسویه شده را به حساب درآمد عمومی نزد خزانه داری کل کشور واریز کند. حکم این بند با رعایت جزء (۲) بند (د) سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی قابل اجرا می باشد.

تبصره ۱- دولت مجاز است احکام سه گانه این ماده را در مورد اشخاص، نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی و بانک ها اجرا کند.

تبصره ۲- پرداخت مطالبات و دیون ایثارگران، جانبازان، آزادگان و خانواده شهدا و مفاد قانون تفسیر ماده (۱۳) قانون حمایت از آزادگان مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۴ از محل منابع حاصل از واگذاری اموال دولت به استثنای واگذاری های مشمول قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی با تأیید ذی حساب دستگاه بنیاد شهید و امور ایثارگران در اولویت قرار دارد.»

تبصره ۵ - چنانچه وجه واردات خدمت در دوره یا دوره های بعد پرداخت شود، مالیات و عوارض آن هم در همان دوره پرداخت می شود.

فصل دوم - مأخذ، نرخ و نحوه محاسبه

مواد قانون

ماده ۵ قانون - مأخذ محاسبه مالیات و عوارض فروش کالاها و خدمات، در مورد مؤدیان عضو سامانه مؤدیان، ارزش فروش مندرج در صورتحساب الکترونیکی است که توسط آنان در سامانه مزبور ثبت شده است.

تبصره ۱ - مأخذ محاسبه مالیات و عوارض فروش کالاها و خدمات در مورد مؤدیانی که عضو سامانه مؤدیان نیستند و نیز مؤدیان متخلف موضوع ماده (۹) قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مؤدیان*، ارزش روز کالا یا خدمت در زمان تعلق می باشد که توسط سازمان بر اساس اطلاعات موجود در سامانه مؤدیان، استعلام از مراجع ذی صلاح یا تعیین کارشناس یا هیأت کارشناسی مشخص می شود. همچنین سازمان می تواند برای تعیین مأخذ مشمول مالیات مؤدیان مزبور، از دفاتر، اسناد و مدارک (اعم از الکترونیکی یا غیرالکترونیکی) آنها استفاده نماید. مؤدی مکلف است دفاتر، اسناد و مدارک مذکور را در صورت درخواست مأموران مالیاتی، کارشناس یا هیأت کارشناسی به آنان ارائه کند.

«ماده ۹ قانون پایانه ها - در صورتی که مؤدی، برخی از فعالیت ها و یا معاملات خود را کتمان کند، یا از صدور صورتحساب های خود از طریق سامانه مؤدیان خودداری کرده یا در ثبت قیمت یا مقدار فروش مرتکب کم اظهاری یا بیش اظهاری شده باشد، سازمان موظف است موارد تخلف مؤدی را از طریق سامانه مؤدیان به اطلاع وی برساند. در صورتی که مؤدی موارد مزبور را پذیرفته و آنها را در کارپوشه خود در سامانه مؤدیان ثبت یا اصلاح کند، صرفاً مشمول جریمه های موضوع ماده (۲۲) این قانون خواهد شد. در صورتی که مؤدی، آن موارد را نپذیرفته و از ثبت یا اصلاح آنها در سامانه مؤدیان امتناع کند، سازمان مراتب تخلف مؤدی را با اسناد و مدارک مثبت به هیأت حل اختلاف مالیاتی ارجاع می دهد. در صورت تأیید تخلف توسط هیأت حل اختلاف مالیاتی، سازمان می تواند با مراجعه به مؤدی یا مطالبه دفاتر و اسناد او، نسبت به حسابرسی دوره های مالیاتی سال تخلف اقدام نماید. علاوه بر این، مؤدی متخلف مشمول جریمه های موضوع ماده (۲۲) این قانون خواهد بود.»

تبصره ۲ - موارد زیر جزء مأخذ محاسبه مالیات و عوارض نمی باشد:

الف - انواع تخفیفات اعطائی

ب - مالیات و عوارض موضوع این قانون که قبلاً توسط عرضه کننده کالا یا ارائه دهنده خدمت پرداخت شده است

پ - سایر مالیات های غیرمستقیم و عوارضی که به موجب قوانین موضوعه هنگام عرضه کالا یا ارائه خدمت به آن تعلق گرفته است

ت - وجوهی که به موجب سایر قوانین وصول می شود و به حساب درآمد عمومی یا به حساب درآمد شهرداری ها واریز می گردد

ث - کمک های پرداختی شهرداری ها و دهیاری ها به سازمان های غیرانتفاعی وابسته به خود طبق قوانین و مقررات موضوعه، مشروط به آنکه مالیات متعلقه به عنوان بخشی از آن احتساب نشده باشد

ج - یارانه پرداختی دولت بابت جبران تمام یا قسمتی از قیمت کالاها و خدمات مشمول قیمت گذاری؛ مشروط به آنکه مالیات فروش به عنوان بخشی از آن احتساب نشده باشد.

چ - وجوهی که از ردیفهای بودجه ای مصوب دستگاهها بین شرکتهای تابعه در قوانین بودجه سنواتی جا به جا می شود مشروط بر آنکه بابت خرید یا فروش کالا و خدمات نباشد.

ماده ۶ قانون - مأخذ محاسبه مالیات و عوارض واردات کالا، مجموع ارزش گمرکی (موضوع ماده (۱۴) قانون امور گمرکی مصوب ۲۲/۸/۱۳۹۰)* و حقوق ورودی (حقوق گمرکی و سود بازرگانی) می باشد. مالیات و عوارض مذکور جزء حقوق ورودی محسوب نمی شود.

«ماده ۱۴ قانون امور گمرکی - ارزش گمرکی کالای ورودی در همه موارد عبارت است از ارزش بهای خرید کالا در مبدأ به اضافه هزینه بیمه و حمل و نقل (سیف) به اضافه سایر هزینه هایی که به آن کالا تا ورود به اولین دفتر گمرکی تعلق می گیرد که از روی سیاهه خرید یا سایر اسناد تسلیمی صاحب کالا تعیین می شود و براساس برابری نرخ ارز اعلام شده توسط بانک مرکزی در روز اظهار است. تبصره ۱- در تعیین ارزش گمرکی موارد ذیل، در صورت پرداخت افزوده می شود: الف - حقوق مالکیت معنوی ب - هزینه های طراحی و مهندسی در سایر کشورها پ - ظروف و محفظه ها ت - مواد، قطعات و تجهیزات به کار رفته در تولید کالای وارده و تأمین شده توسط خریدار ث - هر بخش از عواید فروش مجدد و عواید واگذاری تعلق گرفته به فروشنده به طور مستقیم یا غیرمستقیم تبصره ۲- چنانچه ارزش گمرکی کالای ورودی از قیمت مندرج در اسناد ارائه شده متمایز باشد، شامل هزینه ها یا موارد زیر نمی شود: الف - هزینه ساختن، نصب کردن، سوار کردن، نگهداری یا کمک فنی در مورد کالاهایی مانند دستگاه ها، ماشین آلات و تجهیزات صنعتی پس از ورود آنها ب - هزینه حمل و نقل پس از ورود کالا پ - هزینه سود متداول ناشی از تأمین مالی خرید کالای وارده توسط فروشنده یا شخص ثالث ت - هزینه اقدامات خریدار خارج از شرایط انجام معامله، مانند فعالیتهای بازاریابی برای کالا ت - حق تکثیر و تولید داخلی کالای وارده ج - ارزش یا هزینه اطلاعات و دستورالعملهای ضبط شده در نرم افزار یا روی حاملین اطلاعات مانند دیسکت، لوح فشرده و مشابه آن برای استفاده در رایانه؛ در این موارد ارزش حامل خام محاسبه می شود. تبصره - «اطلاعات و دستورالعملها» شامل ضبط های صدایی، سینمایی، ویدئویی، نرم افزارهای تجاری و همچنین «حاملین اطلاعات» شامل مدارهای مجتمع، نیمه هادیها و وسایل مشابه از این حکم مستثنی است.»

ماده ۷ قانون - نرخ مالیات و عوارض کالاها و خدمات مطابق با مأخذ موضوع ماده (۵) این قانون، به استثنای کالاهای خاص که نرخ آنها در ماده (۲۶) این قانون تصریح شده*، نه درصد (۹٪) می باشد.

«ماده 26- نرخ مالیات و عوارض کالاهای نفتی، فلزات گرانبها، سیگار، نوشابه و سایر کالاهای آسیب رسان به سلامت که در فصل چهارم همین کتاب با جزئیات ذکر شده است»

ماده ۸ قانون - مالیات و عوارضی که مؤدیان برای خرید کالاها و خدمات مورد نیاز برای انجام فعالیت های اقتصادی خود پرداخت می کنند، به عنوان اعتبار مالیاتی آنان منظور شده و از مالیات و عوارض فروش آنها کسر می شود. در صورتی که جمع اعتبار مالیاتی مؤدی در هر دوره مالیاتی بیشتر از مالیات و عوارض فروش وی باشد، سازمان موظف است مبلغ مازاد را به دوره و یا دوره های بعد منتقل نماید. در صورتی که مؤدی درخواست کند که مازاد مزبور به وی مسترد گردد، سازمان موظف است حداکثر ظرف یکماه از تاریخ ثبت درخواست، نسبت به استرداد مابه التفاوت مذکور از محل وصولی های جاری اقدام نماید، در غیر این صورت، مشمول خسارتی به میزان دو درصد (۲٪) در ماه از تاریخ ثبت درخواست نسبت به مبلغ قابل استرداد و مدت تأخیر می باشد که توسط سازمان و از محل وصولی های جاری پرداخت می گردد. متخلفین از اجرای این حکم با درخواست مؤدی و رأی هیأت رسیدگی به تخلفات اداری به مجازات بند «د» ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۷/۹/۱۳۷۲ * محکوم می شوند.

«بند د ماده 9 قانون رسیدگی به تخلفات اداری - انفصال موقت خدمت از یک ماه تا یک سال.»

تبصره ۱ - مالیات و عوارض خرید نهاده های مربوط به طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای (عمرانی) دولت قابل استرداد نیست و جزء بهای تمام شده دارایی های مزبور منظور می گردد.

تبصره ۲ - در صورتی که مؤدی فقط به عرضه کالاها و ارائه خدمات معاف اشتغال داشته باشد و یا طبق مقررات این قانون کالا و خدمات وی مشمول مالیات و عوارض نباشد، مالیات و عوارض پرداختی بابت خرید نهاده های آنها قابل تهاتر یا استرداد نمی باشد.

تبصره ۳ - در صورتی که مؤدی به عرضه توأم کالاها و خدمات مشمول و معاف اشتغال داشته باشد، صرفاً مالیات و عوارضی که بابت خرید نهاده های مورد نیاز برای تولید کالاها و خدمات مشمول پرداخت کرده است، حسب مورد، قابل کسر، تهاتر یا استرداد است.

تبصره ۴ - صرف نظر از آنکه مؤدی به عرضه کالاها و خدمات معاف یا مشمول اشتغال داشته باشد، مالیات و عوارض خرید مربوط به ماشین آلات خطوط تولید وی قابل کسر، تهاتر و استرداد می باشد.

تبصره ۵ - آن قسمت از مالیات و عوارض پرداختی مؤدی که طبق مقررات این قانون قابل تهاتر یا استرداد نیست، به عنوان هزینه های قابل قبول موضوع قانون مالیات های مستقیم محسوب می شود.

تبصره ۶ - سازمان مکلف است با رعایت تبصره های (۲) و (۴) این ماده مالیات و عوارض پرداختی واحدهای تولیدی یا معدنی دارای مجوز تأسیس را که در دوره های قبل از بهره برداری جهت خرید کالاها و خدمات مورد نیاز برای تأسیس و راه اندازی واحد مورد نظر پرداخت کرده اند، مسترد نماید.

تبصره ۷ - مالیات و عوارضی که در موقع خرید کالاها و خدمات توسط شهرداری ها و دهیاری ها برای انجام وظایف و خدمات قانونی پرداخت می گردد، طبق مقررات این قانون قابل تهاتر و یا استرداد است.

تبصره ۸ - مالیات و عوارض پرداخت شده توسط سفارتخانه ها، مأموریت های دیپلماتیک، پست های کنسولی، مأموران دیپلماتیک و کارکنان اداری و فنی آنها که تبعه دولت جمهوری اسلامی ایران نمی باشند، به شرط عمل متقابل و همچنین مالیات و عوارض پرداخت شده توسط دفاتر سازمان های بین المللی و اعضای آنان که مقیم جمهوری اسلامی ایران می باشند (اتباع غیرایرانی)، با ارائه اسناد و مدارک مثبت، قابل استرداد است. نحوه استرداد به موجب دستورالعملی است که توسط وزارتخانه های امور خارجه و امور اقتصادی و دارایی (سازمان) تصویب و ابلاغ می شود.

دستورالعمل ماده ۸ در مورد استرداد

بخشنامه سازمان امور مالیاتی در خصوص فرآیند استرداد مالیات و عوارض ارزش افزوده موضوع ماده ۸ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۲ خرداد ۱۴۰۰

در اجرای ماده (۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۰۲/ ۰۳/ ۱۴۰۰ که مقرر می دارد «مالیات و عوارضی که مؤدیان برای خرید کالاها و خدمات مورد نیاز برای انجام فعالیت های اقتصادی خود پرداخت می کنند، به عنوان اعتبار مالیاتی آنان منظور شده و از مالیات و عوارض فروش آنها کسر می شود. در صورتی که جمع اعتبار مالیاتی مؤدی در هر دوره مالیاتی بیشتر از مالیات و عوارض فروش وی باشد، سازمان موظف است مبلغ مازاد را به دوره و یا دوره های بعد منتقل نماید. در صورتی که مؤدی درخواست کند که مازاد مزبور به وی مسترد گردد سازمان موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ ثبت درخواست، نسبت به استرداد ما به التفاوت مذکور از محل وصولی های جاری اقدام نماید، در غیر این صورت مشمول خسارتی به میزان (۲٪) در ماه از تاریخ ثبت درخواست نسبت به مبلغ قابل استرداد و مدت تأخیر می باشد که توسط سازمان و از محل وصولی های جاری پرداخت می گردد. متخلفین از اجرای این حکم با درخواست مؤدی و رأی هیات رسیدگی به تخلفات اداری به مجازات بند (و) ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۰۷/ ۰۹/ ۱۳۷۲ محکوم می شوند».

ادارات کل امور مالیاتی موظفند حداکثر طرف مهلت مقرر در این قانون و رعایت موارد ذیل در راستای مقررات اقدام نمایند.

الف - قبل از پیاده سازی و اجرای قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مؤدیان:

1- نسبت به رسیدگی اظهارنامه مؤدیان متقاضی استرداد حداکثر ظرف پانزده روز از تاریخ درخواست، با رعایت مقررات قانون به ویژه تبصره های ماده (8) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 1400/03/02 و دستورالعمل رسیدگی و استرداد مالیات و عوارض مؤدیان نظام مالیات بر ارزش افزوده ابلاغی طی بخشنامه شماره 260/94/58 مورخ 1394/06/08 اقدام نمایند.

تذکر: انتخاب گزینه استرداد در اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده، به منزله ثبت درخواست استرداد مالیات و عوارض ارزش افزوده می باشد.

2- پس از رسیدگی و تعیین میزان مالیات و عوارض قابل استرداد، نسبت به صدور و ابلاغ برگ مطالبه یا استرداد، حداکثر ظرف مدت یک هفته بعد از مهلت پانزده روز موضوع بند (1) اقدام نمایند.

3- در صورت تمکین و پذیرش مالیات و عوارض قابل استرداد تعیین و ابلاغ شده به موجب برگ مطالبه و استرداد توسط مؤدی، مالیات و عوارض تعیین شده قطعی، و به مؤدی قابل استرداد می باشد. ادارات کل امور مالیاتی موظفند مالیات و عوارض قطعی مذکور را ظرف مهلت مقرر یک ماه از تاریخ ثبت درخواست به حساب مؤدی واریز نمایند.

4- در صورتی که مؤدی به مالیات و عوارض قابل استرداد تعیین و ابلاغ شده، به موجب برگ مطالبه و استرداد معترض باشد، مراتب قابل رسیدگی مجدد در اداره امور مالیاتی ذیربط خواهد بود. در صورت رسیدگی به اعتراض مؤدی چنانچه مابه التفاوت مالیات و عوارض مورد درخواست مؤدی، به تایید اداره امور مالیاتی برسد و مؤدی قبول نماید، مالیات و عوارض قطعی و ادارات کل امور مالیاتی موظفند مبلغ مالیات و عوارض قطعی شده را با جرایم موضوع قسمت اخیر ماده (8) قانون مالیات بر ارزش افزوده به حساب مؤدی واریز نمایند. چنانچه مؤدی کماکان به مالیات و عوارض تعیین شده در رسیدگی مجدد در اداره امور مالیاتی معترض باشد، اعتراض مؤدی قابل پیگیری در هیات های حل اختلاف مالیاتی می باشد، لیکن ادارات کل امور مالیاتی موظفند مالیات بر ارزش افزوده را به حساب مؤدی واریز نمایند.

5- در صورت رسیدگی به اعتراض مؤدی در هیات حل اختلاف بدوی، چنانچه ما به التفاوت مالیات و عوارض مورد درخواست مؤدی به تایید هیات حل اختلاف بدوی برسد و مؤدی قبول نماید، مالیات و عوارض در صورت عدم اعتراض اداره امور مالیاتی ظرف مدت تعیین شده قطعی و ادارات کل امور مالیاتی موظفند مبلغ مابه التفاوت مالیات و عوارض قطعی شده را با جرایم موضوع قسمت اخیر ماده (8) قانون مالیات بر ارزش افزوده به حساب مؤدی واریز نمایند. چنانچه مؤدی کماکان به مالیات و عوارض تعیین شده در هیات بدوی معترض باشد، اعتراض مؤدی در هیات حل اختلاف تجدیدنظر قابل پیگیری می باشد، لیکن ادارات کل امور مالیاتی موظفند مالیات و عوارض قابل استرداد تعیین شده در هیات حل اختلاف بدوی و جرایم موضوع قسمت اخیر ماده (8) قانون مالیات بر ارزش افزوده را تا سقفی که اداره امور مالیاتی به رای هیات حل اختلاف مالیاتی بدوی معترض نباشد به حساب مؤدی واریز نمایند.

6- در صورت رسیدگی به اعتراض مؤدی در هیات حل اختلاف تجدیدنظر، چنانچه مابه التفاوت مالیات و عوارض مورد درخواست مؤدی به تأیید هیات حل اختلاف تجدیدنظر برسد مالیات و عوارض قطعی و ادارات کل امور مالیاتی موظفند مبلغ مابه التفاوت مالیات و عوارض قطعی شده را با جرایم موضوع قسمت اخیر ماده (8) قانون مالیات بر ارزش افزوده به حساب مؤدی واریز نمایند.

7- ادارات کل امور مالیاتی و مراجع دادرسی تعیین شده در قانون موظفند رسیدگی به اعتراض مؤدیان معترض به مالیات و عوارض قابل استرداد تعیین شده را خارج از نوبت رسیدگی نمایند.

ب - بعد از پیاده سازی و استقرار سامانه مؤدیان:

8- مرکز تنظیم مقررات نظام پایانه های فروشگاههای و سامانه مؤدیان موظف است سامانه مؤدیان را به گونه ای طراحی نماید تا طرف یک ماه پس از پایان هر دوره مالیاتی، میزان مبالغ قابل استرداد (در خصوص مؤدیانی که جمعا اعتبار مالیاتی آنان بیشتر از مالیات و عوارض فروش آنها می باشد) را در کارپوشه مؤدی درج نماید.

9- مؤدیان موظفند با رعایت مواد (4) و (8) قانون مالیات بر ارزش افزوده، مازاد مالیات و عوارض پرداختی قابل استرداد را مشخص و تقاضای خود مبنی بر استرداد یا انتقال به دوره بعد را در کارپوشه درج نمایند. عدم اقدام مؤدی به منزله عدم درخواست استرداد بوده و مالیات و عوارض قابل استرداد تعیین شده به دوره یا دوره های بعد انتقال خواهد یافت.

10- ادارت کل امور مالیاتی موظفند، در صورتی که مؤدی مازاد پرداختی طی دوره های مربوط را درخواست استرداد نماید، نسبت به واریز مازاد پرداختی تعیین شده در سامانه توسط سازمان حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ ثبت درخواست استرداد به حساب مؤدی اقدام نمایند.

11- ادارت کل امور مالیاتی موظفند در خصوص درخواست استرداد مالیات و عوارض مؤدیان متخلف موضوع ماده (9) قانون پایانه های فروشگاه و سامانه مؤدیان که نسبت به ثبت اصلاحات اعلام شده اقدام نموده اند مطابق این دستورالعمل اقدام نموده و در خصوص مؤدیانی که اصلاحات موردنظر را ثبت ننمایند، اعتبار مالیاتی را برا موارد اصلاح نشده منظور نمایند.

12- در راستای مواد (5) و (8) قانون پایانه های فروشگاه و سامانه مؤدیان، مؤدیان فاقد ثبت نام در سامانه مزبور مشمول استرداد مالیات و عوارض موضوع این قانون نخواهند بود.

ج - سایر مقررات:

13- درخواست های استرداد مؤدیان قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 17/ 02/ 1387 نیز با رعایت مقررات این قانون، رسیدگی، لیکن از حیث زمان استرداد و مراجع دادرسی تابع مقررات موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 02/ 03/ 1400 خواهند بود.

14- در صورت که مؤدی در هر یک از منابع مالیاتی فارغ از سال و دوره، بدهکار باشد مازاد پرداخت پس از کسر بدهی قابل واریز خواهد بود.

15- در راستای بند (4) ماده (55) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 02/ 03/ 1400 دستورالعمل شماره 63/ 95/ 200 مورخ 30/ 09/ 1395 با اصلاحات بعدی لغو می شود و استرداد مالیات و عوارض صادرکنندگان نیز تابع این دستورالعمل خواهد بود.

فصل سوم - معافیت ها

مواد قانون

ماده ۹ قانون - عرضه کالاها و ارائه خدمات زیر از پرداخت مالیات و عوارض معاف می باشد:

الف - کالاها

1- کلیه محصولات کشاورزی فرآوری نشده مشتمل بر محصولات خام زراعی و باغی، گیاهان دارویی، محصولات مرتعی، محصولات جنگل (از جمله چوب خام)، محصولات گلخانه (از جمله سبزی، صیفی، گل و گیاه و انواع قارچ) تبصره - فعالیت های مربوط به مراحل بسته بندی، انبارداری و نگهداری محصول در دمای مناسب در سردخانه، انجماد محصول (شامل سردخانه)، پاک کردن، درجه بندی، بوجاری بذور، پوست گیری مانند شالی کوبی، شستشو، تمیزکاری، تفکیک، همگن سازی، خشک کردن انواع محصولات مانند چای، کشمش و خرما با روشهای مختلف، نفت دادن مانند پخت نخود و پنبه پاک کنی، فرآوری محصولات کشاورزی محسوب نمی شود. ارائه خدمات مزبور به محصولات کشاورزی مشمول مالیات و عوارض فروش نیست.

2- دام زنده و خوراک آن، کلیه مواد اصلی تولید مثل دام زنده مطابق پروانه صادره توسط وزارت جهاد کشاورزی، پوسال (کمپوست)، کشت بافت و بستر آماده کشت بافت؛

تبصره - دام به حیواناتی (شامل چهارپایان، پرندگان، آبزیان و حشرات) اطلاق می گردد که برای امور تغذیه انسان یا دام و فعالیت های اقتصادی، تولیدی و آزمایشگاهی، تولید، نگهداری و پرورش داده می شوند.

۳- بذر، نشاء، نهال، سم و کود؛

۴- آب مصارف کشاورزی؛

۵- کالاهای زیر:

۵- ۱- شیر، پنیر و ماست

۵- ۲- تخم ماکیان

۵- ۳- آرد و نان

۵- ۴- انواع گوشت و فرآورده های گوشتی مطابق با فهرستی که هر سال وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تا پایان دی ماه برای اجراء در سال بعد به سازمان ارسال می کند

- ۵-۵- برنج، حبوبات، سویا و پروتئین سویا
- ۵-۶- انواع روغن های خوراکی؛ اعم از گیاهی و حیوانی
- ۵-۷- شیر خشک مخصوص تغذیه کودکان
- ۵-۸- تخم مرغ نطفه دار و تبدیل آن به جوجه یک روزه

۶- انواع کالاهای زیر:

۶-۱- خمیر کاغذ و کاغذ باطله

۶-۲- دفتر تحریر

۶-۳- کاغذ چاپ، تحریر و روزنامه

۷- نسخه های کاغذی و الکترونیکی محصولات زیر:

۷-۱- کتاب

۷-۲- روزنامه

۷-۳- مجله و نشریه

۸- کالاهای وارده همراه مسافر برای استفاده شخصی تا میزان معافیت مقرر طبق قانون امور گمرکی

۹- انواع شمش طلا (وارداتی و داخلی) و انواع حواله های کاغذی یا الکترونیکی دارای پشتوانه صد درصد (100%) طلا

۱۰- دارایی های غیرمنقول و انواع حواله های کاغذی یا الکترونیکی مبتنی بر آنها

11- هرگونه انتقال دارایی به/ از صندوق های سرمایه گذاری پروژه موضوع قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسی مصوب 25/9/1388 یا شرکتهای فرعی صندوق های سرمایه گذاری پروژه، به عنوان آورده غیرنقد شرکا در همان صندوق های سرمایه گذاری پروژه

تبصره - در صورتی که مالکیت و مدیریت شرکتهای فرعی صندوق های سرمایه گذاری پروژه متعلق به صندوق های سرمایه گذاری پروژه موضوع قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست های کلی

اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسی باشد، هرگونه انتقال دارایی به/ از شرکتهای فرعی صندوق های سرمایه گذاری پروژه که صرفاً در راستای اجرای پروژه و مرتبط با وظایف صندوق های مذکور باشد، مشمول مالیات و عوارض نیست.

12- هرگونه انتقال دارایی از/ به نهاد واسط موضوع قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسی

۱۳- فرش دستباف و مواد اولیه اصلی آن

14- صنایع دستی تولید داخل موضوع ماده (1) قانون حمایت از هنرمندان، استادکاران و فعالان صنایع دستی مصوب 26/10/1396 * مطابق فهرستی که تا پایان دی ماه هر سال توسط وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی پیشنهاد می شود و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد

«ماده ۱- صنایع دستی ایران مجموعه ای از صنایع هنری و سنتی است که ضمن رعایت ضوابط شرعی و قانونی با محوریت خلاقیت، ذوق و زیبایی شناسی با بهره گیری از مواد اولیه قابل دسترس تولید می شود و فرآیند ساخت و تولید محصول به صورت فردی یا گروهی، عمدتاً با دست و با کمک ابزار مورد نیاز انجام می گیرد. رشته های فرش دستباف و صنایع دستی از قبیل نساجی سنتی، بافته های داری و غیرداری، پوشاک سنتی، کاشی سنتی، سفال و سرامیک، صنایع دستی چرمی، هنرهای سنتی وابسته به معماری، صنایع دستی فلزی، صنایع دستی چوبی و حصیری، صنایع دستی دریایی، صنایع دستی استخوان، رودوزی های سنتی، آبگینه، صنایع دستی کاغذی، طراحی و نقاشی سنتی، سازهای سنتی، میناکاری و پیشه های وابسته به گروههای یاد شده می باشند.

تبصره ۱- عناوین صنایع دستی موضوع این ماده با پیشنهاد سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و تصویب هیأت وزیران در چهارچوب تعریف مذکور قابل افزایش می باشد.

تبصره ۲- تشخیص مصادیق صنایع دستی و اشخاص فعال در صنایع مذکور موضوع این ماده که فاقد بیمه تأمین اجتماعی می باشند جهت برخورداری از بیمه مذکور حسب مورد با سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و وزارت صنعت، معدن و تجارت می باشد.»

۱۵- انواع دارو و واکسن (انسانی و دامی)، لوازم مصرفی درمانی و لوازم توانبخشی

16- رادار و تجهیزات کمک ناوبری هوانوردی، تجهیزات نظامی و اطلاعاتی موضوع بندهای «پ»، «ت» و «ث» ماده (119) قانون امور گمرکی * با رعایت ترتیبات مقرر در بندهای مذکور

«ماده 119 قانون امور گمرکی

پ- رادار و تجهیزات کمک ناوبری هوایی که امکان ساخت داخلی آنها در کشور فراهم نیست به پیشنهاد شرکت فرودگاه های کشور و موافقت وزارت راه و شهرسازی و تأیید وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت و امور اقتصادی و دارایی

ت- تجهیزات نظامی اعم از اسلحه و مهمات، لوازم مخابراتی نظامی، مواصلاتی، تانک و سایر ارايه های زره پوش جنگی و وسایل نقلیه خاص دفاعی به استثناء سواری و سواری کار و مواد اولیه برای ساخت اقلام یاد شده که با تأیید کتبی وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای

مسلح از بودجه دولت یا از محل هر اعتبار دیگری که به همین منظور تخصیص یافته و به تصویب دولت رسیده است و به صورت انحصاری برای مصارف وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سایر نیروهای مسلح و انتظامی خریداری و به طور مستقیم به نام سازمان های مذکور از خارج وارد شده تبصره - وزیر امور اقتصادی و دارایی و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح بنا به دلایل نظامی و امنیتی می توانند کالای وارده را از بازرسی معاف و مراتب را به گمرک اعلام نمایند.

ث - اقلام و تجهیزات خاص اطلاعاتی با تأیید کتبی وزیر اطلاعات تبصره ۱- اقلام مزبور از بازرسی و معافند. تبصره ۲- مقررات این بند شامل صادرات کالاهای مذکور نیز می شود.»

تبصره - معافیت این جزء در خصوص اقلام موضوع بند «پ» ماده (119) قانون امور گمرکی در حوزه دفاعی با تأیید وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح قابل اعمال است.

17- تجهیزات و اقلام با کاربرد صرفاً دفاعی، نظامی، انتظامی، امنیتی و اطلاعاتی. فهرست این تجهیزات و اقلام با پیشنهاد وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و هماهنگی ستاد کل نیروهای مسلح به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره 1 - واردات کالاهای موضوع جزءهای (2)، (6)، (7)، (9)، (13)، (16) و (17) بند «الف» این ماده معاف از پرداخت مالیات و عوارض می باشد. واردات کالاهای موضوع جزءهای (1)، (3) و (5) بند «الف» این ماده مشمول معافیت نبوده و مالیات و عوارض با نرخ استاندارد نه درصد (9٪) در مبادی گمرکی به آن تعلق می گیرد. عرضه این کالاها در داخل کشور، مانند عرضه کالاهای مشابه داخلی از پرداخت مالیات و عوارض معاف است. در خصوص جزء (15) این بند، در صورتی که با تأیید وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کالای مورد نظر مشابه داخلی نداشته باشد، واردات آن از پرداخت مالیات و عوارض معاف می باشد و اگر واردات کالای مورد نظر به دلیل کمبود تولید داخلی نسبت به نیاز بازار، ضرورت داشته باشد، واردات کالای مزبور با رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی، مشمول مالیات و عوارض با نرخ سه درصد (3٪) در مبادی گمرکی می باشد. عرضه این کالاها در داخل کشور، مانند عرضه کالاهای مشابه داخلی از پرداخت مالیات و عوارض معاف است.

تبصره 2 - تولیدکنندگان و یا عرضه کنندگان کالاهای موضوع این بند مکلفند که برچسب معافیت از مالیات بر ارزش افزوده را بر روی بسته بندی کالاهای مذکور درج نمایند. سازمان مکلف است فهرست کالاها و خدمات معاف از مالیات و عوارض را از طریق شیوه های مناسب از جمله درج در سامانه عملیات الکترونیکی سازمان به اطلاع عموم مردم برساند. سازمان مکلف است امکان دریافت گزارش های مردمی مبنی بر دریافت مالیات و عوارض توسط عرضه

کنندگان کالاها و خدمات معاف از مالیات و عوارض را از طریق سامانه عملیات الکترونیکی خود و استرداد مبالغ اضافه دریافتی از خریداران فراهم نماید. دریافت مالیات و عوارض از کالاها و خدمات معاف توسط عرضه کنندگان آنها مشمول جریمه ای معادل دو برابر مالیات و عوارض دریافتی بوده و قابل بخشودگی نمی باشد. سازمان مکلف است حداکثر سه ماه پس از دریافت گزارش، نسبت به تأیید یا رد و حسب مورد استرداد مبالغ اضافه دریافتی از خریداران اقدام نماید. نحوه استرداد این مبالغ به موجب دستورالعملی است که حداکثر پس از سه ماه از لازم الاجراء شدن این قانون توسط سازمان با همکاری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران تهیه و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد.

تبصره 3- واردات کالاهای اهدایی به صورت بلاعوض به جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران، سازمان اورژانس کشور، سازمان بهزیستی کشور، آستان های مقدسه و کمیته امداد امام خمینی (ره) با تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی، حوزه های علمیه با تأیید مرکز مدیریت حوزه علمیه استان مربوط و مؤسسات خیریه با اعلام مراجع صادرکننده مجوز آنها و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی از پرداخت مالیات و عوارض معاف است.

تبصره 4- اعمال معافیت های مالیاتی در خصوص مواد خوراکی مذکور در اجزای این بند، منوط به اخذ گواهی سلامت محصول از مراجع قانونی ذی صلاح از قبیل سازمان ملی استاندارد ایران و سازمان غذا و دارو است.

ب - خدمات

- 1- خدمات درمانی، تشخیصی و پیشگیری، خدمات توانبخشی و حمایتی و خدمات آرامستان ها
- 2- خدمات درمانی و پیشگیری دامی و گیاهی، واحدهای ماشینی کردن (مکانیزاسیون) آب کشاورزی، کشت بافت و تولید اندام های تکثیری گیاهان
- 3- خدمات زینک، چاپ، انتشار روزنامه اعم از کاغذی یا الکترونیکی، کتاب، نشریه و خدمات نشر و توزیع آنها به استثنای مؤسسات کمک آموزشی و کنکور و هرگونه تبلیغات کالاها و خدمات داخلی در روزنامه ها و نشریات
- 4- ارائه خدماتی که ما به ازای آن به صورت حقوق و دستمزد پرداخت می شود در صورتی که مشمول فصل مالیات بر درآمد حقوق موضوع قانون مالیات های مستقیم باشد

تبصره - در ارائه خدمت توسط شرکتهای تأمین نیروی انسانی و شرکتهایی که از طریق قراردادهای حجمی خدمات خود را با در اختیار گذاشتن نیروی کار به متقاضی ارائه می کنند (مانند شرکتهای ارائه دهنده خدمات پرستاری و خدمات نظافتی)، بخشی از قرارداد که مربوط به هزینه های حقوق و دستمزد است، معاف می باشد. حکم این بند مشروط به تأیید میزان حقوق و دستمزد و مزایا توسط سازمان بیمه گر است.

5- عملیات و خدمات بانکی شامل دریافت سپرده، اعطای تسهیلات و یا ایجاد اعتبار، ارائه ضمانت نامه و انتقال وجه در چهارچوب قوانین مربوط و مصوبات شورای پول و اعتبار

6- خدمات اعتباری قرض الحسنه صندوق های قرض الحسنه دارای مجوز فعالیت از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران یا سایر مراجع مورد تأیید بانک مذکور و همچنین صندوق های قرض الحسنه که به موجب قانون تأسیس شده یا می شوند

7- خدمات مالی و اعتباری اعطای تسهیلات توسط صندوق های حمایتی، ضمانت صادرات، سرمایه گذاری، بیمه ای و پژوهش و فناوری که به موجب قانون یا با مجوز قانون تأسیس شده یا می شوند در چهارچوب اساسنامه آنها.

8- خدمات بیمه های زندگی، خدمات بیمه های محصولات کشاورزی، خدمات بیمه اجتماعی و درمان تکمیلی

9- خدمات بازار سرمایه شامل خدمات معاملات و تسویه اوراق بهادار و کالا در بورس ها و بازارهای خارج از بورس به تشخیص شورای عالی بورس و اوراق بهادار.

10- خدمات انتشار و نقل و انتقال سهام، حق تقدم، سهم الشرکه و سایر اوراق بهادار موضوع بند (24) ماده (1) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب 1/9/1384 با اصلاحات بعدی*

«بند 24 قانون بازار اوراق... - اوراق بهادار: هر نوع ورقه یا مستندی است که متضمن حقوق مالی قابل نقل و انتقال برای مالی عین و یا منفعت ون باشد. شورا، اوراق بهادار قابل معام ه را تعیین و اعلا دواهد کرد. مفهوا ابوار مالی و اوراق بهادار در متن این قانون، معادل هم در نمر رفته شده است»

11- صدور و ابطال، نقل و انتقال واحدهای سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری دارای مجوز از سازمان بورس اوراق بهادار

12- منحصراً سود تسهیلات اعطائی شرکتهای واسپاری (لیزینگ) دارای مجوز فعالیت از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به مشتریان (مصرف کنندگان)

تبصره - مالیات بر ارزش افزوده بهای دارایی ها و اموال مورد واگذاری موضوع قرارداد شرکت‌های واسپاری (لیزینگ) با مشتریان مشمول این فعالیت نمی باشند.

13- خدمات حمل و نقل (اعم از بار و مسافر) درون و برون شهری و بین المللی جاده ای، ریلی و دریایی

14- خدمات آموزشی، پژوهشی و ورزشی دارای مجوز از مراجع ذی صلاح طبق آیین نامه ای که با پیشنهاد مشترک وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی (سازمان)، علوم، تحقیقات و فناوری، آموزش و پرورش، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ورزش و جوانان و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و مرکز مدیریت حوزه های علمیه ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

آیین نامه اجرایی جزء 14 ماده 9 قانون

آیین نامه اجرایی جزء (14) بند (ب) ماده (9) قانون مالیات بر ارزش افزوده:

ماده 1- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

1- قانون: قانون مالیات بر ارزش افزوده - مصوب 1400 -.

2- سازمان: سازمان امور مالیاتی کشور.

3- مراجع ذی صلاح: مراجعی که در حدود صلاحیت و در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط، مجاز به صدور مجوزهای موضوع این آیین نامه می باشند.

4- مجوز: هر نوع اجازه الکترونیکی و غیرالکترونیکی اعم از مجوز، پروانه، اجازه نامه، گواهی، جواز، موافقت، تأییدیه یا مصوبه و هر نوع سند مکتوبی که برای انجام فعالیت آموزشی، پژوهشی و ورزشی توسط مراجع ذی صلاح صادر می شود.

ماده 2- ارایه خدمات پژوهشی (تحقیقاتی و فناوری) و آموزشی توسط مدارس، مراکز فنی و حرفه ای، دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی، مراکز و مؤسسات آموزشی و پژوهشی و مراکز پژوهش فناوری و سایر مراکز و مؤسسات و اشخاص دارای مجوز از مراجع ذی صلاح قانونی و انجمن های علمی دارای مجوز از وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و آموزش و پرورش و حوزه عملیه قم و همچنین ارایه خدمات ورزشی

توسط فدراسیون ها و هیئت های ورزشی، مؤسسات، مراکز، اتحادیه ها و باشگاه های ورزشی و اشخاص دارای مجوز از وزارت ورزش و جوانان، مشمول معافیت موضوع این آیین نامه می باشند.

تبصره ۱- فهرست مصادیق خدمات موضوع این ماده، ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه با پیشنهاد مراجع ذی صلاح و پس از تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی ابلاغ می شود.

تبصره ۲- ارایه خدمات غیر مرتبط با خدمات آموزشی، پژوهشی و ورزشی و سایر فعالیت های خارج از مجوز توسط واحدهای یادشده، مشمول معافیت این آیین نامه نمی باشند.

ماده ۳- مراجع ذی صلاح مکلفند دسترسی برخط سازمان را به مجوزهای صادره فراهم نمایند

15- خدمات اقامتی هتل های سه ستاره و پایین تر، مهمانپذیرها و سایر مراکز اقامتی دارای مجوز از وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی یا اتحادیه های ذی ربط

۱۶- قدرالسهم هزینه مشترک (شارژ) دریافتی توسط شرکتهای خدماتی موضوع قانون نحوه واگذاری مالکیت و اداره امور شهرکهای صنعتی مصوب ۳۱/۲/۱۳۸۷ از واحدهای تولیدی، صنعتی و خدماتی مستقر در شهرکهای صنعتی بابت ارائه خدمات به آنها

17- خدمات فنی، بازسازی، تعمیر و نگهداری کالاهای موضوع جزء (17) بند «الف» این ماده که توسط مرکز وابسته به دستگاههای نظامی، انتظامی و امنیتی ارائه می شود، مطابق فهرستی که با تصویب وزرای دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و امور اقتصادی و دارایی ابلاغ می شود.

تبصره - در مواردی که دریافت وجه توسط یک مؤدی مستند به فروش کالا یا ارائه خدمت نیست، مانند دریافت هرگونه خسارت، درآمدهای حاصل از تسعیر دارایی های ارزی، انواع سود، انواع جریمه (مادامی که بخشی از بهای کالا و خدمات تلقی نگردد)، آورده نقدی یا غیرنقدی به عنوان سرمایه و انواع کمکهای دولتی، عرضه خدمت محسوب نمی شود و مأخذ محاسبه مالیات و عوارض نمی باشد.

ماده 10 قانون- موارد زیر از پرداخت مالیات و عوارض معاف هستند و مالیات و عوارض خرید نهاده های آنها مسترد می شود:

الف - صادرات کالاها به خارج از کشور از طریق مبادی خروجی رسمی با ارائه پروانه سبز گمرکی صادره توسط گمرک یا برگ خروجی (در مورد صادرات کالا) و صادرات خدمات با ارائه قرارداد مربوط و گواهی انجام کار که به تأیید نزدیکترین نمایندگی رسمی جمهوری اسلامی ایران در کشور مقصد رسیده باشد یا گواهی ارزی با تأیید بانک مرکزی یا سایر اسناد و مدارک مثبت.

صادرات کالاها و خدمات از قلمرو گمرکی سرزمین اصلی به مناطق آزاد تجاری-صنعتی خارج از نقاط جمعیتی که دارای تراز تجاری مثبت باشند، در صورتی که محصور بودن آنها به صورت سالانه به تأیید گمرک جمهوری اسلامی ایران برسد، مشمول این بند خواهد بود.

ب - خدمات معاوضه (سوآپ) نفت خام، فرآورده های نفتی (بنزین، نفت گاز، نفت کوره، نفت سفید، گاز مایع و سوخت هوایی)، گاز طبیعی و برق

تبصره 1- فروش کلیه فرآورده های تولیدی شرکتهای پالایش به صورت ارزی (فروش سوخته های هوایی به شرکتهای هواپیمایی خارجی در فرودگاههای داخلی)، مرزی (فروش سوخت در جایگاههای مستقر در نواحی مرزی کشور) و همچنین فروش سوخت دارای پروانه صادراتی گمرک جمهوری اسلامی ایران به کشتی ها (بنکرینگ) صادرات محسوب می شود.

تبصره 2 - استرداد مالیات و عوارض خرید برای صادرات مواد خام و مواد اولیه تولید که در فهرست مربوط به ماده (141) قانون مالیات های مستقیم* ذکر شده اند، ممنوع است.

« ماده 141 قانون مالیاتی مستقیم- صد درصد (۱۰۰٪) درآمد حاصل از صادرات خدمات و کالاهای غیرنفتی و محصولات بخش کشاورزی و بیست درصد (۲۰٪) درآمد حاصل از صادرات مواد خام و کالاهای واسطه ای نیمه خام مشمول مالیات با نرخ صفر می گردد. فهرست مواد خام و کالاهای نفتی و کالاهای واسطه ای نیمه خام به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و نفت و اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره 1 ماده 141 قانون مالیاتهای مستقیم (الحاقی ۳۱/۰۴/۱۳۹۴)- درآمد حاصل از صادرات کالاهای مختلف که به صورت عبوری (ترانزیت) به ایران وارد می شوند و بدون تغییر در ماهیت یا با انجام کاری بر روی آن صادر می شوند مشمول مالیات با نرخ صفر می گردد.

تبصره 2 ماده 141 قانون مالیاتهای مستقیم (الحاقی ۳۱/۰۴/۱۳۹۴)- مفاد این ماده پس از اتمام دوره اجرای قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۰/۱۵/۱۳۸۹ لازم الاجراء می شود.

تبصره 3- خدماتی که توسط اشخاص مقیم ایران (اشخاص حقیقی یا حقوقی ایرانی و یا شعب شرکتهای خارجی مقیم ایران) ارائه می شود و محل مصرف خدمات و یا مقصد خدمات داخل باشد یا خارج از کشور، در صورتی که مستقیم یا غیرمستقیم ارز حاصل و وارد کشور بشود صادرات محسوب می گردد.

ماده 11 قانون - مالیات و عوارض پرداختی بابت خرید کالاها در داخل ایران که ظرف دو ماه از تاریخ خرید همراه مسافران اعم از ایرانی و خارجی از کشور خارج می شود و نیز، مالیات و عوارض پرداختی گردشگران خارجی بابت بلیط پرواز خارجی خریداری شده از شرکتهای هواپیمایی ایرانی، هنگام خروج از کشور با ارائه صورتحساب الکترونیکی و یا اسناد و مدارک مثبت، توسط سازمان، از محل وصولی های جاری مسترد می گردد. آیین نامه اجرائی این ماده ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این قانون توسط سازمان تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

آیین نامه اجرائی ماده 11 قانون

آیین نامه استرداد مالیات و عوارض کالاها همراه مسافران و بلیط پروازهای خارجی گردشگران خارجی خریداری شده از شرکت های هواپیمایی ایرانی موضوع ماده (۱۱) قانون مالیات بر ارزش افزوده

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

۱- قانون: قانون مالیات بر ارزش افزوده - مصوب ۱۴۰۰-

۲- سازمان: سازمان امور مالیاتی کشور.

۳- مالیات پرداختی: مالیات و عوارض پرداختی بابت خرید کالاها و همچنین خرید بلیط پرواز خارجی از شرکت های هواپیمایی ایرانی توسط گردشگران خارجی.

۴- مسافر: شخص حقیقی اعم از ایرانی و خارجی و گردشگران خارجی که از مبادی رسمی کشور خارج می شوند.

۵- گردشگران خارجی: شخص حقیقی غیرمقیم که به قصدی غیر از کار یا هرگونه فعالیت اقتصادی، در ایران اقامت داشته است.

۶- متولیان ذی ربط: مأمورانی که به منظور اجرای مفاد این آیین نامه در مبادی خروجی کشور مستقر می باشند.

۷- صورتحساب: صورتحساب الکترونیکی نوع چهارم موضوع استاندارد کارکردی پایانه‌های فروشگاه‌هایی که برای استرداد مالیات بر ارزش افزوده مطابق نمونه تهیه شده توسط سازمان تعیین شده است و شماره گذرنامه خریدار در آن درج می‌گردد. بلیط هواپیما نیز در حکم صورتحساب می‌باشد.

۸- الگوی (فرم) شمس (صورتحساب شناسه‌دار معتبر سازمان): الگوی (فرم) سه نسخه‌ای و دارای شناسه یکتای سازمان که در زمان بروز حادثه و یا نقص فنی برای فروش کالا یا ارائه خدمت مورد استفاده قرار می‌گیرد.

ماده ۲ - شرایط و اسناد و مدارک لازم برای استرداد مالیات و عوارض پرداختی به شرح زیر است:

الف- شرایط مورد نیاز:

۱- خرید کالا توسط مسافران و یا خرید بلیط پرواز خارجی توسط گردشگران خارجی از شرکت‌های هواپیمایی ایرانی انجام شده باشد.

۲- از تاریخ خرید کالا (مندرج در صورتحساب) تا تاریخ خروج از کشور بیش از دو ماه نگذشته باشد.

تبصره - بلیط هواپیما مشمول این بند نمی‌باشد.

۳- مشخصات خریدار مندرج در صورتحساب و یا بلیط باید منطبق با مشخصات مسافر و یا گردشگر خارجی باشد (حسب مورد).

ب- اسناد و مدارک مورد نیاز:

۱- صورتحساب و الگوی (فرم) شمس صادره موضوع استاندارد کارکردی پایانه‌های فروشگاه‌هایی و یا بلیط پرواز خارجی از شرکت هواپیمای ایرانی (حسب مورد).

۲- تکمیل الگوی (فرم) درخواست استرداد، طبق الگوی (فرم) شماره (۱) پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیئت دولت است.

۳- اصل گذرنامه معتبر، روادید (ویزا)، بلیط و سایر مستندات خروج از کشور (حسب مورد).

ماده ۳ - سازمان مکلف است مدارک موضوع ماده (۲) این آیین‌نامه را از طریق سامانه‌های الکترونیکی مربوط مورد تطبیق قرار داده و صحت بندهای (۱) و (۲) بند (ب) ماده مزبور را بررسی و تأیید نماید.

ماده ۴- چنانچه ارزش مجموع کالاهای همراه مسافر بیش از مبلغ دویست و پنجاه میلیون (۲۵۰٫۰۰۰٫۰۰۰) ریال باشد متولیان ذی‌ربط موظف به رؤیت و تطبیق کالای مزبور با صورتحساب مربوط می‌باشند. نصاب مذکور هماهنگ با نرخ تورم رسمی اعلامی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران هر دو سال یک بار به پیشنهاد سازمان و تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی قابل تغییر می‌باشد.

ماده ۵- در مواردی که مسافر/گردشگر خارجی، با توجه به ماده (۲) این آیین نامه شرایط استرداد را ندارد، متولیان ذی‌ربط مکلفند گزارش لازم را طبق الگوی (فرم) شماره (۲) پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیئت دولت است تنظیم و اطلاعات جدول مذکور را در سامانه مؤدیان موضوع بند (س) ماده (۱) قانون درج نمایند.

ماده ۶- سازمان موظف است الگوی (فرم) درخواست استرداد مالیات و عوارض پرداختی توسط مسافران بابت کالاهای خریداری شده طبق الگوی (فرم) شماره (۱) پیوست و اسناد و مدارک مربوط را به هنگام خروج از کشور بررسی و در صورت انطباق با مفاد این آیین‌نامه، مالیات و عوارض قابل استرداد تأیید شده را از طریق سامانه (سیستم) بانکی برای مسافران ایرانی و به صورت نقد یا از طریق سامانه (سیستم) بانکی (حسب مورد) برای مسافران خارجی و بر مبنای واحد پول رایج کشور و با اخذ رسید پرداخت یا واریز نمایند. استرداد وجوه موضوع این آیین‌نامه توسط سازمان به صورت برخط و حداکثر تا قبل از زمان خروج مسافر یا گردشگر از کشور صورت خواهد گرفت.

ماده ۷- سازمان می‌تواند در راستای مقررات این آیین‌نامه بخشی از امور مربوط به وظایف خود برای استرداد مالیات و عوارض ارزش افزوده را به متولیان ذی‌ربط واگذار نماید.

ماده ۸- به منظور سهولت و تسریع در اجرای مقررات این آیین‌نامه، وزارت راه و شهرسازی و گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف به تأمین و پیش‌بینی تمهیدات محل استقرار مناسب واحدهای اجرایی (باجه‌های اداره امور مالیاتی) در مبادی خروجی رسمی کشور می‌باشند.

ماده ۹- مالیات پرداختی در شرایط زیر مشمول مقررات استرداد نخواهد بود:

۱- مالیات پرداختی بابت دریافت انواع خدمات به استثنای مالیات و عوارض پرداختی گردشگران خارجی بابت خرید بلیط پرواز خارجی از شرکت‌های هواپیمایی ایرانی.

۲- صورتحساب‌های مسافر که به موجب ماده (۱۸) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان - مصوب ۱۳۹۸ - مورد تشویق واقع شده است.

۳- اضافه پرداختی مالیات بیش از نرخ قانونی یا ناشی از اشتباه محاسبه.

۴- عدم تکمیل مشخصات صورتحساب ارایه شده مطابق با الگوی (فرم) صورتحساب.

۵- عدم انطباق مشخصات مسافر/گردشگر مندرج در صورتحساب و یا بلیط با مشخصات مسافران/گردشگران خارجی.

۶- کالاهای ممنوع طبق فهرست اعلامی مراجع ذیصلاح قانونی.

۷- عدم انطباق مشخصات کالای مندرج در صورتحساب که مجموع ارزش آن بیش از مبلغ دویست و پنجاه میلیون (۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال با کالایی که خارج می‌شود.

ماده ۱۰- تا زمان راه‌اندازی سامانه مؤدیان موضوع بند (س) ماده (۱) قانون، ضوابط اجرایی استرداد موضوع تبصره ماده (۱۳) قانون مالیات بر ارزش افزوده - مصوب ۱۳۸۷ - به قوت خود باقی است.

ماده ۱۲ قانون- عرضه کنندگان کالاها و خدمات که به موجب این قانون و سایر قوانین از مالیات و عوارض معاف می‌باشند و همچنین فعالان اقتصادی مستقر در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی که حجم معاملات سالانه آنها از مبلغی که به پیشنهاد سازمان به تأیید هیأت وزیران می‌رسد، بیشتر باشد، مکلف به عضویت و ثبت معاملات در سامانه مؤدیان هستند. این حکم شامل کلیه مناطق کشور از جمله مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی می‌شود. متخلفان از حکم این ماده علاوه بر جریمه موضوع بند «ب» ماده (۲۲) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان* مشمول جریمه‌ای معادل نه درصد (۹٪) ارزش معاملات ثبت نشده در سامانه مذکور می‌شوند. آیین‌نامه اجرائی این ماده در خصوص مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی ظرف سه ماه پس از ابلاغ این قانون به پیشنهاد سازمان و دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

* بند ب ماده ۲۲ - عدم عضویت در سامانه مؤدیان، عدم استفاده از پایانه فروشگاهی، عدم استفاده از حافظه مالیاتی، استفاده از حافظه مالیاتی متعلق به سایر مؤدیان، یا واگذاری حافظه مالیاتی خود به دیگران، معادل ده درصد (۱۰٪) مجموع مبلغ فروش انجام شده از آن

طرق، یا بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال، هر یک که بیشتر باشد و محرومیت از اعمال معافیت های مالیاتی، نرخ صفر و مشوقهای موضوع قانون مالیات های مستقیم در همان سال مالی.»

آئین نامه اجرائی ماده 12 قانون

آیین نامه اجرایی ماده (۱۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح بکار می روند:

- ۱- سازمان: سازمان امور مالیاتی کشور.
- ۲- قانون: قانون مالیات بر ارزش افزوده - مصوب ۱۴۰۰.
- ۳- مناطق: مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی.
- ۴- اشخاص مشمول: فعالان اقتصادی مستقر در مناطق با حجم معاملات سالانه بیش از مبلغی که به تأیید هیأت وزیران رسیده است.
- ۵- سامانه مؤدیان: سامانه موضوع بند (پ) ماده (۱) قانون پایانه های فروشگاه های و سامانه مؤدیان - مصوب ۱۳۹۸.
- ۶- معاملات: تمام خرید و فروش کالاها و خدمات مشمول و یا معاف از مالیات بر ارزش افزوده.
- ۷- پایانه های فروشگاه های: پایانه های فروشگاه های موضوع بند (ب) ماده (۱) قانون پایانه های فروشگاه های و سامانه مؤدیان - مصوب ۱۳۹۸*.

«ب - پایانه فروشگاه های: رایانه، دستگاه کارخوان بانکی (pos)، درگاه پرداخت الکترونیکی یا هر وسیله دیگری که امکان اتصال به شبکه های الکترونیکی پرداخت رسمی کشور و سامانه مؤدیان را داشته و از قابلیت صدور صورتحساب الکترونیکی برخوردار باشد.»

ماده ۲- اشخاص مشمول مکلفند پس از راه اندازی سامانه مؤدیان به ترتیبی که سازمان اعلام می کند، نسبت به ثبت نام و عضویت در سامانه اقدام و معاملات خود را از طریق سامانه ثبت نمایند.

ماده ۳- عدم انجام تکالیف موضوع ماده (۱۲) قانون توسط اشخاص مشمول به استثنای مؤدیان موضوع تبصره ماده (۲) قانون پایانه های فروشگاه های و سامانه مؤدیان - مصوب ۱۳۹۸* - صرفاً مشمول جرایم زیر می باشد:

۱- عدم عضویت اشخاص مشمول در سامانه مؤدیان، معادل ده درصد (۱۰٪) مجموع مبلغ فروش انجام شده از آن طریق، یا بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال، هر یک که بیشتر باشد و محرومیت از اعمال معافیت‌های مالیاتی، نرخ صفر و مشوق‌های موضوع قانون مالیات‌های مستقیم در همان سال مالی.

۲- عدم ثبت معاملات توسط اشخاص مشمول پس از راه‌اندازی سامانه مؤدیان مشمول جریمه‌ای معادل نه درصد (۹٪) ارزش معاملات ثبت نشده (اعم از کالاها و خدمات معاف یا مشمول) در سامانه مؤدیان می‌باشد.

«تبصره - فهرست مؤدیانی که به دلیل ارائه کالا و خدمات معاف از مالیات بر ارزش افزوده و نیز ماهیت کسب و کار آنها، امکان عضویت در سامانه مؤدیان و صدور صورتحساب الکترونیکی را ندارند، به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و پس از تصویب هیأت وزیران، حداکثر تا پایان دی ماه هر سال برای عملکرد سال بعد توسط سازمان، اعلام خواهد شد.»

فصل چهارم - وظایف و تکالیف مؤدیان و اشخاص ثالث

مواد قانون

ماده 13 قانون - پس از راه‌اندازی سامانه مؤدیان، همه مشمولان این قانون موظفند به ترتیبی که سازمان مقرر و اعلام می‌کند، در سامانه مزبور ثبت نام نموده و معاملات خود را در آن ثبت نمایند. ثبت معاملات (خرید و فروش) در سامانه مؤدیان، به منزله ثبت در دفاتر قانونی است. تا آن زمان، ترتیبات ثبت نام، نحوه ارائه اظهارنامه‌های مالیاتی و رسیدگی به آنها حسب مقررات قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 17/2/1387 و اصلاحات بعدی آن است. در سایر موارد، مفاد این قانون جاری است.

ماده 14 قانون - چنانچه سازمان در مهلت مقرر در قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان نتواند سامانه مؤدیان را مستقر کند، مکلف است رسیدگی به اظهارنامه مؤدیان موضوع این قانون را که بعد از اتمام مهلت مزبور به سازمان تسلیم می‌شود، صرفاً به میزانی که در تبصره این ماده آمده است، محدود نموده و سایر اظهارنامه‌ها را بدون رسیدگی قبول نماید.

تبصره - بعد از استقرار سامانه مؤدیان سازمان مجاز است حداکثر یک درصد (1٪) از پرونده‌های مالیاتی مؤدیان عضو سامانه مؤدیان را با اولویت مؤدیان بزرگ مورد رسیدگی قرار دهد. چگونگی انتخاب مؤدیانی که پرونده آنها باید مورد رسیدگی قرار گیرد، در دستورالعملی که با پیشنهاد سازمان به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد،

معین می شود. سازمان مکلف است تا پایان مهرماه هر سال فهرست اسامی مؤدیانی که مشمول رسیدگی قرار می گیرند را در سامانه عملیات الکترونیکی خود اعلام عمومی کند.

ماده 15 قانون - دستگاههای اجرائی موضوع ماده (5) قانون مدیریت خدمات کشوری* و ماده (29) قانون برنامه ششم توسعه و سازمان های وابسته به آنها مکلف به ثبت معاملات خود در سامانه مؤدیان می باشند. وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است ترتیبی اتخاذ کند که اطلاعات معاملات ثبت شده در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت موضوع تبصره (5) ماده (169) قانون مالیات های مستقیم عیناً و به صورت بر خط به سامانه مؤدیان منتقل شود.

«* ماده 5 - دستگاه اجرائی: کلیه وزارتخانه ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکتهای دولتی و کلیه دستگاههایی که مشمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانکها و بیمه های دولتی، دستگاه اجرائی نامیده می شوند.»

ماده 16 قانون - ارائه اسناد، دفاتر و مدارک، ثبت قراردادهای پیمانکاری و معاملات و اطلاعات نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سایر دستگاههای انتظامی، اطلاعاتی و امنیتی در سامانه مؤدیان موضوع تبصره (3) ماده (4)، تبصره (1) ماده (5) و مواد (13) و (15) این قانون و همچنین سایر اقلام محرمانه در سامانه مذکور با رعایت ملاحظات امنیتی، مطابق دستورالعملی است که توسط وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی (سازمان)، اطلاعات و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و ستاد کل نیروهای مسلح تهیه می شود و حداکثر شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب شورای امنیت کشور می رسد.

ماده 17 قانون - مؤدیان مکلفند مالیات و عوارض فروش موضوع این قانون را از خریدار یا کارفرما وصول کنند و پس از کسر مالیات و عوارض پرداختی، مطابق مقررات به حساب سازمان واریز نمایند.

تبصره 1- سازمان می تواند تمام یا برخی از مؤدیان مشمول این قانون یا مشتریان آنها را مکلف کند مالیات و عوارض متعلقه را همزمان با صدور صورتحساب به حساب سازمان واریز نمایند. آیین نامه اجرائی این تبصره، مشتمل بر فهرست مؤدیانی که مشمول این حکم می شوند و نحوه پرداخت مالیات و عوارض متعلقه با پیشنهاد سازمان، به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد.

مالیات و عوارضی که به این ترتیب به سازمان پرداخت می شود، به حساب بستانکاری فروشنده منظور می شود و برای خریدار، در صورتی که مصرف کننده نهائی نباشد، اعتبار مالیاتی به حساب می آید.

آئین نامه اجرائی تبصره 1 ماده 17 قانون

آئین نامه اجرائی تبصره (1) ماده (17) قانون مالیات بر ارزش افزوده

بر اساس پیشنهاد شماره 13332/200/ص مورخ 24/07/1402 سازمان امور مالیاتی کشور، آئین نامه اجرائی تبصره (1) ماده 17 قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 02/03/1400 مجلس شورای اسلامی به شرح زیر تصویب می گردد:

ماده 1 تعاریف:

در این آئین نامه اجرائی اصطلاحات در معانی مشروح زیر به کار می روند:

الف- قانون: قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 2/3/1400.

ب- سازمان: سازمان امور مالیاتی کشور.

ج- مودیان مشمول این آئین نامه: مودیانی که به شرح زیر، از سوی سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می شوند.

1. دفاتر اسناد رسمی

2. شرکت های بیمه و نمایندگی های آن ها

3. دفاتر خدمات ارتباطی (دفتر خدمات مشترکین تلفن و ...)

4. دفاتر خدمات دولت الکترونیک (پلیس + 10)

5. دفاتر خدمات الکترونیک شهر

6. صاحبان تالارهای پذیرایی و رستوران ها، چلوکبابی ها، سالن غذا خوری و سفره خانه های سنتی و همچنین اغذیه فروشی های زنجیره ای با مالکیت واحد و یا نام و نشان و عنوان تجاری واحد فارغ از مساحت محل کسب و کار و

نوع مجوز، تهیه و ارائه انواع غذا به صورت بیرون بر (آشپزخانه ها و کیتترینگ ها) اعم از صنعتی یا خانگی، کافی شاپ ها

7. بنگاه های معاملات املاک

8. بازار متشکل ارزی

9. صاحبان سینماها و تماشاخانه ها

10. سکو (پلتفرم) های نمایش خانگی (فیلیمو، نماوا، فیلم نت، تماشاخانه، آنتن و ...)

د- مشتریان مشمول این آیین نامه:

تمام یا برخی از خریداران کالا و خدمات غیرمعاف از مودیان مشمول این آیین نامه حسب اعلام سازمان

تحویل گیرندگان نهایی کالای پشتوانه گواهی سپرده کالایی

تغییرات بعدی در فهرست مودیان و مشتریان مشمول این آیین نامه، با پیشنهاد سازمان و تایید وزیر امور اقتصادی و دارایی اعلام خواهد شد.

ه - صورت حساب: صورت حساب موضوع بند (ث) ماده 1 قانون پایانه های فروشگاه و سامانه مودیان و صورت حساب موضوع ماده 8 آیین نامه اجرایی ماده 95 قانون مالیات های مستقیم

ماده 2 مودیان مشمول این آیین نامه مکلفند از ابتدای دوره مالیاتی بعد از اعلام سازمان، مالیات و عوارض متعلقه را، همزمان با صدور صورت حساب به حساب سازمان واریز نمایند. چنانچه بازه زمانی از تاریخ اعلام تا تاریخ مشمولیت به شرح فوق، کمتر از یک ماه باشد، تکلیف مذکور به ابتدای دوره دوم بعد از اعلام سازمان موقوف می شود. مودیان موضوع این آیین نامه کماکان مکلف به رعایت سایر مقررات و تکالیف از جمله ارائه اظهارنامه (تا قبل از اجرای کامل قانون پایانه های فروشگاه و سامانه مودیان برای کلیه مودیان موضوع این ماده و پس از راه اندازی سامانه مزبور، برای مودیان غیر عضو) و ارائه اسناد و مدارک خواهند بود.

ماده 3 سازمان باید مشتریان مشمول این آیین نامه را مکلف نماید نسبت به واریز مالیات و عوارض ارزش افزوده به حساب تعیین شده اقدام نمایند. در این صورت سازمان مکلف است فهرست مودیان مشمول این آیین نامه را همزمان با اعلام عمومی به نحو مقتضی به اطلاع مشتریان آن ها برساند.

توضیح آن که تحویل گیرندگان نهایی کالای پشتوانه گواهی سپرده، مکلفند در صورتی که کالای موصوف ماهیتا مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد، مالیات و عوارض مربوطه را قبل از تحویل فیزیکی کالا، پس از کسر اعتبار مالیاتی به حساب سازمان واریز نمایند. بورس های کالایی موظف به نظارت بر انجام این فرآیند توسط تحویل گیرنده نهایی کالا و بررسی صحت اجرای آن می باشند.

تبصره: در مواردی که برای هر یک از مشتریان تکلیف پرداخت مالیات و عوارض متعلقه در نظر گرفته شده باشد، تکلیف پرداخت برای طرف مقابل (مودیان مشمول این آیین نامه) ساقط می شود. بدین معنا که سازمان صرفا مودیان یا مشتریان آن ها را مکلف به واریز مالیات و عوارض می نماید.

ماده 4 در صورتی که بهای صورتحساب (کالا و خدمات) از طریق دستگاه کارتخوان بانکی (POS) یا درگاه های پرداخت الکترونیکی پرداخت شود مودیان مشمول این آیین نامه می بایست مالیات و عوارض فروش را بر اساس ترتیبات تعیین شده از سوی سازمان به صورت برخط و از طریق ایجاد زیر ساخت های لازم توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به حساب های مربوطه واریز نمایند.

تبصره چنانچه پرداخت مبلغ صورتحساب از سوی مشتریان مودیان مشمول این آیین نامه به سایر روش ها به جز دستگاه کارتخوان از قبیل چک (به تاریخ روز) یا به صورت وجه نقد باشد، مودیان مشمول این آیین نامه مکلفند مالیات و عوارض مربوط به این معاملات را از طریق سامانه برخط در پایان روز بعد به حساب های سازمان واریز نمایند.

ماده 5 مالیات و عوارض واریزی به حساب سازمان در اجرای این آیین نامه با رعایت سایر شرایط این آیین نامه به حساب بستانکاری فروشنده منظور می شود و برای خریدار در صورتی که مصرف کننده نهایی یا عرضه کننده کالاها و خدمات صرفا معاف نباشد، اعتبار مالیاتی به حساب می آید.

ماده 6 در صورتی که تمام یا قسمتی از کالای فروش رفته و خدمات ارائه شده به خریداران، به استناد صورتحساب صادره در سامانه مودیان، برگشت شده باشد، فروشنده مکلف است مبلغ صورتحساب با احتساب مالیات و عوارض

ارزش افزوده «به تناسب پرداخت صورت گرفته» را به خریدار مسترد نماید و مالیات و عوارض استرداد به عنوان بستانکاری فروشنده در دوره برگشت / اصلاح صورتحساب منظور می گردد.

ماده 7 در خصوص صادرات کالاها و خدمات به خارج از کشور، مودیان مشمول این آیین نامه تکلیفی به واریز برخط مالیات و عوارض فروش به حساب اعلامی از سوی سازمان ندارند.

ماده 8 مالیات و عوارض صورتحساب صادره برای معاملات حق العملکاری مودیان مشمول که همزمان با صدور صورتحساب به حساب سازمان واریز می شود، با رعایت کلیه قوانین و مقررات موضوعه، به حساب بستانکاری آمر (اعتبار مالیاتی) لحاظ می گردد.

ماده 9 پس از رسیدگی ادارات امور مالیاتی ذیربط و یا پس از اجرای کامل قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان برابر مقررات مربوط، چنانچه اضافه پرداختی مودیان مشمول این آیین نامه جهت مالیات و عوارض متعلقه احراز گردد، برابر احکام مقرر در ماده 8 قانون، اضافه پرداختی یاد شده قابل تهاتر یا استرداد خواهد بود.

ماده 10 تاخیر در پرداخت مالیات و عوارض در مواعد مقرر موضوع این آیین نامه بر اساس ماده 37 قانون، موجب تعلق جریمه ای به میزان دو درصد (2٪) در ماه، نسبت به مالیات و عوارض پرداخت نشده و مدت تاخیر از موعد پرداخت مقرر در این آیین نامه، خواهد بود.

تبصره 2- گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است مالیات و عوارض کالاهای وارداتی را در زمان ترخیص قطعی و مالیات و عوارض کالاهای متروکه را قبل از ترخیص نهائی وصول و به صورت برخط به حساب سازمان واریز کند. گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است ضمن درج اطلاعات پرداخت در پروانه های گمرکی و یا فرمهای مربوط، امکان دسترسی برخط سازمان به پایگاههای اطلاعاتی ذی ربط را فراهم نماید. گمرک مکلف است در «ورود موقت» و «ورود موقت برای پردازش»، تضمینات لازم را بر اساس مقررات تبصره ماده (53) قانون امور گمرکی* اخذ کند.

«تبصره - شرایط، تشریفات اظهار و ارزیابی، میزان تضمین و اسناد لازم براساس آیین نامه اجرائی این ماده است که در حدود مقررات این قانون به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی، راه و شهرسازی و اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.»

تبصره 3- واردکنندگان کالا از مناطق آزاد تجاری - صنعتی به سرزمین اصلی مکلفند کالاهای مزبور را به گمرک اظهار نمایند. گمرک موظف است از قسمتی از کالاهای اظهار شده که به موجب بند «ب» ماده (65) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور مصوب 10/51/1391*، «تولید داخل» محسوب می شود، فقط مالیات و عوارض، و از قسمت باقی مانده که «کالای وارداتی» محسوب می شود، مالیات و عوارض و حقوق ورودی را دریافت و مالیات و عوارض آن را به حساب سازمان واریز کند.

«بند ب ماده 65 - کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به هنگام ورود به سایر نقاط کشور به نسبت مجموع ارزش افزوده و ارزش مواد اولیه و قطعات داخلی به کاررفته در آن، تولید داخلی محسوب و از پرداخت حقوق ورودی معاف است تبصره 1- مواد اولیه و کالاهای واسطه ای خارجی به کاررفته در تولید، مشروط به پرداخت حقوق ورودی، در حکم مواد اولیه و کالای داخلی محسوب می شود.

تبصره 2- مواد اولیه و قطعات خارجی به کاررفته در کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی که در گذشته از سایر مناطق کشور به منطقه ارسال شده و در تولید و یا پردازش محصولی که به کشور وارد می شود، به کار گرفته شود در حکم مواد اولیه تلقی می شود و از پرداخت حقوق ورودی معاف است.»

تبصره 4- واردکنندگان خدمت مکلفند با رعایت تبصره (3) ماده (10) این قانون*، مالیات و عوارض متعلقه را محاسبه و طبق مقررات این قانون پرداخت نمایند. چنانچه محل ارائه خدمت و مصرف آن در خارج از کشور باشد، مشمول این حکم نمی باشند.

«تبصره 3 ماده 10- خدماتی که توسط اشخاص مقیم ایران (اشخاص حقیقی یا حقوقی ایرانی و یا شعب شرکتهای خارجی مقیم ایران) ارائه می شود و محل مصرف خدمات و یا مقصد خدمات داخل باشد یا خارج از کشور، در صورتی که مستقیم یا غیرمستقیم ارز حاصل و وارد کشور بشود صادرات محسوب می گردد.

تبصره 5 - مالیات و عوارض آب، برق و گاز با توجه به مالیات و عوارض مندرج در صورتحساب (قبوض) مصرف کنندگان و همچنین نفت تولیدی (نفت خام، میعانات گازی و گاز طبیعی خام) و فرآورده های تولیدی و وارداتی، فقط یک بار در زمان فروش (صدور صورتحساب)، در انتهای زنجیره تولید و توزیع آنها توسط شرکتهای تابعه وزارت نفت (بابت پنج فرآورده اصلی و سوخت هوایی) و یا شرکتهای پالایش نفت (بابت سایر فرآورده ها) و شرکتهای گاز استانی و شرکتهای تابع ذی ربط وزارت نیرو و شرکتهای توزیع برق، آب و فاضلاب شهری و روستایی استانی بر مبنای قیمت فروش مصوب داخلی محاسبه، ثبت و وصول و پس از کسر اعتبارات مالیات و عوارض زنجیره مذکور به حساب سازمان نزد خزانه داری کل کشور واریز می شود.

آیین نامه اجرائی این تبصره در خصوص نحوه ثبت مالیات و عوارض در دفاتر یا سامانه مؤدیان تعیین شرکتهای فعال در زنجیره قبل از انتهای زنجیره توزیع و فروش، نحوه انتقال اعتبارات مالیات و عوارض به انتهای زنجیره، رسیدگی، مطالبه، تهاتر، استرداد، وصول و واریز به حساب تعیین شده سازمان ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون با پیشنهاد مشترک سازمان، شرکت ملی نفت ایران و توانیر به تصویب وزیران امور اقتصادی و دارایی، نفت و نیرو می رسد.

آیین نامه اجرائی 5 ماده 17 قانون

اطلاعیه شماره 16 - اشخاص مشمول تبصره 5 ماده 17 قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 02/03/1400

با عنایت به سوالات و مکاتبات متعدد مؤدیان و ادارات کل در رابطه با صدور صورتحساب الکترونیکی و ثبت در سامانه مؤدیان در راستای موضوع تبصره 5 ماده 17 قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 02/03/1400 به استحضار می‌رساند؛

از آنجائی که آیین نامه اجرایی موضوع تبصره (5) ماده (17) قانون مالیات بر ارزش افزوده در خصوص مالیات و عوارض ارزش افزوده عرضه آب، برق، گاز طبیعی، نفت تولیدی (نفت خام، میعانات گازی و گاز طبیعی خام) و فرآورده های تولیدی و وارداتی ابلاغ نشده است، لذا اجرای آن در سامانه مؤدیان فعلا امکان پذیر نمی باشد.

اشخاص فعال در زنجیره تولید، انتقال، توزیع و فروش مرتبط با کالاها و خدمات زنجیره می بایست به منظور صدور صورتحساب های مربوطه و ثبت در سامانه مؤدیان از شناسه کالا/خدمات مندرج در سامانه stuffid.tax.gov.ir استفاده نمایند و بعد از ابلاغ آیین نامه مذکور و اجرای آن در سامانه مؤدیان، نسبت به صدور صورتحساب ارجاعی و ثبت در سامانه مؤدیان اقدام نمایند.

ماده 18 قانون - کلیه کارفرمایان موضوع ماده (5) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (29) قانون برنامه ششم توسعه موظفند اطلاعات مربوط به قراردادهای پیمانکاری را حداکثر تا یک ماه پس از انعقاد قرارداد در سامانه مؤدیان ثبت نمایند، در غیر این صورت، سازمان مکلف است با رعایت ماده (9) قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مؤدیان * اطلاعات ثبت شده توسط پیمانکاران در سامانه مذکور را مورد قبول کارفرما تلقی نماید.

«ماده 9 قانون پایانه ها ... در صورتی که مؤدی، برخی از فعالیت ها و یا معاملات خود را کتمان کند، یا از صدور صورتحساب های خود از طریق سامانه مؤدیان خودداری کرده یا در ثبت قیمت یا مقدار فروش مرتکب کم اظهاری یا بیش اظهاری شده باشد، سازمان موظف است موارد تخلف مؤدی را از طریق سامانه مؤدیان به اطلاع وی برساند. در صورتی که مؤدی موارد مزبور را پذیرفته و آنها را در

کارپوشه خود در سامانه مؤدیان ثبت یا اصلاح کند، صرفاً مشمول جریمه های موضوع ماده (۲۲) این قانون خواهد شد. در صورتی که مؤدی، آن موارد را نپذیرفته و از ثبت یا اصلاح آنها در سامانه مؤدیان امتناع کند، سازمان مراتب تخلف مؤدی را با اسناد و مدارک مثبت به هیأت حل اختلاف مالیاتی ارجاع می دهد. در صورت تأیید تخلف توسط هیأت حل اختلاف مالیاتی، سازمان می تواند با مراجعه به مؤدی یا مطالبه دفاتر و اسناد او، نسبت به حسابرسی دوره های مالیاتی سال تخلف اقدام نماید. علاوه بر این، مؤدی متخلف مشمول جریمه های موضوع ماده (۲۲) این قانون خواهد بود.»

ماده ۱۹ قانون - وزیر امور اقتصادی و دارایی مجاز است با پیشنهاد سازمان مدت دوره مالیاتی را برای هر گروه از مؤدیان دو یا یک ماهه تعیین نماید؛ مشروط بر آنکه تغییرات مذکور حداقل سه ماه قبل از شروع دوره مالیاتی، از طریق سامانه مؤدیان، پایگاه اطلاع رسانی سازمان و حداقل یکی از روزنامه های کثیرالانتشار اطلاع رسانی عمومی شود.

تبصره - در صورتی که شروع یا خاتمه فعالیت مؤدی در خلال یک دوره مالیاتی باشد، زمان فعالیت مؤدی طی دوره مربوط، یک دوره مالیاتی تلقی می شود.

ماده ۲۰ قانون -

الف - سازمان می تواند برای اشخاص حقیقی که بیش از یک نوع واحد مشمول مالیات در یک مکان یا مکان های متعدد دارند، در سامانه مؤدیان کارپوشه واحد ایجاد کند.

ب - مؤدیانی که دارای واحد مشمول مالیات در شعب متعدد هستند، مکلفند از یک کارپوشه واحد در سامانه مؤدیان استفاده کنند.

پ - در مشارکت های مدنی، اعم از اختیاری و قهری، اشخاص حقیقی در هر واحد شغلی مکلفند از بین خود یک نفر را به عنوان نماینده واحد شغلی انتخاب نمایند. کلیه تکالیف مالیاتی واحد شغلی، از جمله ثبت نام و ثبت معاملات در سامانه مؤدیان و پرداخت مالیات توسط وی به نمایندگی شرکا انجام می شود، در غیر این صورت، سازمان موظف است دسترسی واحد مزبور به سامانه مؤدیان را قطع و پایانه فروشگاهی آن را مسدود نماید.

ت - برای مؤدیانی که مکان ثابت برای شغل خود ندارند، محل سکونت آنان، از لحاظ امور مالیاتی ملاک اعتبار است. در صورتی که مؤدی مکان های متعدد برای سکونت خود داشته باشد، مکلف است یکی از آنها را برای انجام تکالیف مالیاتی معرفی نماید، در غیر این صورت، سازمان یکی از مکانهای سکونت مؤدی را برای انجام تکالیف مالیاتی انتخاب و به وی اعلام می کند.

ماده 21 قانون - در مورد اشخاص حقوقی که حکم به انحلال آنها داده شده است تا زمان ختم تصفیه، شخص حقوقی مزبور کماکان مؤدی محسوب می شود و مدیر یا مدیران تصفیه مکلف به انجام تکالیف مقرر در این قانون می باشند.

ماده 22 قانون - در انتقال یک واحد صنفی، شخص دارنده واحد صنفی تا اتمام انتقال، مسئولیت اجرای مقررات و تمامی تکالیف دوره های مالیاتی مربوط از جمله صدور صورتحساب، ثبت معاملات در سامانه مؤدیان و سایر تکالیف قانونی را بر عهده دارد. خریدار مسئولیتی در قبال تکالیف واحد صنفی قبل از اتمام انتقال ندارد؛ مگر اینکه به موجب سند رسمی این مسئولیت را پذیرفته باشد.

تبصره - انتقال دهنده باید حداکثر ظرف ده روز سازمان را نسبت به زمان اتمام فعالیت خود مطلع سازد. در صورت عدم اطلاع و شروع فعالیت توسط مؤدی جدید، در پرداخت مالیات و جریمه ها با وی مسئولیت تضامنی خواهد داشت.

فصل پنجم - ساختار سازمانی مالیات بر ارزش افزوده، وظایف و اختیارات آن

ماده 23 قانون - ساختار و تشکیلات مورد نیاز سازمان در سطح کشور و استان ها متناسب با شرایط اقتصادی هر منطقه و با توجه به شاخصهایی مانند میزان وصول مالیات، تعداد پرونده ها و تعداد مؤدیان بدون الزام به رعایت سطح تقسیمات کشوری با رعایت بند «الف» ماده (28) قانون برنامه ششم توسعه* از طریق وزیر امور اقتصادی و دارایی به سازمان اداری و استخدامی کشور پیشنهاد و پس از تصویب هیأت وزیران قابل اجراء است.

* بند الف ماده 28 برنامه ... - کاهش حجم، اندازه و ساختار مجموع دستگاههای اجرائی به استثنای مدارس دولتی در طول اجرای قانون برنامه، حداقل به میزان پانزده درصد (۱۵٪) نسبت به وضع موجود (حداقل پنج درصد (۵٪) در پایان سال دوم) از طریق واگذاری واحدهای عملیاتی، خرید خدمات و مشارکت با بخش غیردولتی با اولویت تعاونی ها، حذف واحدهای غیر ضرور، کاهش سطوح مدیریت، کاهش پستهای سازمانی، انحلال و ادغام سازمان ها و مؤسسات و واگذاری برخی از وظایف دستگاههای اجرائی به شهرداری ها و دهیاری ها و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی با تصویب شورای عالی اداری

تبصره - انحلال، انتزاع و ادغام مؤسساتی که به موجب قانون تأسیس شده است، صرفاً با تصویب مجلس شورای اسلامی امکان پذیر می باشد.»

ماده 24 قانون - پس از استقرار سامانه مؤدیان، فعال بودن کارپوشه مؤدی در سامانه مزبور به این معنی است که او از نظر سازمان، شرایط لازم برای دریافت مالیات و عوارض از خریداران را دارد. در صورتی که مؤدی شرایط لازم برای دریافت مالیات و عوارض را از دست بدهد، سازمان موظف است بلافاصله کارپوشه وی را در سامانه مؤدیان

غیرفعال نماید. بانک مرکزی موظف است ترتیبی اتخاذ کند که به محض غیرفعال شدن کارپوشه مؤدی در سامانه مؤدیان، کلیه دستگاههای پایانه فروشگاهی (POS) مرتبط با آن، غیرفعال شوند.

تبصره - غیرفعال نمودن کارپوشه مؤدی باید مستند به آیین نامه ای باشد که حداکثر ظرف سه ماه پس از ابلاغ این قانون، با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می رسد.

آیین نامه اجرائی تبصره ماده 24 قانون

وزارت امور اقتصادی و دارایی - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیأت وزیران در جلسه ۱۴۰۱/۶/۱۳ به پیشنهاد شماره ۲/۱۸۹۹۶۶ مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۱۲ وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان امور مالیاتی کشور) و به استناد تبصره ماده (۲۴) قانون مالیات بر ارزش افزوده - مصوب ۱۴۰۰ -، آیین نامه غیرفعال نمودن کارپوشه مؤدیان موضوع تبصره مذکور را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه غیرفعال نمودن کارپوشه مؤدیان

موضوع تبصره ماده (۲۴) قانون مالیات بر ارزش افزوده

ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

۱- سازمان: سازمان امور مالیاتی کشور.

۲- قانون: قانون مالیات بر ارزش افزوده - مصوب ۱۴۰۰ -.

۳- مؤدی: اشخاص موضوع بند (ح) ماده (۱) قانون.

۴- سامانه مؤدیان: سامانه موضوع بند (پ) ماده (۱) قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مؤدیان - مصوب ۱۳۹۸ -.

۵- پایانه فروشگاهی: پایانه فروشگاهی موضوع بند (ب) ماده (۱) قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مؤدیان - مصوب ۱۳۹۸ -.

۶- کارپوشه: کارپوشه ویژه اختصاص یافته به مؤدی تحت مدیریت سازمان که مؤدی پس از احراز هویت امن، می تواند علاوه بر دریافت کلیه خدمات الکترونیکی مالیاتی از جمله مشاهده اوراق مالیاتی ابلاغ شده، تأیید یا رد صورت

حساب‌های خرید، مدیریت دریافت یا پرداخت صورتحساب‌های نسیه، اطلاعات مالیات بر ارزش افزوده صورتحساب‌های فروش و خرید خود را مشاهده و تکالیف مرتبط با قانون را انجام دهد.

۷- کارپوشه فعال: کارپوشه‌ای که امکان ثبت حافظه مالیاتی، تأیید یا رد صورتحساب خرید و دریافت مالیات بر ارزش افزوده و عوارض، در صورتحساب‌های الکترونیکی صادره را از خریداران دارد.

۸- کارپوشه غیرفعال: کارپوشه‌ای که مؤدی امکان دریافت مالیات بر ارزش افزوده و عوارض، در صورتحساب‌های الکترونیکی صادره را از خریداران نداشته ولی امکان ورود به کارپوشه، ثبت حافظه مالیاتی و تأیید یا رد صورتحساب خرید را دارد.

ماده ۲- در موارد زیر کارپوشه غیرفعال بوده ولی مؤدی امکان ورود به سامانه را داشته ولی امکان ثبت حافظه جدید و صدور صورتحساب در کارپوشه را ندارد:

۱- بر اساس ماده (۶) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان، در صورتی که سقف اعتبار فروش تکمیل شده باشد.

۲- مطابق بند (پ) ماده (۲۰) قانون، چنانچه در مشارکت‌های مدنی صاحبان مشاغل (اعم از اختیاری و قهری) نماینده تعیین نگردد و یا تکالیف مالیاتی واحد شغلی توسط نماینده انجام نشود.

۳- فوت نماینده مشارکت‌های مدنی صاحبان مشاغل تا زمان تعیین نماینده جدید مشارکت.

۴- اعلام تعطیلی موقت واحد کسب و کار براساس ماده (۱۳) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان.

تبصره - در خصوص بند (۱) این ماده، امکان ثبت حافظه جدید و صدور صورتحساب وجود دارد.

ماده ۳- در موارد زیر کارپوشه غیرفعال بوده و دسترسی نام کاربری مؤدی محدود می‌شود به صورتی که مؤدی با این کاربری محدود شده امکان تسلیم اظهارنامه، پرداخت و ثبت اعتراض را داشته ولی امکان ارسال صورتحساب را ندارد:

۱- اشخاص حقوقی موضوع ماده (۲۱) قانون، بعد از تاریخ ختم تصفیه.

۲- فوت اشخاص حقیقی در صورت فعالیت با عنوان صاحبان مشاغل انفرادی.

۳- فوت اشخاص حقیقی در پرونده صاحبان مشاغل در صورت وجود پرونده مشارکتی که منجر به انفرادی شدن پرونده صاحبان مشاغل شود.

۴- در صورت ابطال پروانه کسب و کار برای پرونده صاحبان مشاغل مکان محور و ابطال مجوز کسب و کار برای پرونده صاحبان مشاغل مجوز محور.

۵- تعطیلی دائم و یا انحلال واحد کسب و کار بر اساس ماده (۱۳) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان.

۶- اعلام تغییر محل فعالیت و یا به اجاره واگذار نمودن واحد کسب و کار برای پرونده‌های مکان محور، براساس ماده (۱۴) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان.

تبصره ۱- تمامی صورتحساب‌های شناسه‌دار معتبر سازمان (شمس) استفاده نشده در اختیار مؤدی فاقد اعتبار بوده و در حکم صورتحساب نخواهد بود.

تبصره ۲- بعد از فوت اشخاص حقیقی واحد مشمول مالیات انفرادی یا مشارکتی در صورتی که متوفی نماینده اصلی آن واحد باشد، وراث قانونی (یا نماینده قانونی وراث) و یا سایر شرکا مکلفند ظرف یک ماه از تاریخ فوت نسبت به تعیین تکلیف کارپوشه واحد مشارکت اقدام نمایند. در غیر این صورت بعد از انقضای یک ماه از تاریخ فوت، کارپوشه متوفی غیرفعال خواهد شد. مهلت مذکور با درخواست کتبی وراث (یا نماینده قانونی وراث) و یا سایر شرکا و ارایه دلایل موجه، حداکثر تا دو ماه قابل تمدید می‌باشد.

تبصره ۳- در صورت فوت اشخاص مشمول، اعتبار مالیاتی استفاده نشده در کارپوشه مؤدی متوفی قابلیت انتقال به وراث قانونی را با رعایت مقررات خواهد داشت.

ماده ۴- در صورت وقوع هر یک از موارد مذکور در ماده (۳) این آیین‌نامه، سازمان مکلف است از طریق سامانه‌های تبادل اطلاعات با بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، مراتب غیرفعال‌سازی کارپوشه را اطلاع‌رسانی کند و بانک مذکور موظف است کلیه دستگاه‌های کارتخوان بانکی و درگاه‌های پرداخت الکترونیکی متصل به حساب بانکی مؤدیان را مسدود نماید.

ماده ۵- سازمان مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید تا پس از رفع محدودیت‌های موضوع این آیین‌نامه، بلافاصله کارپوشه به صورت سامانه‌ای (سیستمی) فعال شود.

ماده ۶۵ - تخلف مودی در صدور صورتحساب الکترونیکی حاوی مالیات بر ارزش افزوده و عوارض در زمان غیرفعال بودن کارپوشه، علاوه بر جریمه موضوع بند (ج) ماده (۳۶) قانون، در مواردی که با توجه به مواد (۱۲) و (۳۵) قانون از مصادیق تخلفات قانون پایانه‌های فروشگاه‌های و سامانه مؤدیان باشد، مشمول جرایم قانون مزبور نیز حسب مورد خواهد بود.

ماده ۲۵ قانون -

الف - مواد (161)، (162)، (167)، (169 مکرر)، (171)، تبصره (1) ماده (177)، (178)، (182)، (186) و تبصره (1) آن، (191)، (198)، (202)، احکام مربوط به فصل هشتم باب چهارم و مواد (210) تا (216)، (218)، (219)، (231)، (232)، (235)، (242)، (243)، احکام مربوط به فصل سوم باب پنجم، مواد (257)، (274) منهای بند (3) آن، (275)، (276)، (277) و (279) قانون مالیات‌های مستقیم در مورد این قانون جاری است. احکام مربوط به درآمد مشمول مالیات در مواد فوق، در مورد محاسبه مأخذ مالیات بر ارزش افزوده نیز جاری است. احکام فصل سوم باب پنجم قانون مالیات‌های مستقیم در خصوص مواد (29) و (32) این قانون جاری نمی‌باشد.

تبصره 1- شناسایی، تشخیص درآمد مشمول مالیات و رسیدگی موضوع ماده (219) قانون مالیات‌های مستقیم در مورد مؤدیان قابل اعتماد موضوع قانون پایانه‌های فروشگاه‌های و سامانه مؤدیان جاری نمی‌باشد. این حکم شامل مواردی که سازمان بر اساس ماده (14) این قانون و تبصره (1) ماده (19) قانون پایانه‌های فروشگاه‌های و سامانه مؤدیان اجازه رسیدگی به اظهارنامه‌های مالیاتی مؤدیان را دارد، نمی‌باشد. در هر صورت مفاد ماده (219) قانون مالیات‌های مستقیم نباید مانع اجرای احکام موضوع قانون پایانه‌های فروشگاه‌های و سامانه مؤدیان شود.

تبصره ۲- در خصوص مؤدیان عضو سامانه مؤدیان، سازمان مکلف است اوراق ابلاغ شده به مؤدی را در کارپوشه وی نیز بارگذاری نماید.

تبصره 3- به منظور رسیدگی به پرونده‌های قابل طرح این قانون در شورای عالی مالیاتی، تعداد شعب شورای مذکور به دو برابر افزایش می‌یابد.

ب - در صورت عدم عضویت مؤدیان در سامانه مؤدیان مواد (97)، (169)، (181)، (230) و بند (3) ماده (274) قانون مالیات‌های مستقیم در مورد مالیات‌های این قانون، جاری است.

تبصره - ماده (272) قانون مالیات های مستقیم و تبصره های آن تا قبل از اتمام مهلت مقرر در ماده (3) قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مؤدیان، در مورد مالیات های این قانون جاری است.

فصل ششم - مالیات کالاهای خاص

مواد قانون

ماده 26 قانون - نرخ مالیات و عوارض کالاهای نفتی، فلزات گرانبها، سیگار، نوشابه و سایر کالاهای آسیب رسان به سلامت به شرح زیر تعیین می شود:

الف - کالاهای نفتی

1- انواع بنزین و سوخت هواپیما سی درصد (30%)

2- نفت گاز، نفت سفید، نفت کوره، گاز طبیعی و گاز مایع پانزده درصد (15%)

تبصره 1- نفت خام، میعانات گازی، و گاز طبیعی خام که توسط وزارت نفت (شرکتهای تابعه) که به شرکتهای داخل زنجیره تولید فرآورده های نفتی فروخته می شود، همچنین واردات بنزین و سوخت هواپیما و گاز طبیعی توسط وزارت نفت (شرکتهای تابعه)، در این مرحله مستلزم محاسبه و دریافت مالیات و عوارض ارزش افزوده از حلقه بعدی و نیز پرداخت در مرحله واردات حسب مورد نمی باشد. مالیات و عوارض فروش فرآورده های تولید شده از کالای مزبور و نیز بنزین و سوخت هواپیما و گاز طبیعی وارداتی در مراحل بعدی عرضه، حسب مقررات مربوط محاسبه و وصول می شود.

تبصره 2 - مأخذ محاسبه مالیات و عوارض فروش در خرده فروشی بنزین و نفت گاز توسط شرکتهای غیردولتی دارای مجوز از وزارت نفت، عبارت است از مابه التفاوت قیمت خرید محصولات فوق از شرکتهای پالایش (با احتساب مالیات و عوارض موضوع بند «الف» این ماده)، با قیمت عرضه آنها به مصرف کننده. مابه التفاوت مزبور به عنوان درآمد ناشی از ارائه خدمات توسط جایگاههای عرضه بنزین و نفت گاز تلقی شده و با نرخ مذکور در ماده (7) این قانون مشمول مالیات و عوارض می گردد. مالیات و عوارض پرداختی بابت خرید بنزین و نفت گاز به عنوان اعتبار مالیاتی برای جایگاه داران منظور نمی شود.

تبصره 3- مالیات و عوارض پرداختی مؤدیان بابت کالاهای موضوع این بند، در صورتی که به عنوان مواد اولیه اصلی توسط واحدهای تولیدی به کار برده شود، به عنوان اعتبار مالیاتی آن واحدها قابل پذیرش می باشد. همچنین مالیات و عوارض پرداختی توسط واردکنندگان و توزیع کنندگان کالاهای مزبور به عنوان اعتبار مالیاتی آنان منظور می گردد.

تبصره 4- مالیات و عوارضی که شرکت ملی نفت ایران برای خرید نهاده های مورد نیاز جهت طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای پرداخت می کند، قابل استرداد یا تهاتر نمی باشد. شرکت یاد شده مجاز است مبالغ مزبور را به عنوان بخشی از بهای تمام شده دارایی های فوق الذکر منظور نماید. سایر مالیات و عوارضی که شرکت مزبور برای مصارفی غیر از تملک دارایی های سرمایه ای پرداخت می کند، با رعایت مقررات، به عنوان اعتبار مالیاتی آن شرکت منظور می گردد. اعتبار یاد شده با تأیید سازمان قابل تهاتر با بدهی مالیاتی آن شرکت یا سایر شرکتهای تابعه وزارت نفت می باشد.

ب - طلا، جواهر و پلاتین

1- اصل طلا، جواهر و پلاتین به کار رفته در مصنوعات ساخته شده از فلزات مزبور، معاف از مالیات و عوارض می باشد.

2- اجرت ساخت، حق العمل و سود فروشنده کالاهای موضوع این بند مشمول مالیات و عوارض با نرخ نه درصد (9٪) می باشد.

3- پس از راه اندازی سامانه مؤدیان، عرضه کنندگان کالا و خدمات مربوط به این بند مکلفند کلیه عملیات خرید و فروش خود را در سامانه مزبور ثبت کنند. درج ارزش اصل طلا، جواهر و پلاتین، اجرت ساخت، حق العمل و سود فروشنده به تفکیک در صورتحساب الکترونیکی الزامی است. در صورت کتمان و یا عدم ثبت تمام یا برخی از معاملات در سامانه مذکور مشمول جریمه ای معادل نه درصد (9٪) ارزش اصل طلا، جواهر و پلاتین است که غیر قابل بخشودگی می باشد. این جریمه علاوه بر جریمه مذکور در بند «ب» ماده (36) این قانون* است.

* بند ب ماده 36 - کتمان معامله، بیش اظهار مالیات و عوارض خرید یا کم اظهار مالیات و عوارض فروش، ثبت معامله خود به نام غیر یا معامله غیر به نام خود، استناد به اسناد صوری و هر عمل دیگری که به کم اظهار مالیات یا استرداد غیر واقعی منجر شود: دو برابر مالیات و عوارض پرداخت نشده تا موعد مقرر در ماده (4) این قانون و در صورت تکرار تخلف قبل از دو سال، سه برابر مالیات پرداخت نشده.»

4- کلیه واحدهای فعال در زنجیره عرضه کالا و خدمات مربوط به این بند مکلفند حداکثر تا دو ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون از پایانه فروشگاهی مورد تأیید سازمان استفاده کنند، در غیر این صورت اتحادیه های ذی ربط و اتاق اصناف ایران موظفند پروانه فعالیت واحدهای موضوع این بند در کل زنجیره مربوط را که بدون استفاده از پایانه فروشگاهی اقدام به فروش کالا یا خدمت می کنند، باطل نمایند. نیروی انتظامی موظف است از ادامه فعالیت واحدهای فاقد پروانه جلوگیری کند.

پ - نوشابه های قندی گازدار و بدون گاز و سایر کالاهای آسیب رسان به سلامت نوشابه های قندی گازدار و بدون گاز و سایر کالاهای آسیب رسان به سلامت (به استثنای کالاهای موضوع بند «ت» این ماده) تولید داخل مشمول مالیات و عوارض با نرخ شانزده درصد (16٪) و واردات آنها مشمول مالیات و عوارض با نرخ سی و شش درصد (36٪) می باشند. فهرست کالاهای موضوع این بند و واحدهای تولیدکننده آنها حداکثر دو ماه پس از ابلاغ این قانون به پیشنهاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و حداکثر یک ماه بعد از آن توسط کارگروهی مرکب از نمایندگان تام الاختیار وزارتخانه مزبور، وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت امور اقتصادی و دارایی تصویب می شود. تغییرات فهرست موردنظر تا انتهای دی ماه هر سال (برای اجراء در سال بعد) به ترتیب فوق تصویب و توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای اجراء اعلام می گردد. در صورت عدم تصویب فهرست مزبور در مهلت مقرر، فهرست پیشنهادی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی پس از تأیید شورای عالی سلامت و امنیت غذایی، ملاک عمل است.

ت - انواع سیگار و محصولات دخانی

انواع سیگار و محصولات دخانی به شرح زیر مشمول مالیات و عوارض می شوند:

- 1- سیگار، توتون پیپ و تنباکوی تولید داخلی، بیست و پنج درصد (25٪)
- 2- سیگار، توتون پیپ و تنباکوی تولید داخل با نشان بین المللی که فهرست آن هر سال توسط وزارت صنعت، معدن تجارت تهیه و با تصویب هیأت وزیران ابلاغ می شود، چهل درصد (40٪)
- 3- سیگار، توتون پیپ و تنباکوی وارداتی، شصت و پنج درصد (65٪)
- 4- توتون خام وارداتی ده درصد (10٪)
- 5- توتون فرآوری شده وارداتی (خرمن توتون) سی و پنج درصد (35٪)

تبصره 1- نرخهای تعیین شده از سال دوم اجرای قانون هر سال پنج واحد درصد افزایش می یابد تا زمانی که نرخ مذکور برای انواع سیگار و محصولات دخانی، توتون پیپ و تنباکوی تولید داخل به پنجاه و پنج درصد (55٪)، برای تولیدات داخل با نشان بین المللی به نود و پنج درصد (95٪) و برای انواع سیگار و محصولات دخانی، توتون پیپ و تنباکوی وارداتی به یکصد و بیست و پنج درصد (125٪) برسد.

تبصره 2- تولیدکنندگان سیگار و محصولات دخانی مکلفند از زمان لازم الاجراء شدن این قانون، قیمت خرده فروشی و تاریخ تولید را بر روی پاکت بسته بندی محصولات دخانی درج کنند. در صورت تخلف از حکم این تبصره، اعتبار مالیاتی مربوط، پذیرفته نمی شود و مشمول مالیات و عوارض فروش به نرخهای مذکور است.

فصل هفتم - مالیات ها و عوارض خاص

مواد قانون

الف - عوارض سبز

ماده 27 قانون - واحدهای تولیدی، صنعتی، معدنی و خدماتی آلاینده که به تشخیص سازمان حفاظت محیط زیست، حدود مجاز و استانداردهای زیست محیطی را رعایت نمی کنند، در صورتی که در مهلت زمانی که توسط سازمان مزبور برای آنها تعیین می شود، نسبت به رفع آلایندگی خود اقدام ننمایند، بر اساس معیارهایی نظیر شدت، مدت، نوع و مکان آلایندگی با نرخهای نیم درصد (0.5٪)، یک درصد (1٪) و یک و نیم درصد (1.5٪)، به مأخذ فروش کالا یا خدمات، مشمول عوارض سبز می شوند. این حکم در مورد کلیه واحدهای آلاینده، اعم از واحدهای معاف و غیرمعاف، صادراتی و واحدهای مستقر در مناطق آزاد تجاری-صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی جاری است. معیارهایی که در تعیین سطح آلایندگی واحدها، مبنای عمل سازمان محیط زیست قرار می گیرد، حداکثر سه ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون، توسط کارگروهی متشکل از نمایندگان سازمان حفاظت محیط زیست و وزارتخانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، صنعت، معدن و تجارت، کشور و امور اقتصادی و دارایی (سازمان) تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد. میزان فروش واحدهای موضوع این ماده بر اساس سامانه مؤدیان یا اظهارنامه ای که به همین منظور به سازمان ارائه می شود، تعیین می گردد.

تبصره 1- در صورتی که واحدهای موضوع این ماده، دارای خطوط تولیدی مجزا با محصول مستقل از هم باشند عوارض سبز صرفاً از خطوط آلاینده دریافت می شود.

تبصره 2- در صورتی که واحدهای موضوع این ماده، در قبال اخذ کارمزد مشخص از اشخاص نسبت به تولید اقدام نمایند، درآمد این واحدها ناشی از تولید مذکور، با پنج برابر نرخ های مذکور در صدر این ماده مشمول عوارض سبز می شود. شرکتهایی که در زنجیره تولید بنزین و سوخت هواپیما، نفت سفید، نفت کوره، نفت گاز، گاز طبیعی و برق فعالیت می کنند، از شمول حکم این تبصره مستثنی می باشند. قیمت فروش فرآورده به مصرف کننده نهائی مبنای محاسبه عوارض موضوع این ماده برای شرکتهای زنجیره تولید بنزین و سوخت هواپیما، نفت سفید، نفت کوره، نفت گاز، گاز طبیعی و برق می باشد که شرکتهای بالادستی آنها متضامناً مسؤول پرداخت عوارض مربوط هستند.

تبصره 3- سازمان حفاظت محیط زیست مکلف است حداکثر ظرف شش ماه پس از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، پایگاه اطلاعاتی واحدهای آلاینده را ایجاد نماید و امکان دسترسی برخط سازمان به سامانه مزبور را فراهم کند. سازمان حفاظت محیط زیست موظف است نام واحدهای آلاینده و سطح آلایندگی آنها را در پایگاه مزبور درج نموده و آن را مستمراً به روزرسانی کند.

تبصره 4- در صورتی که سازمان حفاظت محیط زیست نام واحدی را در پایگاه واحدهای آلاینده درج نماید یا سطح آلایندگی آن واحد را در پایگاه مزبور افزایش دهد، واحد مورد نظر از ابتدای دوره مالیاتی بعد، حسب مورد، مشمول عوارض سبز می شود، یا نرخ عوارض مزبور برای آن واحد افزایش می یابد.

تبصره 5- در صورتی که سازمان حفاظت محیط زیست نام واحدی را از پایگاه واحدهای آلاینده حذف نماید، یا سطح آلایندگی آن واحد را در پایگاه مزبور کاهش دهد، واحد مورد نظر از ابتدای همان دوره، حسب مورد، از پرداخت عوارض سبز معاف می شود، یا نرخ عوارض مزبور برای آن واحد کاهش می یابد.

تبصره 6- سازمان حفاظت محیط زیست موظف است حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ درخواست واحد آلاینده، در خصوص رفع یا کاهش آلایندگی آن واحد اعلام نظر نماید و هرگونه تغییر در وضعیت واحد مورد نظر را در پایگاه اطلاعاتی واحدهای آلاینده منعکس نماید. در صورت عدم اعلام نظر سازمان حفاظت محیط زیست در مهلت مقرر، واحد مزبور به صورت خودکار از فهرست واحدهای آلاینده خارج می شود.

تبصره 7- سرمایه گذاری هایی که به منظور رفع یا کاهش آلاینده‌گی واحدهای آلاینده انجام می شود، در صورت تأیید رفع یا کاهش آلاینده‌گی توسط سازمان حفاظت محیط زیست، در سال اول یا سالهای بعد، از بدهی عوارض آن واحدها کسر می شود و در صورتی که به رفع یا کاهش آلاینده‌گی منجر نشود، به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته می شود.

تبصره 8- در صورتی که پالایشگاهها و نیروگاههایی که سوخت اصلی آنها نفت کوره و نفت گاز نیست، در مقاطع خاصی از سال با درخواست دولت، مجبور به استفاده از سوخت های مزبور شوند، سازمان حفاظت محیط زیست موظف است این موضوع را در احتساب سطح و مدت آلاینده‌گی آن واحدها لحاظ نماید و افزایش آلاینده‌گی ناشی از استفاده نفت کوره و نفت گاز را مطابق با قبل از الزام مزبور محاسبه کند.

تبصره 9- اعلام سازمان حفاظت محیط زیست صرفاً برای دوره های بعد از ثبت در سامانه ملاک اعتبار است و سازمان مذکور مجاز به اظهار نظر نسبت به رفع و یا آلاینده‌گی واحدهای تولیدی برای دوره های ثبت شده در سامانه تحت عنوان اصلاح و تصحیح اشتباه نیست.

تبصره 10- یارانه پرداختی دولت موضوع بند «ج» تبصره (2) ماده (5) این قانون، جزء مأخذ محاسبه عوارض سبز نیست.

تبصره 11- مؤدیان موضوع این ماده مکلفند اظهارنامه هر دوره را مطابق نمونه ای که سازمان تعیین می نماید حداکثر تا پایان ماه پس از انقضای دوره، تسلیم و عوارض را ظرف مهلت مزبور به حساب تعیین شده واریز نمایند. عدم تسلیم اظهارنامه در مهلت های مقرر موجب تعلق جریمه غیر قابل بخشودگی به میزان ده درصد (10٪) عوارض موضوع این ماده می باشد و در صورت تأخیر در پرداخت عوارض، مشمول جریمه موضوع ماده (37) این قانون می شود. واحدهای عضو سامانه مؤدیان ملزم به ارائه اظهارنامه موضوع این تبصره نبوده و سازمان به استناد فروش ابرازی آنها در سامانه مؤدیان، عوارض آلاینده‌گی را وصول می کند.

ب - مالیات و عوارض شماره گذاری وسائط نقلیه

ماده 28 قانون - شماره گذاری انواع خودروهای سبک و سنگین و موتورسیکلت، بر اساس رتبه انرژی آنها، که به تأیید سازمان ملی استاندارد ایران رسیده است، طبق نرخ های مندرج در جدول زیر مشمول مالیات و عوارض سبز

می باشد. مأخذ مالیات و عوارض موضوع این ماده، قیمت فروش کارخانه در مورد تولیدات داخلی و مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی برای خودروهای وارداتی است.

(ارقام جدول ذیل به درصد می باشد)

شرح	سواری و وانت		وانت تک کابین، خودروی سواری با شماره گذاری عمومی		خودروهای سنگین		موتورسیکلت	
	تولید داخلی	وارداتی	تولید داخلی	وارداتی	تولید داخلی	وارداتی	تولید داخلی	وارداتی
A	0	0	0	0	0	0	0	0
B	0	0	0	0	0	0	0	0
C	5/0	1	2/0	4/0	0	0	25/0	5/0
D	1	3	4/0	8/0	1/0	2/0	5/0	5/1
E	2	5	8/0	6/1	2/0	4/0	1	5/2
F	3	7	2/1	4/2	4/0	6/0	5/1	5/3

G	5	9	5/1	3	6/0	8/0	5/2	5
---	---	---	-----	---	-----	-----	-----	---

تبصره 1 - مأخذ مالیات و عوارض موضوع این ماده برای انواع خودروهای سبک و سنگین و موتورسیکلت های تولید داخل یا وارداتی تا پایان دی ماه، توسط سازمان تعیین و برای اجراء در سال بعد اعلام می شود. مأخذ مزبور برای وسائط نقلیه ای که جدیداً تولید یا وارد می شوند، بلافاصله پس از تولید یا واردات توسط سازمان تعیین و اعلام می شود.

تبصره 2 - خودروهای سبک و سنگین و موتورسیکلت های برقی و تمام برقی (هیبرید پلاگین) به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت مشمول مالیات و عوارض موضوع این ماده نمی باشد.

تبصره 3 - وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون، با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان ملی استاندارد ایران، فهرست کلیه خودروها و موتورسیکلت های تولید داخل و وارداتی را با توجه به رتبه انرژی، که در برچسب انرژی آنها درج شده است، به صورت برخط به سازمان اعلام نماید و برای اطلاع عموم، منتشر نماید.

تبصره 4 - در صورتی که خودروها و موتورسیکلت های موضوع این ماده فاقد برچسب انرژی مورد تأیید سازمان ملی استاندارد ایران باشند، مصداق وسائط نقلیه ردیف (G) تلقی می شود.

تبصره 5 - اشخاص حقوقی واردکننده و تولیدکنندگان انواع وسائط نقلیه موضوع این ماده مکلفند اظهارنامه مربوط به مالیات و عوارض شماره گذاری و همچنین مشخصات دقیق وسائط نقلیه فروخته شده هر ماه را حداکثر تا پانزدهم ماه بعد به نحوی که سازمان اعلام می کند، به سازمان تسلیم و مالیات و عوارض متعلق به آن را پرداخت نمایند. عدم پرداخت مذکور در مهلت مقرر، موجب جریمه غیرقابل بخشودگی به میزان ده درصد (10٪) مالیات و عوارض موضوع این ماده و در صورت تأخیر در پرداخت آن، مشمول جریمه های موضوع ماده (37) این قانون می شود.

تبصره 6 - اشخاص حقیقی واردکننده خودرو و موتورسیکلت مکلفند قبل از شماره گذاری، با مراجعه به ادارات امور مالیاتی ذی ربط، مالیات و عوارض متعلق به آن را به ترتیبی که سازمان تعیین می نماید پرداخت کنند. شماره گذاری وسائط نقلیه متعلق به دولت و نیروهای نظامی و انتظامی نیز مشمول این ماده است.

تبصره 7 - نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (معاونت راهنمایی و رانندگی) مکلف است قبل از شماره گذاری وسائط نقلیه وارد شده توسط اشخاص حقیقی، گواهی پرداخت مالیات و عوارض را بررسی و از شماره گذاری وسائط نقلیه ای که مالیات و عوارض آنها پرداخت نشده است، خودداری نماید.

پ - عوارض سالانه و عوارض سالانه آلاینده و وسائط نقلیه

ماده 29 قانون - عوارض سالانه کلیه وسائط نقلیه اعم از خودروهای سبک و سنگین و موتورسیکلت ها به شرح ذیل تعیین می شود:

الف - وسائط نقلیه تولید داخل معادل یک در هزار قیمت فروش کارخانه و وسائط نقلیه وارداتی معادل یک و نیم در هزار مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی مشمول عوارض سالانه می شوند. مأخذ محاسبه عوارض موضوع این بند مأخذ مذکور در تبصره (1) ماده (28) این قانون است.

ب - وسائط نقلیه در شهرهای آلوده تا ده سال پس از تولید با مأخذ مذکور در تبصره (1) ماده (28) این قانون و معادل یک بیستم نرخ های مندرج در جدول ماده مذکور مشمول عوارض سالانه آلاینده و وسائط نقلیه علاوه بر عوارض موضوع بند «الف» این ماده می شوند. پس از سال دهم تولید، هر سال به میزان ده درصد (10٪) به نرخ پایه عوارض آلاینده و وسائط نقلیه مذکور اضافه می شود تا حداکثر به دو برابر نرخ پایه افزایش یابد. وسائط نقلیه ای که نرخ عوارض سالانه آلاینده و وسائط نقلیه آنها در جدول ذیل ماده (28) صفر می باشد، تا سپری شدن پنج سال از سال تولید، از پرداخت عوارض سالانه آلاینده و وسائط نقلیه سنگین با نرخ معادل یک دهم نرخ های مندرج در ردیف (D) جدول ماده (28) و سایر وسائط نقلیه با نرخ معادل یک دهم نرخ های مندرج در ردیف (C) جدول مذکور مشمول عوارض سالانه آلاینده و وسائط نقلیه می باشند. در مورد خودروهایی که تولید یا واردات آنها متوقف می شود، مأخذ محاسبه توسط سازمان و متناسب با آخرین سال تولید یا واردات تعیین می شود. فهرست شهرهای آلوده که وسائط نقلیه با پلاک انتظامی متعلق به شهرهای مذکور مشمول عوارض سالانه آلاینده و وسائط نقلیه می شوند، حداکثر تا پایان دی ماه هر سال با پیشنهاد سازمان حفاظت محیط زیست و تصویب هیأت وزیران برای اجراء در سال بعد تعیین می شوند.

تبصره 1- وزارت کشور مکلف است با ایجاد سامانه الکترونیک متمرکز عوارض سالانه و سائط نقلیه، امکان پرداخت و صدور الکترونیکی مفاسحساب عوارض موضوع بندهای «الف» و «ب» این ماده را برای مالکان و استعلام برخط میزان عوارض پرداخت نشده مربوط به و سائط نقلیه را برای نیروی انتظامی و دفاتر اسناد رسمی فراهم کند.

تبصره 2 - پرداخت عوارض موضوع بندهای «الف» و «ب» این ماده بر عهده مالک است. مالکان و سائط نقلیه مکلفند عوارض مذکور هر سال را تا پایان همان سال پرداخت نمایند. چنانچه مالکیت و سائط نقلیه مذکور پس از سال تولید تغییر نماید، پرداخت عوارض سالانه و عوارض سالانه آلاینده‌گی موضوع این ماده از سال انتقال بر عهده مالک جدید است.

تبصره 3 - و سائط نقلیه ای که گواهی اسقاط دارند، در سال اسقاط، مشمول عوارض بند «ب» موضوع این ماده نمی شوند.

تبصره 4 - کلیه و سائط نقلیه که قبل یا بعد از لازم الاجراء شدن این قانون شماره گذاری شده باشند نیز مشمول عوارض موضوع این ماده می شوند.

تبصره 5 - ثبت سند انتقال و سائط نقلیه توسط دفاتر اسناد رسمی و یا تعویض پلاک توسط نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (معاونت راهنمایی و رانندگی)، منوط به تسویه عوارض بندهای «الف» و «ب» این ماده مربوط به و سائط نقلیه مورد معامله و سایر و سائط نقلیه متعلق به انتقال دهنده و انتقال گیرنده است.

تبصره 6 - پرداخت عوارض موضوع بندهای «الف» و «ب» این ماده هر سال، حداکثر تا پایان همان سال، موجب برخورداری از تخفیف به میزان بیست درصد (20٪) است.

تبصره 7 - پرداخت عوارض مذکور پس از موعد مقرر مشمول جریمه غیرقابل بخشودگی معادل ده درصد (10٪) عوارض سالانه است و در صورت تأخیر بیش از یک ماه، علاوه بر جریمه مذکور مشمول جریمه ای معادل دو درصد (2٪) عوارض سالانه به ازای هر ماه نسبت به مدت تأخیر است.

تبصره 8 - در صورتی که مالک یا مالکان خودروهای سبک و سنگین و موتورسیکلت از پرداخت عوارض موضوع این ماده به مدت پنج سال از سال مالکیت، خودداری نمایند و یا مبلغ عوارض و جریمه پرداخت نشده از پنج درصد (5٪) نصاب معاملات کوچک موضوع جزء (1) ماده (3) قانون برگزاری مناقصات مصوب 25/1/1383، بیشتر

شود، نیروی انتظامی موظف است بر اساس فهرست اعلامی وزارت کشور نسبت به توقف وسائط نقلیه مزبور تا پرداخت بدهی اقدام کند.

تبصره 9 - نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و شهرداری ها مکلفند امکان دسترسی برخط به پایگاه اطلاعات وسائط نقلیه خود را با رعایت طبقه بندی برای وزارت کشور فراهم کنند.

تبصره 10 - وزارت کشور موظف است نسبت به اطلاع رسانی در خصوص وظایف و تکالیف مالکان وسائط نقلیه به طرق مقتضی از جمله از طریق ارسال پیامک اقدام کند.

تبصره 11 - آیین نامه اجرائی این ماده ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون با پیشنهاد وزارت کشور به تصویب هیأت وزیران می رسد.

آیین نامه اجرائی ماده 29 قانون

آیین نامه اجرایی ماده (29) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 1400,11,17

ماده 1 - در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند

۱ - وسائط نقلیه: هر نوع وسیله نقلیه موتوری تولید داخل یا خارج برای استفاده در معابر عمومی برای حمل سرنشین و بار تا ظرفیت مجاز.

۲ - عوارض سالانه: پرداخت معادل یک در هزار قیمت فروش کارخانه برای وسائط نقلیه تولید داخل و معادل یک و نیم در هزار مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی عوارض سالانه برای وسائط نقلیه وارداتی.

۳ - عوارض سالانه آلاینده‌گی: علاوه بر عوارض سالانه، در شهرهای آلوده تا ده سال پس از تولید معادل یک بیستم نرخ های مندرج در جدول ذیل ماده (28) قانون مالیات بر ارزش افزوده - مصوب 1400 - .

ماده 2 - عوارض سالانه آلاینده‌گی پس از سال دهم تولید، هر سال به میزان ده درصد (10٪) به نرخ پایه عوارض آلاینده‌گی وسائط نقلیه اضافه می شود تا حداکثر به دو برابر نرخ پایه افزایش یابد. وسائط نقلیه ای که نرخ عوارض سالانه آلاینده‌گی آنها در جدول ذیل ماده (28) قانون مالیات بر ارزش افزوده - مصوب 1400 - صفر می باشد، تا سپری شدن پنج سال از سال تولید، از پرداخت عوارض سالانه آلاینده‌گی معاف می باشند و پس از آن، وسائط نقلیه سنگین با نرخ معادل یک دهم نرخ های مندرج در ردیف (D) جدول یادشده و سایر وسائط نقلیه با نرخ معادل

یک دهم نرخ های مندرج در ردیف (C) جدول مذکور مشمول عوارض سالانه آلاینده می باشند. در مورد خودروهایی که تولید یا واردات آنها متوقف می شود، مأخذ محاسبه توسط سازمان امور مالیاتی کشور و متناسب با آخرین سال تولید یا واردات تعیین می شود.

ماده ۳ -فهرست شهرهای آلوده که وسائط نقلیه با پلاک انتظامی متعلق به شهرهای مذکور مشمول عوارض سالانه آلاینده می شوند، تا پایان دی ماه هر سال با پیشنهاد سازمان حفاظت محیط زیست و تصویب هیئت وزیران برای اجرا در سال بعد تعیین می شوند.

ماده ۴ -مأخذ محاسبه عوارض سالانه و آلاینده گی برای انواع وسائط نقلیه تولید داخل یا وارداتی تا پایان دی ماه، بر اساس آخرین نوع (مدل) خودروهای یادشده توسط سازمان امور مالیاتی کشور تعیین و برای اجرا در سال بعد اعلام می شود. مأخذ مزبور برای وسائط نقلیه ای که جدیداً تولید یا وارد می شوند، بلافاصله پس از تولید یا واردات توسط سازمان مذکور تعیین و اعلام خواهد شد.

ماده ۵ -وزارت کشور (سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور) مکلف است با ایجاد سامانه ملی الکترونیک متمرکز عوارض وسائط نقلیه (سمیع)، امکان محاسبه عوارض، استعلام، پرداخت و صدور الکترونیکی مفصاحساب عوارض را برای مالکان، فرماندهی انتظامی و دفاتر اسناد رسمی فراهم نماید. شهرداری ها، فرماندهی انتظامی (با رعایت طبقه بندی)، شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران، دفاتر اسناد رسمی و سازمان ثبت احوال کشور، مراکز اسقاط و سایر دستگاه های اجرایی مرتبط مکلفند نسبت به دسترسی برخط اطلاعات مورد نیاز به صورت رایگان ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه به سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور اقدام نمایند. سازمان مذکور نیز موظف است دسترسی برخط سامانه سمیع را برای دستگاه های اجرایی مذکور فراهم نماید.

تبصره ۱ -شهرداری ها موظفند کلیه اطلاعات پرداختی مالکین را ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه در چهارچوب اعلامی در سامانه سمیع ثبت نمایند. پاسخگویی به اطلاعات عوارض دریافتی قبل از راه اندازی سامانه بر عهده شهرداری ها می باشد.

تبصره ۲ -از زمان راه اندازی سامانه سمیع از تاریخ ۱/۱/۱۴۰۱ مرجع پاسخ استعلامات مرتبط با عوارض خودرو این سامانه خواهد بود و سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور مکلف است زمینه استعلام برخط از سامانه را از طریق مرکز ملی تبادل اطلاعات فراهم نماید.

تبصره ۳ - سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور می تواند نسبت به واگذاری راه اندازی و پشتیبانی سامانه به اتحادیه های زیرمجموعه خود در حوزه حمل و نقل اقدام نماید.

تبصره ۴ - مالکانی که سوابق پرداختی قبلی آنان در سامانه سمیع ثبت نشده است می توانند یک بار به همراه اسناد مربوط جهت ثبت سوابق در سامانه به شهرداری یا دفاتر پیشخوان دولت یا دفاتر پیشخوان شهرداری مراجعه نمایند.

ماده ۶ - پرداخت عوارض موضوع این آیین نامه برعهده مالک است و مالک مکلف است عوارض هر سال را تا پایان همان سال پرداخت نماید. عوارض مذکور در سالی که نقل و انتقال صورت می گیرد بر عهده خریدار می باشد. مالک بعد از پرداخت عوارض موضوع این آیین نامه بریءالذمه است.

ماده ۷ - پرداخت عوارض سالانه و آلاینده گی هر سال، حداکثر تا پایان همان سال، موجب برخورداری از تخفیف به میزان بیست درصد (۲۰٪) است.

ماده ۸ - پرداخت عوارض سالانه و آلاینده گی پس از موعد مقرر مشمول جریمه غیر قابل بخشودگی معادل ده درصد (۱۰٪) عوارض سالانه است و در صورت تأخیر بیش از یک ماه، علاوه بر جریمه مذکور مشمول جریمه ای معادل دو درصد (۲٪) عوارض سالانه به ازای هر ماه نسبت به مدت تأخیر است.

ماده ۹ - مراکز اسقاط موظفند قبل از اسقاط وسائط نقلیه، تسویه عوارض وسائط نقلیه را به صورت برخط استعلام نمایند. وسائط نقلیه ای که گواهی اسقاط دارند، در سال اسقاط، مشمول عوارض آلاینده گی نمی شوند.

ماده ۱۰ - وسائط نقلیه که قبل یا بعد از لازم الاجرا شدن این قانون شماره گذاری شده باشند نیز مشمول عوارض های موضوع این آیین نامه می شوند.

ماده ۱۱ - ثبت سند انتقال وسائط نقلیه توسط دفاتر اسناد رسمی و یا تعویض پلاک توسط فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (معاونت راهنمایی و رانندگی) منوط به تسویه عوارض وسائط نقلیه مورد معامله و سایر وسائط نقلیه متعلق به انتقال گیرنده و انتقال دهنده است.

ماده ۱۲ - در صورتی که مالک یا مالکان وسائط نقلیه از پرداخت عوارض های موضوع این آیین نامه به مدت پنج سال از سال مالکیت، خودداری نمایند و یا مبلغ عوارض و جریمه پرداخت نشده از پنج درصد (۵٪) نصاب معاملات کوچک موضوع جزء (۱) ماده (۳) قانون برگزاری مناقصات - مصوب ۱۳۸۳ - با اصلاحات بعدی بیشتر شود،

فرماندهی انتظامی موظف است براساس فهرست برخط اعلامی وزارت کشور (سازمان شهرداریها و دهیاری های کشور) نسبت به توقف وسائط نقلیه مزبور اقدام تا پرداخت بدهی به صورت کامل انجام شود.

تبصره -وزارت کشور (سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور) پس از دو بار تذکر و با فاصله سه ماه به روش مقتضی به مالکین، نسبت به اعلام فهرست مذکور به فرماندهی انتظامی اقدام نماید.

ماده ۱۳ -عوارض و جرایم وسائط نقلیه موضوع این آیین نامه به حساب شهرداری و دهیاری محل سکونت مالک که هنگام صدور پلاک انتظامی ثبت شده واریز می گردد.

تبصره ۱ -عوارض و جرایم وسائط نقلیه موضوع این آیین نامه مربوط به ساکنین واقع در روستاهای فاقد دهیاری به حساب نزدیکترین روستای مجاور آن پرداخت می شود.

تبصره 2 -عوارض و جرایم قبلی خودرو موضوع ماده (43) قانون مالیات بر ارزش افزوده - مصوب 1387 - از زمان راه اندازی سامانه بر اساس ترتیبات موضوع ماده (41) قانون مالیات بر ارزش افزوده - مصوب 1400- وصول و به حساب شهرداری و دهیاری محل سکونت پرداخت می شود.

ماده ۱۴ -وزارت کشور (سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور) موظف است نسبت به تهیه دستورالعمل اجرایی و اطلاع رسانی در خصوص وظایف و تکالیف مالکان وسائط نقلیه به طرق مقتضی از جمله از طریق ارسال پیامک اقدام کند.

ت - مالیات نقل و انتقال وسائط نقلیه

ماده 30 قانون -نقل و انتقال انواع خودرو و موتورسیکلت، به استثنای ماشین های راهسازی، کارگاهی، معدنی، کشاورزی و شناورها، مشمول مالیات نقل و انتقال به شرح ذیل می باشند.

تولید داخل به میزان یک درصد (1٪) و وارداتی دو درصد (2٪) به مأخذ مذکور در تبصره (1) ماده (28) این قانون برای سال تولید. مأخذ محاسبه مالیات موضوع این ماده تا شش سال پس از سال تولید، سالانه ده درصد (10٪) همان مأخذ کاهش می یابد و برای سال های ششم به بعد، چهل درصد (40٪) مأخذ یاد شده است.

تبصره 1 - ثبت سند انتقال وسائط نقلیه توسط دفاتر اسناد رسمی و یا تعویض پلاک توسط نیروی انتظامی، منوط به پرداخت مالیات نقل و انتقال موضوع این ماده و به ترتیبی است که سازمان مقرر می کند. مراجع مزبور در صورت تخلف از این حکم، ملزم به پرداخت دو برابر مالیات پرداخت نشده هستند.

تبصره 2 - اولین انتقال خودرو از کارخانجات سازنده و یا وصل کننده قطعات پیش ساخته (مونتاژکننده) داخلی و یا واردکنندگان (نمایندگی های رسمی شرکتهای خارجی) به خریداران و همچنین هرگونه انتقال به صورت صلح و هبه به نفع دولت مشمول پرداخت مالیات نقل و انتقال موضوع این ماده می شود.

تبصره 3 - نقل و انتقال انواع خودرو و موتورسیکلت با پلاک انتظامی مناطق آزاد تجاری - صنعتی مشمول مالیات موضوع این ماده نمی شود.

ث - مالیات خروج از کشور

ماده 31 قانون - سازمان مکلف است بابت خروج هر مسافر ایرانی به جز موارد تبصره (1) این ماده از مرزهای هوایی، دریایی و زمینی وجوهی را به عنوان مالیات از مسافران دریافت و به حساب درآمد عمومی نزد خزانه داری کل کشور واریز نماید. میزان مالیات مذکور در قوانین بودجه سنواتی پیش بینی می گردد.

تبصره 1 - دارندگان گذرنامه های سیاسی و خدمت، خدمه وسایل نقلیه عمومی زمینی و دریایی و خطوط پروازی، دانشجویان شاغل به تحصیل در خارج از کشور (دارندگان اجازه خروج دانشجویی)، بیمارانی که با مجوز شورای پزشکی جهت درمان به خارج از کشور اعزام می گردند، دارندگان پروانه گذر مرزی و مرزنشینان، جانبازان انقلاب اسلامی که برای معالجه به کشورهای دیگر اعزام می شوند، زائران ایرانی که در ایام اربعین حسینی (ع) به مقصد عراق از کشور خارج می شوند و ایرانیان مقیم خارج از کشور که دارای کارنامه شغلی از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی هستند از پرداخت مالیات موضوع این ماده، مستثنی هستند.

تبصره 2 - گردشگران، ساکنین دائم یا موقت مناطق آزاد تجاری - صنعتی که صرفاً از مبدأ مناطق مذکور به خارج از کشور عزیمت می کنند، مشمول عوارض خروج از کشور موضوع قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی مصوب 7/6/1372 با اصلاحات و الحاقات بعدی و آیین نامه های اجرائی مربوط می شوند.

تبصره 3- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است پرداخت مالیات خروج از کشور مسافران ایرانی که عازم خارج از کشور هستند را به روشی که سازمان تعیین می نماید کنترل و از خروج مسافرانی که مالیات مزبور را پرداخت ننموده اند، جلوگیری نماید.

ج - عوارض برون شهری مسافر

ماده 32 قانون - اشخاصی که مبادرت به حمل و نقل برون شهری مسافر و فروش بلیط در داخل کشور با وسائط نقلیه زمینی (به استثنای ریلی) و دریایی می کنند، مکلفند پنج درصد (5٪) بهای بلیط را با درج در بلیط و یا قرارداد (صورتحساب)، حسب مورد، به عنوان عوارض شهرداری از مسافران اخذ و هر ماه حداکثر تا پانزدهم ماه بعد به حساب شهرداری مبدأ سفر واریز نمایند. واریز عوارض مذکور بعد از موعد مقرر موجب تعلق جریمه‌ای به میزان دو درصد (2٪) به ازای هر ماه تأخیر خواهد بود. اختلاف و استتکاف از پرداخت عوارض موضوع این ماده مشمول ماده (77) قانون شهرداری مصوب 11/4/1334 با اصلاحات و الحاقات بعدی خواهد بود. آراء صادره در این خصوص، قابل اعتراض در دیوان عدالت اداری است.

ماده 33 قانون - مالیات و عوارض موضوع این فصل به عنوان اعتبار مالیاتی محسوب نمی گردد. مالیات و عوارض موضوع مواد (28) و (30) این قانون به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته می شود.

ماده 34 قانون - سازمان موظف است برای کلیه مؤدیان این قانون امکان اظهار و پرداخت مالیات موضوع فصول ششم و هفتم را از طریق سامانه مؤدیان فراهم کند.

فصل هشتم - جریمه‌ها

مواد قانون

ماده 35 قانون - مؤدیانی که از عضویت در سامانه مؤدیان امتناع ورزیده اند علاوه بر پرداخت جریمه های موضوع بند «الف» ماده (36) این قانون و بند «ب» ماده (22) قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مؤدیان مکلفند اظهارنامه هر دوره مالیاتی خود را حداکثر تا یک ماه پس از پایان هر دوره مالیاتی به سازمان تسلیم و مالیات و عوارض فروش خود را به حساب سازمان واریز نمایند.

ماده 36 قانون - مؤدیان در صورت ارتکاب تخلفات ذیل علاوه بر پرداخت مالیات و عوارض، مشمول جریمه هایی به شرح زیر می باشند:

الف - تا زمان استقرار سامانه مؤدیان «موضوع قانون پایانه های فروشگاههای و سامانه مؤدیان» عدم تسلیم اظهارنامه در هر دوره مالیاتی برای کلیه مؤدیان و بعد از استقرار سامانه مذکور برای آن دسته از مؤدیانی که از عضویت در سامانه مؤدیان امتناع کرده اند: ده میلیون (10.000.000) ریال یا دو برابر مالیات و عوارض پرداخت نشده تا موعد مقرر در ماده (4) این قانون، هر کدام بیشتر باشد. این جریمه علاوه بر جریمه مذکور در بند «ب» ماده (22) قانون پایانه های فروشگاههای و سامانه مؤدیان است که مؤدی به دلیل عدم ثبت نام در سامانه مؤدیان باید پردازد.

ب - کتمان معامله، بیش اظهار مالیات و عوارض خرید یا کم اظهار مالیات و عوارض فروش، ثبت معامله خود به نام غیر یا معامله غیر به نام خود، استناد به اسناد صوری و هر عمل دیگری که به کم اظهار مالیات یا استرداد غیر واقعی منجر شود؛ دو برابر مالیات و عوارض پرداخت نشده تا موعد مقرر در ماده (4) این قانون و در صورت تکرار تخلف قبل از دو سال، سه برابر مالیات پرداخت نشده.

ج - دریافت مالیات و عوارض توسط اشخاص غیرمجاز: دو برابر مالیات و عوارض دریافتی.

ماده 37 قانون - تأخیر در پرداخت مالیات ها و عوارض موضوع این قانون در مواعد مقرر با رعایت مفاد ماده (19) قانون مالیات های مستقیم، موجب تعلق جریمه ای به میزان دو درصد (2٪) در ماه، نسبت به مالیات و عوارض پرداخت نشده و مدت تأخیر از زمان انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه یا سررسید پرداخت مالیات و عوارض، هر یک که مقدم باشد، خواهد بود.

تبصره - چنانچه مؤدی خارج از اراده خود امکان پرداخت مالیات و عوارض موضوع این قانون را در مواعد مقرر نداشته باشد، می تواند به هیأت های حل اختلاف مالیاتی اعتراض نماید. در صورتی که ادعای مؤدی با ارائه اسناد و مدارک مثبت در هیأت های حل اختلاف مالیاتی پذیرفته شود، جریمه مذکور بخشیده می شود.

فصل نهم - تخصیص، انتقال و توزیع مالیات

مواد قانون

ماده 38 قانون - مالیات و عوارض موضوع مواد (7)، (26) و (28) این قانون و جریمه های مربوط به آنها پس از کسر کسورات قانونی، به ترتیب زیر توزیع می شود:

1- یک نهم از مالیات ها و عوارض وصولی ماده (7) و بندهای «الف» و «ب» ماده (26) این قانون به عنوان مالیات سلامت به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اختصاص می یابد.

2- باقی مانده، به نسبت مساوی سهم درآمد عمومی کشور و سهم شهرداری ها و دهیاری ها می باشد. سهم درآمد عمومی به عنوان مالیات به حساب خزانه داری کل کشور واریز می شود. سهم شهرداری ها و دهیاری ها به عنوان عوارض حسب مورد به حساب تمرکز وجوه اداره کل امور مالیاتی استان و حساب تمرکز وجوه وزارت کشور واریز می شود.

تبصره - عوارض و جریمه های سهم شهرداری ها، دهیاری ها و روستاهای فاقد دهیاری موضوع این قانون به حساب های رابطی که بنا به درخواست سازمان و وزارت کشور توسط خزانه داری کل کشور حسب مورد به نام حساب تمرکز وجوه اداره کل مالیاتی استان و وزارت کشور افتتاح می گردد، واریز می شود. عوارض سهم شهرداری ها، دهیاری ها و روستاهای فاقد دهیاری و جریمه های متعلق به آن، درآمد دولت نبوده و سازمان موظف است صد درصد (100%) آن را مطابق با مقررات ماده (39) این قانون به صورت ماهانه به حساب های ذی ربط مذکور واریز نماید.

ماده 39 قانون - سهم شهرداری ها، دهیاری ها، روستاهای فاقد دهیاری و مناطق عشایری، بر اساس ترتیبات ذیل به حساب تمرکز وجوه وزارت کشور و حساب تمرکز وجوه اداره کل امور مالیاتی استان ذی ربط نزد خزانه داری کل کشور برای توزیع بین شهرداری ها و دهیاری ها واریز می شود:

الف - نود درصد (90%) از عوارض و جریمه های مربوط به ماده (7) و بندهای «ب» و «پ» ماده (26) این قانون پس از واریز به حساب تمرکز وجوه اداره کل امور مالیاتی استان بر اساس شاخص جمعیت میان شهرداری ها، دهیاری ها، اداره امور عشایر هر شهرستان (سهم مناطق عشایری) و فرمانداری های همان استان (سهم روستاهای فاقد دهیاری) توزیع و ده درصد (10%) مابقی به حساب تمرکز وجوه وزارت کشور واریز تا به موجب آیین نامه ای که بر اساس شاخص های توسعه نیافتگی سه ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون توسط سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت کشور تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد بین شهرداری ها، دهیاری ها، اداره امور عشایر شهرستان (سهم مناطق عشایری) و روستاهای فاقد دهیاری (به حساب فرمانداری ها) توزیع گردد.

ب - عوارض و جریمه های مربوط به بندهای «الف» و «ت» ماده (26) و ماده (28) این قانون به حساب تمرکز وجوه وزارت کشور واریز می شود تا بر به نسبت دوازده درصد (12٪) سهم کلان شهرها، پنجاه و سه درصد (53٪) سهم سایر شهرها و سی و پنج درصد (35٪) سهم روستاها و مناطق عشایری و بر اساس شاخصهای جمعیت و توسعه نیافتگی مذکور در بند «الف» این ماده توزیع گردد.

دستورالعمل اجرائی این بند توسط وزارت کشور با همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور تهیه و ابلاغ می شود.

قانون اصلاح بند ب ماده ۳۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده

ماده واحده - در بند (ب) ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۳/۲ عبارت «به نسبت دوازده درصد (۱۲٪) سهم کلان شهرها، پنجاه و سه درصد (۵۳٪) سهم سایر شهرها و سی و پنج درصد (۳۵٪) روستاها و مناطق عشایری و براساس شاخصهای جمعیت و توسعه نیافتگی مذکور در بند (الف) این ماده توزیع گردد. دستورالعمل اجرائی این بند توسط وزارت کشور با همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور تهیه و ابلاغ می شود.» جایگزین عبارت «براساس شاخص جمعیت میان شهرداریها، دهیاریها، روستاهای فاقد دهیاری و مناطق عشایری توزیع گردد» می شود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده که گزارش آن توسط کمیسیون اقتصادی به صحن علنی تقدیم شده بود، پس از تصویب در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ پنجم بهمن ماه یکهزار و چهارصد و یک مجلس، در تاریخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۸ به تأیید شورای نگهبان رسید.

تبصره 1- سهم روستاهای فاقد دهیاری به حساب فرمانداری شهرستان مربوط واریز می شود تا با مشارکت سایر دستگاههای اجرائی مربوطه برای امور عمرانی و آبادانی همان روستاها هزینه شود. دستورالعمل اجرائی این تبصره ظرف سه ماه پس از ابلاغ این قانون توسط وزارت کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان) تصویب می شود.

تبصره 2- سهم مناطق عشایری از عوارض و جریمه های مربوط به مواد (7) و (26) این قانون به اداره کل امور عشایر هر استان واریز می شود تا بر اساس شاخص جمعیت میان مناطق عشایری توزیع گردد.

تبصره 3 - در راستای اجرای احکام این ماده شهرهای جدید تازه تأسیس فاقد شهرداری از نظر موضوع این ماده حسب مورد واجد شهرداری تلقی می شوند.

تبصره 4 - محل اخذ مالیات ارزش افزوده واحدهای تولیدی محل استقرار آنها می باشد.

تبصره 5 - سهم شهرداری ها و دهیاری ها از محل منابع حاصل از بندهای «پ» و «ت» ماده (26) این قانون باید مطابق با سیاست های ابلاغی شورای عالی سلامت و امنیت غذایی هزینه گردد. تصمیم گیری در خصوص نحوه هزینه کرد منابع مزبور در کلان شهرها بر عهده کمیته ای متشکل از فرماندار، شهردار و نماینده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

تبصره 6 - هرگونه برداشت از حساب تمرکز وجوه به جز پرداخت به شهرداری ها و دهیاری ها و اشخاص مذکور در این ماده ممنوع است.

تبصره 7 - سهم عوارض ارزش افزوده دریافتی از شرکتهای فناور مستقر در پارکهای علم و فناوری پس از واریز به خزانه داری کل کشور، به صورت صد درصد (100٪) به همان پارک بابت ایجاد، توسعه و نگهداری زیرساختها و فضاهای عمومی، آموزشی، پژوهشی و فناوری و ارائه خدمات شهری اختصاص می یابد. آیین نامه اجرائی این تبصره ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری با همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره 8 - کارگروهی مرکب از وزارت کشور، سازمان و یک ناظر از مجلس شورای اسلامی برای نظارت بر حسن اجرای این ماده تشکیل و گزارش عملکرد این ماده همه ساله توسط سازمان و وزارت کشور به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه می گردد.

تبصره 9 - سازمان مکلف است در مقاطع سه ماهه میزان وصول مالیات بر ارزش افزوده و سهم هر یک از شهرداری ها، دهیاری ها، فرمانداری ها و مناطق عشایری را از طرق مناسب به اطلاع عموم مردم برساند.

ماده 40 قانون - عوارض و جریمه های آلایندهگی موضوع ماده (27) این قانون پس از واریز به حساب تمرکز وجوه اداره کل امور مالیاتی استان برای هر شهرستان به نسبت جمعیت بین شهرداری ها، دهیاری ها و فرمانداری های

(سهم روستاهای فاقد دهیاری و مناطق عشایری) همان شهرستان توزیع می گردد. در صورتی که آلودگی واحدهای بزرگ تولیدی (پنجاه نفر و بیشتر) به بیش از یک شهرستان در یک استان سرایت کند، عوارض آلاینده‌گی هر شهرستان به نسبت جمعیت، اثرپذیری و فاصله از واحد آلاینده، در کمیته ای مرکب از رئیس سازمان برنامه و بودجه استان و فرمانداران شهرستان های ذی ربط، مدیر کل محیط زیست و مدیر کل امور مالیاتی استان بین شهرستان های متأثر توزیع می شود.

تبصره 1 - در صورتی که شهرستان های متأثر از آلودگی در دو یا چند استان واقع شده باشند، اعضای کمیته توزیع کننده عوارض آلودگی واحدهای بزرگ (پنجاه نفر و بیشتر) متشکل از نماینده سازمان برنامه و بودجه کشور، رؤسای سازمان های مدیریت و برنامه ریزی استان های ذی ربط، نماینده سازمان حفاظت محیط زیست و نماینده ادارات کل امور مالیاتی استان های مربوطه بر اساس سیاست های اعلامی سازمان برنامه و بودجه کشور اقدام به توزیع عوارض آلاینده‌گی می کنند.

تبصره 2 - عوارض و جریمه های آلاینده‌گی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی در مواردی که شهرداری و یا دهیاری در مناطق مذکور مستقر نمی باشد، حسب مورد به حساب منطقه آزاد تجاری - صنعتی و یا ویژه اقتصادی مربوط واریز می گردد.

ماده 41 قانون - عوارض و جریمه های موضوع بندهای «الف» و «ب» ماده (29) این قانون مستقیماً به حساب شهرداری ها و یا دهیاری های محل سکونت مالک که هنگام صدور پلاک انتظامی ثبت شده است، واریز می گردد. شهرداری های شهرهای آلوده مکلفند صد درصد (100٪) درآمد حاصل از عوارض موضوع بند «ب» ماده (29) این قانون را برای کمک به توسعه و نوسازی ناوگان حمل و نقل عمومی شهرهای آلوده هزینه نمایند.

ماده 42 قانون - معادل دوازده در هزار ارزش گمرکی کالاهای وارداتی که حقوق ورودی آنها وصول می شود، توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران به حساب تمرکز وجوه وزارت کشور واریز شده تا به نسبت سیزده درصد (13٪) کلانشهرها، سی و پنج درصد (35٪) دهیاری ها و روستاهای فاقد دهیاری و عشایر و پنجاه و دو درصد (52٪) سایر شهرداری ها و بر اساس شاخص هایی که با پیشنهاد وزارت کشور به تصویب هیأت دولت می رسد، صرف کمک و ایجاد درآمد پایدار برای شهرداری ها و دهیاری ها و روستاهای فاقد دهیاری و عشایر گردد. وزارت کشور مکلف است وصولی هر ماه را تا پانزدهم ماه بعد بر اساس سهم های تعیین شده به حساب شهرداری ها و دهیاری ها

واریز نماید و هرگونه برداشت از حساب تمرکز وجوه به جز پرداخت به شهرداری ها و دهیاری ها و روستاهای فاقد دهیاری و عشایر ممنوع است.

ماده 43 قانون - یک نهم مالیات ها و عوارض وصولی موضوع ماده (7) و بندهای «الف» و «ب» ماده (26) این قانون به عنوان «مالیات سلامت»، همزمان با دریافت توسط سازمان امور مالیاتی، به حساب خزانه داری کل کشور واریز می گردد. خزانه مکلف است مبالغ دریافتی هر ماه را تا پایان پانزدهم ماه بعد به حساب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی واریز نماید. عدم تخصیص مبلغ مذکور در حکم تصرف غیرمجاز در اموال عمومی است. صد درصد (100٪) منابع دریافتی موضوع این ماده از طریق ردیف یا ردیف هایی که برای این منظور در قوانین بودجه سنواتی پیش بینی می شود به پیشگیری و پوشش کامل درمان افراد ساکن در روستاها و شهرهای دارای بیست هزار نفر جمعیت و پایین تر و جامعه عشایری (در چهارچوب نظام ارجاع)، اختصاص می یابد و پس از تحقق هدف مذکور نسبت به تکمیل و تأمین تجهیزات بیمارستانی و مراکز بهداشتی و درمانی با اولویت بیمارستان های مناطق توسعه نیافته، مصارف هیأت امنای ارزی و ارتقای سطح بیمه بیماران صعب العلاج و افراد تحت پوشش نهادهای حمایتی خارج از روستاها و شهرهای بالای بیست هزار نفر جمعیت اقدام می شود. هرگونه پرداخت هزینه های نیروی انسانی نظیر حقوق و مزایا، اضافه کار، کمک های رفاهی، پاداش، فوق العاده های مأموریت، کارانه، بهره وری، مدیریت، نوبت کاری، دیون و مانند آن و هزینه های اداری نظیر اقلام مصرفی اداری و تأمین اثاثیه و منصوبات اداری از این محل ممنوع است.

ماده 44 قانون - منابع حاصل از مالیات های موضوع مواد (30) و (31) این قانون سهم دولت است و به حساب خزانه داری کل کشور واریز می شود.

ماده 45 قانون - دولت موظف است از محل منابع حاصل از مالیات دریافتی سهم خود موضوع ماده (7) این قانون، سالانه مجموع کمک های نقدی پرداختی به هر فرد تحت پوشش نهادهای حمایتی را علاوه بر سایر افزایش های سنواتی، حداقل معادل نرخ مالیات بر ارزش افزوده افزایش داده و به منظور جبران مالیات دریافتی به افراد مذکور پرداخت نماید. نهادهای حمایتی مذکور مکلفند نسبت به شناسایی اشخاص نیازمندی که تحت پوشش نیستند، اقدام و آنها را مشمول دریافت افزایش مذکور نمایند.

آیین نامه اجرائی این ماده شامل چگونگی شناسایی اشخاص نیازمند و نحوه حمایت از آنها حداکثر سه ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری سازمان بهزیستی کشور و کمیته امداد امام خمینی (ره) تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

آیین نامه اجرائی ماده 45 قانون

آیین نامه اجرایی ماده (45) قانون مالیات بر ارزش افزوده

ماده ۱ - در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار میروند:

۱- قانون: قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰.

۲- اشخاص مشمول: اشخاص تحت پوشش نهادهای حمایتی و سایر اشخاصی که در چارچوب ضوابط این آیین نامه نیازمند شناسایی میشوند.

۳- وزارت: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

۴- نهادهای حمایتی: کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور و سایر نهادهای حمایتی

۵- پایگاه: پایگاه اطلاعات رفاه ایرانیان

ماده ۲ - نهادهای حمایتی موظفند ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه اطلاعات و مشخصات نیازمندان تحت پوشش خود را در اختیار وزارت قرار دهند و به صورت برخط به روزرسانی نمایند.

ماده ۳ - وزارت مکلف است اطلاعات افراد نیازمند که تحت پوشش نهادهای حمایتی نیستند را در اختیار نهادهای مذکور قرار دهد نهادهای حمایتی مکلفند نتایج بررسیهای میدانی در اختیار خود را نسبت به نیازمندان غیر تحت پوشش معرفی شده از سوی وزارت ظرف مدت یک ماه اعلام نمایند.

تبصره - آن دسته از اشخاص متقاضی بهره مندی از مزایای این آیین نامه که جزو خانوارهای شناسایی شده در مواد (۲) و (۳) این آیین نامه قرار نگرفته اند میتوانند با مراجعه به نهادهای حمایتی درخواست خود را اعلام کنند تا مراحل ارزیابی و شناسایی میدانی در خصوص آنها نیز انجام شود.

ماده ۴ - وزارت موظف است بر اساس داده‌های موجود در پایگاه و داده‌های دریافتی از نهادهای حمایتی نسبت به شناسایی اشخاص نیازمند موضوع این آیین نامه که جزو سه دهک پایین از جمعیت کشور قرار دارند اقدام نماید.

ماده ۵ - به منظور دقت و صحت شناسایی اشخاص مشمول دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری از جمله وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات سازمان ثبت احوال کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، سازمان امور مالیاتی کشور، سازمان بورس و اوراق بهادار و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلفند با رعایت قوانین و مقررات مربوط از جمله آیین نامه داخلی کارگروه تعامل پذیری دولت الکترونیکی و تصویب نامه شماره ۳۹۱۴۱ ت ۵۸۴۰۳ هـ مورخ ۱۲/۴/۱۴۰۰ اطلاعات هویتی اقتصادی و مالی مورد نیاز که طی مصوبه شماره ۱۰۴۵۳۳/۹۷ مورخ ۱۲/۱۰/۱۳۹۷ شورای عالی فضای مجازی تأیید شده است را برای تکمیل پایگاه به صورت برخط و به روش اعلامی کارگروه تعامل پذیری دولت الکترونیکی با اولویت اقلام مندرج در جدول پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیئت دولت است در اختیار پایگاه قرار دهند.

ماده ۶ - به منظور به روزرسانی مستمر پایگاه و تکمیل شناسنامه اقتصادی خانوار در پایگاه کارگروه تعامل پذیری دولت الکترونیکی مکلف است نسبت به تعیین اقلام مورد نیاز پایگاه و روش تبادل اطلاعات اقدام نماید وزارت و دستگاههای اجرایی مکلفند سقف زمانی تعیین شده مصوبات کارگروه یادشده را اجرا نمایند.

ماده ۷ - وزارت مکلف است شناسه (کد ملی اشخاص مشمول را در اختیار بانک مرکزی قرار دهد و هر شش ماه یکبار نسبت به به روزرسانی آن اقدام نماید بانک مرکزی موظف است پس از دریافت شناسه (کد ملی اشخاص مشمول نسبت به استخراج سرجمع خریدهای هر شناسه (کد ملی از طریق پایانه فروش دستگاههای (پوز و درگاههای پرداخت اینترنتی متصل به شبکه شاپرک به تفکیک رسته و احصای شماره حساب بانکی آنها اقدام و هر شش ماه یکبار آن را به وزارت اعلام نماید.

تبصره ۱ - وزارت مکلف است ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه، با همکاری سازمان امور مالیاتی کشور نرخ مؤثر مالیات بر ارزش افزوده را مبتنی بر میزان (۳) دهک پایین از جمعیت کشور از کالاهای مشمول مالیات بر ارزش افزوده افراد مذکور بر اساس اطلاعات درآمد - هزینه خانوار مرکز آمار ایران محاسبه نماید این نرخ به صورت سالانه به روزرسانی میشود.

تبصره ۲- وزارت مکلف است اطلاعات مربوط به سرپرست هر خانوار از جمله نام و نام خانوادگی شناسه (کد) ملی شناسه بانکداری الکترونیکی (شبا) شماره حساب بانکی بانک عامل و میزان مالیات بر ارزش افزوده که بر مبنای نرخ مؤثر مزبور و مجموع تراکنشهای قابل قبول هر خانوار مشمول محاسبه میشود را به سازمان هدفمندسازی یارانه ها اعلام نماید سازمان هدفمندسازی یارانه ها مکلف است نسبت به پرداخت مبلغ اعلامی وزارت به حساب سرپرست خانوار اقدام نموده و فهرست نهایی پرداخت را به صورت برخط در اختیار وزارت قرار دهد.

ماده ۸- سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است به پیشنهاد وزارت و از محل منابع حاصل از مالیات دریافتی سهم دولت موضوع ماده (۷)، قانون ردیف اعتباری متناظر این آیین نامه را در لوایح یارانه ها نسبت به پرداخت مبلغ اعلامی سنواتی پیشبینی نماید تا از طریق سازمان وزارت به حساب اشخاص مشمول اقدام شود.

ماده ۹- میزان تراکنشهای قابل قبول جهت بازپرداخت مالیات بر ارزش افزوده موضوع این آیین نامه به اشخاص مشمول حداکثر به میزان میانگین خرید کالا و خدمات خانوار دهک سه است.

تبصره ۱- وزارت مکلف است سقف تراکنش قابل قبول این ماده را به صورت سالانه از اطلاعات درآمد - هزینه خانوار مرکز آمار ایران استخراج نماید.

تبصره ۲- در صورت افزایش میزان تراکنش کارت خانوار دهک خانوار به صورت نظام مند در پایگاه افزایش یافته و خانوار مذکور از شمول این آیین نامه خارج میشود علت خارج شدن خانوار از شمول این آیین نامه توسط وزارت به سرپرست خانوار اطلاع رسانی خواهد شد.

فصل دهم - سایر مقررات

مواد قانون

ماده ۴۶ قانون - کلیه عوارض و مالیات موضوع این قانون که توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران به صورت قطعی وصول و به حسابهای مربوطه واریز می شود، مشمول حکم ماده (۱۶۰) قانون امور گمرکی * می باشد.

«ماده ۱۶۰ قانون امور گمرکی دو درصد (۲٪) از حقوق ورودی در حساب مخصوصی نزد خزانه به نام گمرک جمهوری اسلامی ایران واریز می شود و معادل آن از محل اعتبار اختصاصی که در قوانین بودجه سنواتی منظور می گردد در اختیار سازمان مزبور قرار می گیرد. گمرک جمهوری اسلامی ایران هفتاد درصد (۷۰٪) اعتبار موضوع این ماده را برای تجهیز گمرک ها و ابنیه و ساختمان های گمرک و خانه های سازمانی با اولویت گمرک های مرزی هزینه می نماید و عملکرد این ماده را هر شش ماه یک بار به کمیسیون اقتصادی

مجلس شورای اسلامی گزارش می نماید. تبصره ۱- بودجه گمرک جمهوری اسلامی ایران اعم از هزینه ای، تملک دارایی های سرمایه ای و اعتبارات موضوع این ماده به صورت متمرکز در ردیف جداگانه ای در لوایح بودجه سنواتی منظور می شود. تبصره ۲- مصرف سی درصد (۳۰٪) اعتبار موضوع این ماده از شمول قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی است و تابع «قانون نحوه هزینه کردن اعتباراتی که به موجب قانون از رعایت قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنی هستند مصوب ۱۳۶۴/۱۱/۶»، می باشد. تبصره ۳- هزینه کرد اعتبارات موضوع این ماده در چهارچوب قوانین مربوطه به موجب دستورالعملی است که توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی ابلاغ می گردد.»

ماده ۴۷ قانون - پرونده های مالیات بر ارزش افزوده که تاریخ تعلق آنها قبل از لازم الاجراء شدن این قانون است، از نظر تعیین مأخذ مشمول مالیات و نرخ مالیات، جرایم و تکالیف مؤدیان و مأموران مالیاتی و نحوه رسیدگی تابع قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ می باشد، اما در مورد رفع اختلاف سازمان با مؤدی، قطعیت، وصول، توزیع و تسویه، تابع احکام و مقررات این قانون است.

ماده ۴۸ - متن زیر جایگزین ماده (۲۳۸) قانون مالیات های مستقیم می شود و به این قانون تسری می یابد:

- «ماده ۲۳۸ - در مواردی که برگ تشخیص مالیات صادر و به مؤدی ابلاغ می شود، چنانچه مؤدی نسبت به آن معترض باشد می تواند ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ شخصاً یا به وسیله وکیل تام الاختیار خود با ارائه دلایل و اسناد و مدارک کتباً از اداره امور مالیاتی تقاضای رسیدگی مجدد نماید.

مسئول / مسؤولان مربوط که از طرف سازمان امور مالیاتی مشخص می شوند، موظفند پس از ثبت درخواست مؤدی و ظرف مهلتی که بیش از چهل و پنج روز از تاریخ ثبت درخواست نباشد به موضوع رسیدگی و در صورتی که دلایل و اسناد و مدارک ابرازشده را برای رد مندرجات برگ تشخیص کافی دانستند، آن را رد و در صورتی که دلایل و اسناد و مدارک ابرازی را مؤثر در تعدیل درآمد تشخیص دهند موارد تعدیل درآمد مشمول مالیات را مشخص نمایند. چنانچه مؤدی نظر مسئول / مسؤولان مربوط در تعدیل درآمد مشمول مالیات را قبول نماید درآمد مشمول مالیات تعدیل شده، قطعی است. در غیر این صورت برای رسیدگی به مابه التفاوت تا مبلغ مورد اعتراض مؤدی، موضوع به هیأت حل اختلاف مالیاتی ارجاع می شود. همچنین هرگاه دلایل و اسناد و مدارک ابرازی مؤدی را برای رد برگ تشخیص یا تعدیل درآمد مؤثر تشخیص ندهند باید موضوع را مستلاً در پرونده منعکس و مراتب را برای رسیدگی به هیأت حل اختلاف مالیاتی ارجاع نمایند.

تبصره ۱ - دستورالعمل اجرائی این ماده با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد.

تبصره ۲ - در مواردی که مؤدی اطلاعات مربوطه را از طریق سامانه مؤدیان اظهار کرده باشد، مطابق احکام قانون سامانه مؤدیان و پایانه های فروشگاهی رفتار خواهد شد.»

ماده 49 قانون - متن زیر جایگزین تبصره ماده (239) قانون مالیات های مستقیم می شود و به این قانون تسری می یابد:

«تبصره - در مواردی که برگ تشخیص مالیات طبق مقررات تبصره (1) و قسمت اخیر تبصره (2) ماده (203) و ماده (208) این قانون ابلاغ شده باشد و مؤدی به شرح مقررات این ماده اقدام نکرده باشد در حکم معترض به برگ تشخیص مالیات شناخته می شود و پرونده امر برای رسیدگی به هیأت حل اختلاف مالیاتی ارجاع می گردد.»

ماده ۵۰ قانون - متن زیر جایگزین ماده (۲۴۴) قانون مالیات های مستقیم و تبصره های آن می شود و به این قانون تسری می یابد:

«ماده ۲۴۴ - مرجع رسیدگی به کلیه اختلاف های مالیاتی جز در مواردی که ضمن مقررات این قانون مرجع دیگری پیش بینی شده، هیأت حل اختلافات مالیاتی است. هر هیأت حل اختلاف مالیاتی از سه نفر به شرح زیر تشکیل می شود:

۱ - یک نفر نماینده سازمان امور مالیاتی کشور

۲ - یک نفر از میان قضات بازنشسته یا حقوق دانان مطلع در امور مالیاتی با شرط وثاقت و امانت به درخواست سازمان امور مالیاتی و انتخاب رئیس کل دادگستری هر استان

۳ - یک نفر نماینده از اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران، اتاق تعاون ایران، جامعه حسابداران رسمی ایران، جامعه مشاوران رسمی مالیاتی ایران، مجامع حرفه ای، اتاق اصناف ایران، شورای اسلامی شهر، کانون وکلا، مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده که برای مدت سه سال منصوب می شوند. مؤدی همزمان با اعتراض به برگ تشخیص یا مطالبه مالیات یکی از مراجع این بند را به عنوان نماینده خود جهت شرکت در جلسات هیأت حل اختلاف مالیاتی معرفی می نماید. در صورتی که برگ تشخیص مالیات ابلاغ قانونی شده باشد و یا همزمان با تسلیم

اعتراض به برگ تشخیص در مهلت قانونی مؤدی انتخاب خود را اعلام ننماید، با توجه به نوع فعالیت مؤدی یا موضوع مالیات مورد رسیدگی، از بین نمایندگان مزبور با رعایت تبصره (۵) این ماده یک نفر انتخاب می شود.

-تبصره ۱- جلسات هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی با حضور هر سه عضو رسمیت می یابد و رأی هیأت با اکثریت آراء قطعی و لازم الاجراء است، ولی نظر اقلیت باید در متن رأی قید گردد.

-تبصره ۲- هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی دارای استقلال کامل بوده و صرفاً اداره امور دبیرخانه ای هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی و تشکیل جلسات هیأت‌ها به عهده سازمان امور مالیاتی می باشد. انشای رأی با رعایت اصل عدالت و بی طرفی کلیه اعضا و متکی به اسناد و مدارک مثبت و دلایل و شواهد متقن در همان جلسه و یا حداکثر ظرف سه روز کاری پس از برگزاری جلسه، توسط نماینده بند (۲) این ماده به عمل آمده و به امضای تمامی اعضا می رسد. مؤدی یا نماینده قانونی وی مجاز به حضور کامل در جلسه و ارائه دفاعیات به صورت کتبی یا شفاهی است. اظهارات شفاهی باید در صورتجلسه قید و به امضای وی برسد. سازمان امور مالیاتی به منظور اعمال نظارت مؤثر بر عملکرد هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی، مکلف است نسبت به مستندسازی فرآیند برگزاری جلسات هیأت به نحو مقتضی اقدام کند.

-تبصره ۳- تعیین حق الزحمه اعضای موضوع بندهای (۲) و (۳) این ماده متناسب با تعداد و مدت جلسات و نیز مراحل، منابع مالیاتی و پرونده های مورد رسیدگی از محل اعتباری که به همین منظور در بودجه سالانه سازمان امور مالیاتی کشور پیش بینی می شود، مطابق دستورالعملی است که توسط سازمان مذکور تهیه و ابلاغ می گردد. حق الزحمه اعضا به صورت متمرکز از طرف سازمان امور مالیاتی کشور به حساب اعضا پرداخت می شود.

-تبصره ۴- سازمان امور مالیاتی مکلف است نمایندگان معرفی شده در اجرای بندهای (۲) و (۳) این ماده را به عنوان اعضای هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی بپذیرد و با رعایت تبصره (۵) این ماده از آنها جهت شرکت در هیأت‌های مزبور دعوت نماید.

-تبصره ۵- اسامی کلیه افراد معرفی شده توسط رئیس کل دادگستری هر استان، مدیر کل مالیاتی استان و مراجع مذکور در بند (۳) این ماده به تفکیک شهرستان ها در سامانه ای که به صورت متمرکز و حداکثر ظرف سه ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون توسط سازمان امور مالیاتی کشور ایجاد می شود، درج می گردد. انتخاب افراد موضوع بندهای (۱)، (۲) و (۳) برای هر پرونده در مواردی که در شهرستان مورد نظر بیشتر از یک نفر وجود داشته باشد، به صورت تصادفی توسط سامانه مزبور انجام می شود. این سامانه مستقیماً زیر نظر رئیس کل سازمان امور مالیاتی، مدیریت می گردد.

-تبصره ۶- سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است حداقل یک هفته قبل از تشکیل جلسه هیأت به نحو مقتضی زمینه دسترسی اعضای هیأت حل اختلاف مالیاتی را برابر مقررات مربوط به مندرجات پرونده مورد اعتراض فراهم نماید.

-تبصره ۷- هر یک از افراد مذکور در بندهای (۲) و (۳) این ماده در صورتی که بیشتر از سه جلسه متوالی یا چهار جلسه متناوب در یک سال از حضور در جلسات هیأت خودداری نمایند، حکم آنان لغو می شود و رئیس کل دادگستری هر استان و مرجع مربوط، حسب مورد، موظف است ظرف ده روز کاری فرد جایگزین را معرفی نماید.

-تبصره ۸- به منظور اجرای عدالت و اصل استقلال و بی طرفی و رعایت حقوق شهروندی و نظارت مؤثر، سازمان امور مالیاتی مکلف است ساختار اداره هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی را به صورت مستقل، تحت عنوان مرکز دادرسی مالیاتی در ساختار خود ذیل رئیس کل سازمان ایجاد نماید. واحدهای دادرسی مالیاتی در هر استان مستقل از اداره کل مالیاتی استان تشکیل می شود.

-تبصره ۹- پس از استقرار سامانه مؤدیان، ثبت اعتراض توسط مؤدی، انتخاب یکی از مراجع موضوع بند (۳) این ماده، ارائه هرگونه لایحه به هیأت‌های حل اختلاف، مشاهده اسناد، مدارک و اطلاعات مورد نیاز، ابلاغ تاریخ تشکیل جلسات هیأت، اطلاع از نتایج دادرسی و هرگونه اطلاع دیگر در خصوص پرونده دادرسی مالیاتی از طریق سامانه مذکور انجام می شود.

-تبصره ۱۰- سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است زمینه دسترسی کامل مؤدی و یا نماینده قانونی وی به مفاد پرونده مورد اعتراض را حداقل یک هفته قبل از تشکیل هیأت فراهم نماید.

-تبصره ۱۱- عضویت همزمان در فهرست نمایندگان بندهای (۲) و (۳) موضوع این ماده ممنوع است.»

ماده ۵۱ قانون - متن زیر جایگزین ماده (۲۵۱) قانون مالیات‌های مستقیم می شود و به این قانون تسری می یابد:

«ماده ۲۵۱- مؤدی یا دادستان انتظامی مالیاتی می تواند ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ رأی قطعی هیأت حل اختلاف مالیاتی تجدیدنظر، به استناد عدم رعایت قوانین و مقررات موضوعه یا نقص رسیدگی، با اعلام دلایل کافی به شورای عالی مالیاتی اعتراض نموده و تجدید رسیدگی را درخواست کنند.»

ماده 52 قانون - در بند (3) ماده (255) قانون مالیات های مستقیم عبارت «نظر اکثریت اعضای شورای عالی مالیاتی» به عبارت «نظر اکثریت اعضای هیأت عمومی شورای عالی مالیاتی موضوع ماده (258) این قانون» تغییر می یابد.

ماده 53 قانون - تبصره ذیل به ماده (258) قانون مالیات های مستقیم الحاق می شود:

«تبصره - حکم این ماده در مواردی که نسبت به موارد مشابه آرای متفاوتی توسط هیأت های حل اختلاف مالیاتی صادر شده باشد نیز جاری است.»

ماده 54 قانون - در تبصره (2) ماده (274) قانون مالیات های مستقیم عبارت «سازمان امور مالیاتی کشور» جایگزین عبارت «دادستانی انتظامی مالیاتی» می گردد. حکم این تبصره و احکام فصل نهم از باب چهارم قانون مالیات های مستقیم (به استثنای ماده (217)) به این قانون تسری می یابد.

ماده 55 قانون - از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، احکام مربوط به مالیات و عوارض در قوانین زیر نسخ می گردد:

1- قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 17/2/1387 با اصلاحات و الحاقات بعدی (به استثنای حکم ماده (28) قانون مذکور نسبت به جامعه مشاوران رسمی مالیاتی ایران، ماده (50) قانون مذکور و تبصره های ذیل آن و تبصره (1) ماده (39) آن قانون نسبت به عوارض موضوع بند (2) ماده (38) این قانون)

2- بند «ب» ماده (6) و بند «ر» ماده (33) و ماده (73) و ماده (94) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب 14/12/1395

3- ماده (69) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (2) مصوب 4/12/1393

4- احکام ماده (34) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب 1/2/1394 در خصوص مالیات بر ارزش افزوده

5- مواد (18) و (47) قانون اصلاح نظام صنفی کشور مصوب 12/6/1392

ماده 56 قانون - اجرای احکام این قانون نافذ اجرای احکام و مقررات ذیل نیست:

1- قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب 14/12/1395 با اصلاحات و الحاقات بعدی؛ (به استثنای موارد منسوخ در ماده (55) این قانون، بند «ب» ماده (6)، بند «ر» ماده (33)، ماده (73) و ماده (94) قانون مذکور)

۲- قانون مالیات های مستقیم مصوب ۳/۱۲/۱۳۶۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی

۳- قانون مقررات تردد وسایل نقلیه خارجی مصوب ۱۲/۴/۱۳۷۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی

۴- عوارض آزادراهها، عوارض موضوع ماده (۱۲) قانون حمل و نقل و عبور کالاهای خارجی از قلمرو جمهوری اسلامی ایران مصوب ۲۲/۱۲/۱۳۷۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی

۵- قانون نحوه تأمین هزینه های اتاق های بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران و اتاق تعاون مصوب ۱۱/۸/۱۳۷۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی

۶- مواد (۶۳) و (۸۷) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب ۲۸/۱۲/۱۳۷۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی

۷- قانون امور گمرکی مصوب ۲۲/۸/۱۳۹۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی؛ (به استثنای تعریف حقوق ورودی و سایر وجوه موضوع بند «د» ماده (۱))

۸- مواد (۶۵)، (۵۸) و (۷۰) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۴/۱۲/۱۳۹۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی

۹- بندهای «الف» و «ب» ماده (30) و بند (3) ماده (48) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور مصوب 10/11/1395 با اصلاحات و الحاقات بعدی

۱۰- تبصره (۵) بند «الف» ماده (۲۸) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱/۲/۱۳۹۴

۱۱- ماده (۷) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۲۵/۹/۱۳۸۸

12- قانون توسعه و حمایت از صنایع دریایی مصوب ۱۵/۲/۱۳۸۷

ماده ۵۷ قانون - این قانون شش ماه پس از ابلاغ به رئیس جمهور لازم الاجراء است.

تبصره - تا تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 1387/17/2 با اصلاحات و الحاقات بعدی تمدید می شود و لازم الاجراء است.

قانون فوق مشتمل بر پنجاه و هفت ماده و یکصد تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ دوم خردادماه یکهزار و چهارصد مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۴۰۰/۳/۱۲ به تأیید شورای نگهبان رسید.

تغییرات ایجاد شده در قانون جدید

در قانون مصوب 1387 پیش بینی لازم برای الکترونیکی کردن فرآیند صدور اظهار نامه و اخذ مالیات بدرستی انجام نشده بود و کار بر اساس اظهار نامه های فیزیکی و خود اظهاری انجام میشد و به همین دلیل نیز زمینه فرار مالیاتی و سوءاستفاده از قانون (کم اظهاری در مورد مالیاتهای فروش و بیش اظهاری در مورد مالیات بر خرید) وجود داشت. قانون مصوب سال 1400 در مقایسه با قانون سال 1387 در این زمینه تدبیر مناسب اندیشیده است. همانگونه که در متن قانون ملاحظه شد، در بسیاری از مواد این قانون به قانون پایانه های فروشگاههای و سامانه مودیان اشاره شده است. قانون جدید بر مبنای قانون پایانه های فروشگاههای و سامانه مودیان وضع شده است و برای اینکه این قانون بطور کامل اجراء شده و به اهداف خود نائل گردد، لازم است سامانه مودیان هرچه سریعتر راه اندازی و نواقص احتمالی آن مرتفع گردد. علاوه بر این، تغییرات زیر را در قانون جدید انجام شده است.

تغییرات در شرایط

1- تغییر مفهوم عرضه به خود:

همانگونه که گفته شد مالیات بر ارزش افزوده نوعی مالیات غیر مستقیم هست که جزئی از قیمت کالا و خدمات شده و توسط مصرف کننده نهایی پرداخت میشود و تولید کنندگان و فروشندگان در هر مرحله مامور وصول آن هستند. طبق ماده 4 قانون قبلی اگر تولید کننده یا تاجر و سایر فعالان اقتصادی (مودیان) ، بخشی از کالای خریداری شده را برای استفاده خود بر میداشتند، عرضه به خود تلقی میشد و باید مالیات و عوارض آن را بطور کامل پرداخت میکردند. اما طبق بند الف ماده ۱ و ماده ۲ قانون جدید ارزش افزوده

اگر شخصی کالایی را برای استفاده شغلی خود برداشت کند این مورد عرضه به خود تلقی نشده و مشمول مقررات این قانون نمی‌باشد .

2- تغییر تاریخ تعلق مالیات :

طبق ماده 11 قانون قبل در مورد زمان تعلق مالیات بر ارزش افزوده به کالاها و خدمات، زمان صدور صورتحساب و یا زمان تحویل کالا و یا ارائه خدمت هر کدام مقدم بودند ، ملاک عمل برای تحقق مالیات بر ارزش افزوده قرار میگرفت. که موضوع مشکلاتی را برای مودیان ایجاد نموده بود . اما طبق ماده 3 قانون جدید مالیات بر ارزش افزوده ، این مشکل رفع شده و تاریخ تعلق مالیات و عوارض، تاریخ صدور و ثبت صورتحساب در سامانه مودیان زمان تعلق مالیات در نظر گرفته شده است .

این موضوع در زمان اجرای قانون قبلی چالشهای زیادی را بوجود آورده بود بخصوص در مورد تامین کنندگان و پیمانکارانی که با بخشهای دولتی کار میکردند ، در اکثر اوقات زمان انجام کار یا تحویل کالا با زمان دریافت صورتحساب فاصله زیادی داشت و این افراد مجبور بودند مالیات بر ارزش افزوده و عوارض متعلقه را به تاریخ تحول کالا یا انجام خدمت از جیب خود به حساب دولت واریز میکردند و طلب خود را ماهها و گاهی سالها بعد دریافت کنند و در غیر اینصورت مشمول جریمه تاخیر 2٪ برای هر ماه میشدند که منطقی نداشت.

3- تغییر در موعد تسلیم اظهارنامه ارزش افزوده:

گفته شد که طبق قانون دوره های مالیاتی در مورد مالیات بر ارزش افزوده فصل میباشد که دولت میتواند برای کالاهای خاص این زمان را به کمتر از 3 ماه نیز کاهش دهد . طبق قانون قبل مودیان موظف بودند حداکثر ظرف 15 روز پس از پایان دوره مالیاتی اظهار نامه مالیاتی خود را ارائه و مالیات بر ارزش افزوده دریافتی را پس از کسر اعتبار مالیاتی خود به حساب مربوطه واریز نمایند . اما طبق ماده 4 قانون جدید این مدت تا پایان ماه بعد از انقضای دوره مالیاتی تغییر یافته است .

4- تغییر در مدت زمان استرداد اضافه پرداختی مودی :

در صورتی که مودی اضافه پرداختی داشته باشد ؛ طبق قانون دولت موظف است اضافه به میزان اضافه پرداخت مودی را بستانکار نموده و در دوره های بعدی تسویه نماید و یا در صورتی که مودی درخواست نمود ، مبلغ اضافه پرداختی را به وی مسترد نماید (برگرداند) . طبق قانون قبل مدت زمانی که دولت مکلف به استرداد اضافه پرداختی بود ، 3 ماه در نظر گرفته شده بود و بعد از این مدت مشمول جریمه 2٪ به ازای

هر ماه تاخیر میشد اما طبق ماده ۸ قانون جدید سازمان موظف است نهایتاً ظرف مدت ۱ ماه از تاریخ درخواست مودی مبلغ اضافه پرداختی را مسترد کند. در غیر اینصورت مشمول پرداخت جزیمه خواهد شد.

5- تغییر در شرایط استرداد یا تهاتر مالیات ماشین آلات خط تولید:

گفته شد که مودیان در هنگام خرید کالا و خدمات باید مالیات بر ارزش افزوده کالاها و خدمات خریداری شده را به نیابت از خریدار نهائی پرداخت نمایند که جزو اعتبار مالیاتی آنها محسوب خواهد شد و در پایان هر دوره میتوانند جمع مالیاتهای پرداختی را از جمع مالیاتهای دریافتی از فروش خود کسر نمایند و خالص آن را به حساب مربوطه واریز نمایند. این موضوع در مورد مالیات پرداختی برای ماشین آلات تولیدی در قانون قدیم به دو گونه دیده شده بود. طبق متن ماده 17 قانون قدیم کسر مالیات پرداختی برای ماشین آلات از مالیاتهای فروش پیش بینی شده بود اما در تبصره 2 ماده فوق گفته شده بود در صورتی که مؤدیان به عرضه کالا یا خدمت معاف از مالیات موضوع این قانون اشتغال داشته باشند و یا طبق مقررات این قانون مشمول مالیات نباشند، مالیاتهای پرداخت شده بابت خرید کالا یا خدمت تا این مرحله قابل استرداد نمی‌باشد. اما طبق تبصره 4 ماده 8 قانون جدید ارزش افزوده تمامی مالیات و عوارض خرید مربوط به ماشین آلات تولیدی قابل استرداد می‌باشد. صرف نظر از اینکه شخص به عرضه کالا یا خدمات معاف یا مشمول اشتغال داشته باشد.

تغییرات در معافیتها

1- در قانون قبلی کلیه خدمات حمل نقل اعم از باری و مسافری، درون شهری و برون شهری، جاده‌ای و ریلی و هوایی و دریایی، معاف از مالیات بر ارزش افزوده بودند. اما بر اساس بند 13 ماده 9 قانون جدید مالیات بر ارزش افزوده، حمل و نقل هوایی چه برای مسافر و چه برای بار، از تاریخ اجرایی شدن این قانون مشمول ارزش افزوده می‌باشد.

2- در قانون قبلی بر اساس مراحل 9 گانه فراخوان، کلیه هتلها مشمول قانون مالیات بر ارزش افزوده شده بودند اما بر اساس بند 15 ماده 9 قانون جدید مالیات بر ارزش افزوده، هتل‌های سه ستاره و پایین‌تر و مهمانپذیرها و مراکز اقامتی که دارای مجوز از سازمان گردشگری- صنایع دستی و یا اتحادیه‌های ذی‌ربط می‌باشند معاف از مالیات بر ارزش افزوده هستند.

3- در قانون قبل طبق فراخوان مرحله دوم، کلیه خدمات انبارداری و نگهداری کالا در سردخانه‌ها مشمول ارزش افزوده بود. اما در قانون جدید مطابق با تبصره بند ۱ ماده ۹، خدمات انبارداری و نگهداری محصولات کشاورزی در سردخانه‌ها معاف از مالیات بر ارزش افزوده می‌باشند. همچنین در قانون قبل آب مصرفی برای فعالیت کشاورزی مشمول مالیات بر ارزش افزوده بود اما در قانون جدید آب مصارف کشاورزی معاف از مالیات بر ارزش افزوده می‌باشد.

4- در قانون قبل طلا مشمول قانون مالیات بر ارزش افزوده بود اما طبق بند ۹ ماده ۹ قانون جدید، خرید و فروش طلا معاف از مالیات بر ارزش افزوده شده و صرفاً به دستمزد ساخت طلا و سود طلافروشان مالیات بر ارزش افزوده تعلق می‌گیرد.

5- در قانون قبل فقط روغن نباتی از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده معاف بود اما در قانون جدید انواع روغن‌های خوراکی اعم از نباتی و حیوانی از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده معاف می‌باشند.

6- در قانون قبل طبق تبصره یک ماده ۳۸، تمامی واحدهای تولیدی و صنفی آلاینده مشمول پرداخت عوارض آلاینده‌گی (عوارض سبز) بودند و صرف نظر از میزان آلاینده‌گی باید یک درصد از فروش هر دوره را بابت عوارض آلاینده‌گی یا همان عوارض سبز پرداخت می‌کردند. اما طبق ماده ۲۷ قانون جدید، نرخ عوارض سبز بسته به شدت آلاینده‌گی واحد مورد نظر، نیم درصد، یک درصد و یک و نیم درصد فروش خواهد بود. همچنین در قانون قبل مشمولیت یا عدم مشمولیت این واحدها از اول دوره مالیاتی بعد از تشخیص در نظر گرفته می‌شد. اما در قانون جدید مشمولیت از ابتدای دوره بعد و رفع مشمولیت از ابتدای همان دوره اعمال می‌شود.

تغییر در نرخ مالیات و عوارض بر ارزش افزوده و شیوه توزیع

طبق قانون قبل، از مجموع مالیات و عوارض وصولی، ۳ درصد به شهرداری‌ها و دهیاری‌ها تعلق می‌گرفت و ۶ درصد از مبالغ ارزش افزوده سهم سازمان امور مالیاتی بود.

اما در ماده ۳۸ قانون جدید ارزش افزوده یک درصد از ارزش افزوده دریافتی به عنوان مالیات سلامت در نظر گرفته شده و به حساب وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی واریز می‌شود و ۴ درصد سهم سازمان امور مالیاتی و ۴ درصد باقیمانده سهم شهرداری‌ها و دهیاری‌ها می‌باشد.

تغییرات مربوط به جرایم مالیاتی

عمده‌ی تغییرات در این زمینه مربوط به اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان می‌باشد. بر اساس مفاد بند 5 ماده 22 قانون قبل جریمه عدم ارسال اظهارنامه در مهلت مقرر معادل 50٪ مالیات و عوارض مربوط به آن دوره بود. اما در قانون جدید، بعد از استقرار کامل سامانه مودیان، مودیانی که از عضویت در سامانه مودیان خودداری کنند باید دو برابر مالیات و عوارض پرداخت نشده و یا مبلغ 10 میلیون ریال (هر کدام که بیشتر است) جریمه عدم عضویت در سامانه را پرداخت کنند که طبق ماده 35 و 36 قانون جدید این جریمه تا قبل از استقرار در سامانه مودیان، برای عدم ارسال اظهارنامه نیز صدق می‌کند.

تغییرات مربوط به زمان رسیدگی به اعتراضات

در قانون قبل، از تاریخ ابلاغ برگ مطالبه مالیات بر ارزش افزوده، مودی حد اکثر 20 روز فرصت داشت به مبلغ ذکر شده ارزش افزوده اعتراض نماید و بعد از ثبت اعتراض مودی، واحد مالیاتی مکلف بود ظرف 30 روز برای توافق یا ارجاع پرونده به هیات‌های حل اختلاف اقدام نماید. اما مطابق با ماده 48 قانون مالیات بر ارزش افزوده، متن ماده 238 قانون مالیات‌های مستقیم تغییر کرده و طبق آن مهلت اعتراض به برگ مطالبه ارزش افزوده نیز مانند مهلت اعتراض به برگ تشخیص عملکرد 30 روز از تاریخ ابلاغ این برگ می‌باشد. طبق همین ماده 238 واحدهای مالیاتی نیز 45 روز از تاریخ ثبت اعتراض مودی فرصت دارند تا به اعتراض رسیدگی کنند.

فرآیند ثبت نام اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده

طبق قانون جدید مالیات بر ارزش افزوده، مودیان مالیاتی مکلف هستند، حد اکثر تا پایان ماه بعد پس از پایان دوره مالیات بر ارزش افزوده (هر فصل از سال)، نسبت به تنظیم و ارسال اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده، اقدام نمایند. در غیر این صورت، مشمول جرایم مالیاتی خواهند شد. مودیان می‌توانند با مراجعه به سایت سامانه ارزش افزوده، نسبت به ثبت نام اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده نحوه تکمیل و ارسال ثبت نام آن به صورت الکترونیکی، اقدام نمایند. ثبت نام اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده، بر خلاف گذشته که با تکمیل فرم‌های اظهارنامه مالیاتی به صورت کاغذی انجام می‌شد، به صورت الکترونیکی انجام می‌پذیرد.

ثبت و تکمیل اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده، نیازمند ثبت نام مودیان مالیاتی، در سایت سازمان امور مالیاتی کشور می باشد و پس از ثبت نام و ثبت اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده سال ۱۴۰۲ و تکمیل اطلاعات، می توان نسبت به ارسال آن، اقدام نمود که شامل مراحل زیر است.

1- در نخستین مرحله، از مراحل ثبت نام اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده، مودیان مالیاتی باید عبارت سامانه مالیات بر ارزش افزوده را در کادر جستجوی مرورگر خود وارد نموده و مطابق تصویر زیر وارد سامانه عملیات الکترونیکی مالیات بر ارزش افزوده، به نشانی evat.ir شوند.



2- در صورتی که قبلا، در این سامانه، ثبت نام، انجام شده باشد، مودیان، می توانند از قسمت سمت راست صفحه، نام کاربری و کلمه عبور خود، به همراه کد امنیتی را وارد کرده و پس از ورود به حساب کاربری خود، اقدام به ثبت و تکمیل اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده و ارسال آن نمایند و در غیر این صورت، باید با انتخاب گزینه "مراحل انجام ثبت نام"، نام کاربری و کلمه عبور دریافت کرده و سپس اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده را تکمیل نمایند.

سازمان عملیات الکترونیکی مالیات بر ارزش افزوده

پرداخت و درخواست استرداد وجوه خروج از کشور

بررسی ثبت نام مؤدیان مالیات بر ارزش افزوده

فهرست مؤدیان ثبت نام شده فاقد اعتبار به دلیل صدور صورتحساب غیرقانونی

پرسش و پاسخهای متداول

آخرین اخبار و اطلاعیه ها

شماره ملی اشخاص حقوقی

اطلاعات مرتبط

- ادارات کل امور مالیاتی
- مراکز خدمات مؤدیان
- جسمانیهای وارز مالیات و عوارض
- فرم اظهارنامه
- فرم ثبت نام اشخاص حقوقی
- فرم ثبت نام اشخاص حقیقی
- دستورالعمل تسلیم اظهارنامه و پرداخت مالیات و عوارض
- فرم نگر شخصی
- پایگاه قوانین

جهت پاسخگویی به مؤدیان محترم در خصوص سامانه مالیات بر ارزش افزوده شماره تلفن ۰۸۸۷۴۰۴۴۱-۰۲۱ در نظر گرفته شده است.

اطلاعیه ها :

مهلت تسلیم اظهار نامه مالیات بر ارزش افزوده دوره سوم و چهارم سال ۱۳۹۹ و سر رسید پرداخت مالیات آن برای کلیه مؤدیان مالیاتی به مدت یک ماه تمدید می شود.

...
 نرخ مالیات بر ارزش افزوده در سال ۱۳۹۹ کمترین ۹٪ می باشد که شامل ۳٪ مالیات و ۳٪ عوارض است.

در صورت ارائه چک رمزدار و فواید الکترونیکی سه رقم آخر مبلغ بایستی صفر بوده و سه بالا گرد شود. مبلغ گرد شده به عنوان عقب مودی منظور گردیده و در هنگام صدور برگ قطعی تسویه می گردد.

در صورت ارائه چک تضمین به منظور پرداخت بدهی مالیاتی نسبت به صدور فیس نقدی از طریق سامانه مالیات بر ارزش افزوده اقدام نمایید و فیس صادر شده را همراه چک مذکور جهت وصول به بانک ارائه نمایید.

...
اطلاعیه مهم : به اطلاع مؤدیان گرامن می رساند در صورت ثبت الکترونیکی اظهارنامه به اضمای دیجیتال با پرداخت کل مبلغ آبرازی در مؤسسه مقرر نیازی به مراجعه حضوری جهت ارائه نسخه چاپی به واحده خدمات مؤدیان نخواهد بود.

توجه

مودی گرامن برای انجام اقدامات همافزود ثبت نام ، تسلیم اظهارنامه ، صدور فیس ثبت چک و ... لازم است ابتدا نام کاربری و کلمه عبور خود را وارد نمایید. در صورتیکه تاکنون پیش ثبت نام انجام نداده اید ابتدا از طریق لینک زیر پیش ثبت نام نمایید.

مراحل انجام ثبت نام

ورود به سامانه

مودی گرامن برای ورود از نام کاربری و کلمه عبور سامانه کد امنیتی استفاده نمایند. در صورت وجود مشکل با نام کاربری که ایم از من تولیدی وارد شود.

نام کاربری:

کلمه عبور:

8 + 8

کد امنیتی:

[ورود به سامانه](#)

[ورود از طریق سامانه احراز هویت](#)

فراموشی کلمه عبور

3- در این مرحله ، مشخصات کاربری مودی مالیاتی در قسمت سمت چپ صفحه نمایان می شود . در صورت صحت اطلاعات ، برای ثبت اظهارنامه مالیاتی اشخاص حقیقی ، باید از قسمت سمت راست صفحه ، نوع اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده ای که قصد ثبت آن را دارید ، انتخاب نموده که در حالت عادی اظهارنامه ارزش افزوده عادی است مگر اینکه اظهار نامه برای کالاهای خاص همچون سوخت ، دخانیات ، یا موارد آلاینده باشد که مورد مربوطه انتخاب می شود .

اطلاعاتیه ها :
 مودی گرامی با توجه به اینکه کد رهگیری ثبت نام الکترونیکی (عملکرد) از این پس برای ثبت اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده الزامی می باشد در صورتی که تا کنون نسبت به ثبت کد رهگیری در این سامانه اقدام ننموده اید نسبت به تکمیل آن از طریق لینک زیر اقدام نمایید.

ثبت کد رهگیری ثبت نام الکترونیکی (عملکرد)

توجه: نرخ مالیات بر ارزش افزوده کالا و خدمات عمومی در سال ۱۳۹۸ نه درصد (۹٪) میباشد که ۶٪ آن مالیات و ۳٪ آن عوارض می باشد.

اطلاعه مهم: به اطلاع مودیان گرامی می رساند در صورت ثبت الکترونیکی اظهارنامه با انضای دیجیتال یا پرداخت کل مبلغ ارزی در موعد مقرر نیازی به مراجعه حضوری جهت ارائه نسخه چاپی به واحده خدمات مودیان نخواهد بود.

4- در این مرحله مطابق تصویر زیر باید سال عملکرد و دوره آن به صورت دقیق قید شده و پس از درج میزان سرمایه ثبت شده ، گزینه ورود انتخاب شود . به عنوان مثال اگر قصد دارید برای سال 1402 در دوره اول (بهار ۱۴۰۲) اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده ثبت کنید ، باید در این قسمت آن را مشخص نمایید .

لطفاً برای ثبت اظهارنامه شماره دوره و سال مالیاتی و سال عملکرد را انتخاب نمایید.

سال عملکرد: 1399

شماره دوره: (دو): نیر لغایت شهریور اظهارنامه مهر

میزان سرمایه ثبت شده را وارد نمایید.

ورود بازگشت

تعداد 1- برگ خوانده نشده در کارنابل شما وجود دارد. برای مشاهده برگ های ابلاغ الکترونیک وارد لینک زیر شوید.
 مشاهده سامانه ابلاغ الکترونیک

لطفاً مبلغ سرمایه اولیه را در کادر بالا وارد نمایید و سپس دکمه ثبت را فشار دهید.

5- در این مرحله ، فرم اظهارنامه مالیات ارزش افزوده شخص مودی ، نمایش داده می شود که برخی از اطلاعات مربوطه ، از جمله اطلاعات هویتی ، اطلاعات ثبتی مربوط به شرکت ، همچون آدرس و کد پستی و کد اقتصادی شرکت و مواردی از این قبیل ، قابل مشاهده هست که نیازی به ورود اطلاعات ، توسط مشمولان نمی باشد و این اطلاعات ، غیر قابل تغییر هستند .

اما آنچه که در ارتباط با ثبت و تکمیل اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده ، مهم و ضروری است ، تکمیل ردیف های مربوط به جدول اطلاعات فروش و صادرات کالاها و خدمات است که در ردیف اول ، باید مبلغ فروش کالاها و خدماتی که مشمول پرداخت مالیات بر ارزش افزوده هستند ، وارد شود که پس از ورود این مبلغ ، در قسمت ستون رو به روی آن ، میزان مالیات و عوارض متعلق به آن به صورت خودکار و اتوماتیک درج می شود .

همچنین علی رغم اینکه به فروش کالاها و خدمات معاف از مالیات ، مالیات بر ارزش افزوده ای تعلق نمی گیرد ، ثبت و تکمیل مبلغ مربوط به آندر اظهارنامه ، ضروری است که طبیعتاً در ستون رو به روی آن ، مالیات و عوارضی مشخص نخواهد شد . این موضوع در خصوص ثبت نام اظهارنامه مالیاتی اشخاص حقوقی نیز وجود دارد .

جدول 1 : اطلاعات مربوط به فروش و صادرات کالاها و خدمات

کد	شرح	بهای کالاها و خدمات فروخته / صادراته (ریال)	مالیات متعلقه (ریال)	عوارض متعلقه (ریال)
1	فروش کالاها و خدمات مشمول:	0	0	2.7% میزان فروش
2	فروش کالاها و خدمات معاف:	0		
3	صادرات کالاها و خدمات (معاف و مشمول):	0		
4	جمع فروش و صادرات و مالیات و عوارض این دوره:	0	0	


سایت حقوقی مهنا

6- در این مرحله ، در جدول شماره دو ، اطلاعات مربوط به خرید و واردات کالاها و خدمات ، شامل خرید کالاها و خدمات مشمول پرداخت مالیات و همچنین خرید کالاها و خدماتی که مشمول پرداخت مالیات نیستند نیز باید به صورت دقیق قید شود. علاوه بر این ، اطلاعات واردات کالاها و خدمات

مشمول و معاف از مالیات بر ارزش افزوده را باید در کادریهای مربوطه تکمیل نمود. در انتهای این جدول، کادری قابل مشاهده است که جمع خرید و واردات و مالیات و همچنین مالیات و عوارض تعلق گرفته به آنها به صورت تفکیک شده قابل مشاهده است.

جدول 2: اطلاعات مربوط به خرید و واردات کالاها و خدمات

کد	شرح	بهای کالاها و خدمات خریداری شده / وارد شده (ریال)	مالیات پرداخت شده (ریال)	عوارض پرداخت شده (ریال)
1	خرید کالاها و خدمات مشمول پرداخت مالیات و عوارض:	0	0	0
2	خرید کالاها و خدمات معاف و کالا و خدمات مشمول بدون پرداخت مالیات و عوارض:	0		
3	واردات کالاها و خدمات مشمول:	0	0	0
4	واردات کالاها و خدمات معاف:	0		
5	جمع خرید و واردات و مالیات و عوارض این دوره:	0	0	0


سایت حقوقی هانا

7- در جدول شماره 3 که مربوط به محاسبه مالیات بر ارزش افزوده و عوارض پرداختی قابل کسر یا استرداد است،

در ردیف اول، جمع کل مالیات پرداخت شده و جمع کل عوارض پرداخت شده، قابل ملاحظه است که به صورت خودکار، با توجه به اطلاعات جدول 2 تکمیل شده است.

در ردیف دوم، می توان مالیات ها و عوارض پرداختی که از مالیات های فروش قابل کسر یا استرداد نمی باشند را وارد کرد. این مبلغ شامل خرید کالاها و خدماتی است که مشمول مالیات بر ارزش افزوده می باشند اما فروش آن کالاها و خدمات معاف از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده است لذا در این صورت مالیات پرداخت شده در زمان خرید، قابل استرداد نبوده و از مبلغ مالیات دریافتی فروش نیز قابل کسر نمی باشد.

در ردیف سوم نیز مانده مالیات و عوارض پرداختی که قابل کسر از مالیات های فروش یا استرداد می باشد، به صورت خودکار توسط سامانه محاسبه و تکمیل می شود و نیازی به ورود اعداد نیست.

جدول 3: محاسبه مانده مالیات و عوارض پرداختی قابل کسر با استرداد

ردیف	شرح	مالیات پرداخت شده (ریال)	عوارض پرداخت شده (ریال)
1	جمع کل مالیات و عوارض پرداختی (این قسمت به صورت خودکار تکمیل میگردد)	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>
2	کسریه (شود) مالیات و عوارض پرداختی که قابل کسر از مالیات های فروش با استرداد نمی باشد (موضوع تبصره 2.3.4 ماده 17):	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>
3	مانده مالیات ها و عوارض پرداختی که قابل کسر از مالیات های فروش با استرداد می باشد (این قسمت به صورت خودکار تکمیل میگردد)	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>



سایت حقوقی دینا

8- در این مرحله از ثبت اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده ، برای محاسبه مانده مالیات و عوارض ، جدول ب مطابق تصویر زیر نشان داده می شود که مبلغ مالیات و عوارض خرید و فروش از هم کسر می شوند و مبلغ نهایی یا مانده بدهی یا بستانکاری مودی مالیات بر ارزش افزوده تا پایان همان دوره (فصل) ، در ردیف چهارم قابل مشاهده خواهد بود . در صورتی که در دوره مالیاتی قبل ، مودی بستانکار باشد و در حساب مالیات ارزش افزوده خود اعتبار داشته باشد ، در ردیف سوم نشان داده می شود .

ب- محاسبه مانده مالیات و عوارض

ردیف	شرح	مالیات	عوارض
1	جمع مالیات و عوارض منطبقه بابت فروش کالا و ارائه خدمات (قبل از جدول 1): نوعه 1 این قسمت به صورت خودکار ویس از برگردن جدول 2 تکمیل می گردد.	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>
2	کسریه (شود) جمع مالیات و عوارض پرداختی قابل محاسبه به عنوان اعتبار مالیاتی (قبل از جدول 3): نوعه 2 این قسمت به صورت خودکار ویس از برگردن جدول 2 تکمیل می گردد.	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>
3	کسریه (شود) اضافه پرداختی مالیات و عوارض انتقالی از دوره قبل: لطفاً در صورتی که از دوره قبل اضافه پرداختی دارید که اسپرداد نشده این قسمت را تکمیل نظر فرمایید.	<input type="text"/>	<input type="text"/>
4	مانده بدهی / بستانکاری مالیات و عوارض (بستانکاری به صورت عدد منفی):	<input type="text"/>	<input type="text"/>

نوعه 2 مانده بدهی مالیات و عوارض بر ارزش افزوده ، شرکت یا توجه به نرخهای مغزری باید . به حساب بانک جداگانه ای که توسط اداره کل مسئول برورده مالیات بر ارزش افزوده ایجاد گردیده ، واریز شود.

ج- تصمیم در مورد اضافه پرداختی مالیاتی
توجه: در صورت وجود مانده بستانکار (منفی) در ردیف 4 بخش 4 (ب) در این دوره ، بانک از واریز زیر را انتخاب نموده و معادل آن را اعمای فرمایید. از غیر این صورت مانده بدهی (مثبت) قسمت ج را تکمیل فرمایید.



سایت حقوقی دینا

- 9- در آخرین مرحله از نحوه تکمیل و ثبت اظهارنامه مالیات بر ارزش افزوده ، مودی مالیاتی، باید در مورد اضافه پرداخت مالیاتی تصمیم گیری نماید . اگر مودی طبق جدول قبل بستانکار باشد در انتهای اظهارنامه مالیاتی ، می تواند یکی از این دو گزینه را انتخاب کند :
1. مبلغ بستانکاری را به فصل بعدی منتقل کند تا این مبلغ در حساب ارزش افزوده فصل بعدی لحاظ شود
 2. درخواست استرداد یا پرداخت مبالغ بستانکاری را داشته باشد تا پس از ارائه درخواست به سازمان امور مالیاتی ، این مبلغ به حساب وی مسترد شود .



در خاتمه نیز با تایید کردن صحت اطلاعات وارد شده ، در خصوص مالیات بر ارزش افزوده ، نام و نام خانوادگی وارد کننده اطلاعات را وارد کرده و یکی از گزینه های ثبت موقت (در صورتی که هنوز قصد نهایی کردن و ارسال اظهارنامه مالیات ارزش افزوده را ندارید) و یا تایید و مرحله بعد را انتخاب نمایید .

ضمائم :

قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 1400,03,02

فصل اول - تعاریف و کلیات

ماده ۱ - مفاهیم و اصطلاحات زیر، در این قانون، دارای تعاریف مشروحه ذیل می باشند:

الف - عرضه: واگذاری کالا یا ارائه خدمت به غیر، از طریق هر نوع معامله یا عقد قانونی؛

ب - واردات: ورود کالا یا خدمت از خارج از کشور به قلمرو گمرکی کشور یا مناطق آزاد تجاری - صنعتی یا مناطق ویژه اقتصادی؛

پ - صادرات: صدور کالا یا خدمت به خارج از کشور؛

ت - مالیات و عوارض فروش: مالیات و عوارض متعلق به عرضه کالاها و ارائه خدمات مشمول مالیات و عوارض توسط مؤدی در یک دوره معین؛

ث - مالیات و عوارض خرید: مالیات و عوارض متعلق به خرید کالاها و خدمات مشمول مالیات و عوارض برای فعالیت های اقتصادی مؤدی در یک دوره معین؛

ج - مالیات بر ارزش افزوده: ما به التفاوت مالیات و عوارض فروش با مالیات و عوارض خرید در یک دوره معین؛

چ - عوارض: مبالغی که به موجب این قانون به همراه مالیات برای شهرداری ها و دهیاری ها وضع می شود. در این قانون، هر جا مراد، نوع دیگری از عوارض بوده، به صراحت بیان شده است؛ از جمله عوارض واحدهای آلاینده و عوارض سالانه خودرو

ح - مؤدی: شخصی است که به عرضه کالا، ارائه خدمت، واردات یا صادرات مبادرت می نماید.

خ - دوره مالیاتی: دوره مالیاتی هر سه ماه می باشد و منطبق بر فصول سال شمسی است.

د - اعتبار مالیاتی: مالیات و عوارضی که مؤدی بابت خرید کالا (اعم از نهاده و کالای نهائی) یا خدمت به موجب این قانون پرداخت کرده است.

ذ - معافیت مالیاتی: عدم تعلق مالیات و عوارض موضوع این قانون بر کالاها و خدمات.

ر - قانون مالیات های مستقیم: قانون مالیات های مستقیم مصوب 1366/ ۱۲/ 3 و اصلاحات بعدی آن.

ز - سازمان: سازمان امور مالیاتی کشور

ژ - پایانه فروشگاهی: پایانه موضوع بند «ب» ماده (۱) قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مؤدیان مصوب 21

س - سامانه مؤدیان: سامانه موضوع بند «پ» ماده (۱) قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مؤدیان

ماده ۲ - عرضه کالاها و ارائه خدمات در ایران و واردات و صادرات آنها، از لحاظ مالیات و عوارض مشمول مقررات این قانون است.

تبصره ۱ - کالاها و خدمات مشمول موضوع این قانون که توسط مؤدیان حقیقی خریداری، تحصیل یا تولید می شود، در صورتی که برای مصارف شخصی برداشته شود عرضه کالا به خود محسوب می شود و مشمول مالیات و عوارض خواهد شد. در صورتی که عرضه کالا به خود برای استفاده شغلی باشد مشمول مالیات و عوارض نخواهد شد.

تبصره ۲ - معاوضه کالاها و خدمات در این قانون، عرضه کالا و ارائه خدمت از طرف هر یک از متعاملین محسوب می شود و مشمول مقررات این قانون است.

ماده ۳ - تاریخ تعلق مالیات و عوارض تاریخ صدور صورتحساب مطابق با مقررات است.

تبصره - قبوض آب، برق، گاز و مخابرات از آنجا که سند فروش کالا یا خدمت محسوب می شوند، در حکم صورتحساب هستند.

ماده ۴ - مؤدی مکلف است حداکثر تا پایان ماه پس از انقضای هر دوره مالیاتی، کل مالیات و عوارضی را که طی آن دوره به فروش کالا و یا ارائه خدمات توسط وی تعلق گرفته است، با رعایت تبصره (۲) این ماده و پس از کسر اعتبار مالیاتی خود، به ترتیبی که سازمان مقرر می کند، پرداخت نماید.

تبصره ۱ - مطابق این قانون، اصل بر نقدی بودن معاملات است؛ مگر اینکه نسبه بودن معاملات و دریافت و پرداخت های مرتبط با آن در سامانه مؤدیان ثبت شده و به تأیید طرفین رسیده باشد. در مواردی که معامله یا قرارداد در سامانه مؤدیان ثبت نشده باشد، آن معامله یا قرارداد، نقدی تلقی می شود.

تبصره ۲ - در معاملات غیرنقدی نظیر فروش اقساطی و اجاره به شرط تملیک و قراردادهای پیمانکاری و مشاوره ای، تاریخ تعلق مالیات و عوارض همان تاریخ صدور صورتحساب است؛ لکن مؤدی با رعایت تبصره فوق مجاز

است پرداخت مالیات و عوارض فروش این نوع معاملات را تا زمان پرداخت ثمن معامله توسط خریدار یا مبلغ قرارداد توسط کارفرما، متناسباً، به تأخیر بیندازد و سازمان تا زمان پرداخت مالیات و عوارض فروش این نوع معاملات توسط کارفرما یا خریدار، مؤدی را مشمول جریمه تأخیر در پرداخت نخواهد کرد. در خصوص معاملات مذکور، تا زمان پرداخت مالیات و عوارض توسط خریدار، اعتبار مالیاتی برای وی از این بابت منظور نخواهد شد.

تبصره 3 - کلیه کارفرمایان موضوع ماده (5) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب 8/7/1386 و ماده (29) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب 14/12/1395 موظفند علاوه بر ثبت اصل قرارداد پیمانکاری، کلیه پرداخت های خود به پیمانکار را نیز در سامانه مؤدیان ثبت نموده، همزمان با هر پرداخت، مالیات و عوارض متناسب با آن را به پیمانکار پرداخت کنند. چنانچه کارفرما از پرداخت مالیات و عوارض فروش خودداری کند، بعد از انقضای مهلت قانونی، اصل مالیات و عوارض و جریمه های متعلق به آن توسط سازمان از طریق عملیات اجرائی از کارفرما وصول و اصل مالیات و عوارض به حساب پیمانکار منظور خواهد شد.

تبصره 4 - پیمانکاران و مهندسان مشاور موضوع این ماده می توانند از اوراق تسویه خزانه موضوع ماده (2) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب 1/2/1394 و اوراق مالی اسلامی که توسط دولت منتشر می شود (منوط به دریافت مستقیم از دولت) برای تسویه مالیات و عوارض خود استفاده نمایند. سازمان مکلف به پذیرش این اوراق به عنوان مالیات و عوارض به میزان ارزش تنزیل شده آن (با نرخ حفظ قدرت خرید اسناد خزانه یا نرخ سود اوراق مالی - اسلامی) متناسب با سالهای باقی مانده تا سررسید است. میزان مالیات وصولی از این محل به عنوان عملکرد وصولی نقدی سازمان در سال پذیرش اوراق محسوب می شود. در اجرای این تبصره سازمان مکلف است که معادل سهم عوارض از پذیرش اوراق مذکور را از محل وصولی های جاری به حساب عوارض شهرداری ها و دهیاری های مربوط منظور نماید.

تبصره 5 - چنانچه وجه واردات خدمت در دوره یا دوره های بعد پرداخت شود، مالیات و عوارض آن هم در همان دوره پرداخت می شود.

فصل دوم - مأخذ، نرخ و نحوه محاسبه

ماده ۵ - مأخذ محاسبه مالیات و عوارض فروش کالاها و خدمات، در مورد مؤدیان عضو سامانه مؤدیان، ارزش فروش مندرج در صورتحساب الکترونیکی است که توسط آنان در سامانه مزبور ثبت شده است.

تبصره ۱ - مأخذ محاسبه مالیات و عوارض فروش کالاها و خدمات در مورد مؤدیانی که عضو سامانه مؤدیان نیستند و نیز مؤدیان متخلف موضوع ماده (۹) قانون پایانه های فروشگاههای و سامانه مؤدیان، ارزش روز کالا یا خدمت در زمان تعلق می باشد که توسط سازمان بر اساس اطلاعات موجود در سامانه مؤدیان، استعلام از مراجع ذی صلاح یا تعیین کارشناس یا هیأت کارشناسی مشخص می شود. همچنین سازمان می تواند برای تعیین مأخذ مشمول مالیات مؤدیان مزبور، از دفاتر، اسناد و مدارک (اعم از الکترونیکی یا غیرالکترونیکی) آنها استفاده نماید. مؤدی مکلف است دفاتر، اسناد و مدارک مذکور را در صورت درخواست مأموران مالیاتی، کارشناس یا هیأت کارشناسی به آنان ارائه کند.

تبصره ۲ - موارد زیر جزء مأخذ محاسبه مالیات و عوارض نمی باشد:

الف - انواع تخفیفات اعطائی؛

ب - مالیات و عوارض موضوع این قانون که قبلاً توسط عرضه کننده کالا یا ارائه دهنده خدمت پرداخت شده است؛

پ - سایر مالیات های غیرمستقیم و عوارضی که به موجب قوانین موضوعه هنگام عرضه کالا یا ارائه خدمت به آن تعلق گرفته است؛

ت - وجوهی که به موجب سایر قوانین وصول می شود و به حساب درآمد عمومی یا به حساب درآمد شهرداری ها واریز می گردد؛

ث - کمک های پرداختی شهرداری ها و دهیاری ها به سازمان های غیرانتفاعی وابسته به خود طبق قوانین و مقررات موضوعه، مشروط به آنکه مالیات متعلقه به عنوان بخشی از آن احتساب نشده باشد؛

ج - یارانه پرداختی دولت بابت جبران تمام یا قسمتی از قیمت کالاها و خدمات مشمول قیمت گذاری؛ مشروط به آنکه مالیات فروش به عنوان بخشی از آن احتساب نشده باشد.

چ - وجوهی که از ردیفهای بودجه ای مصوب دستگاهها بین شرکتهای تابعه در قوانین بودجه سنواتی جا به جا می شود مشروط بر آنکه بابت خرید یا فروش کالا و خدمات نباشد.

ماده ۶ - مأخذ محاسبه مالیات و عوارض واردات کالا، مجموع ارزش گمرکی (موضوع ماده (۱۴) قانون امور گمرکی مصوب ۲۲/۸/۱۳۹۰) و حقوق ورودی (حقوق گمرکی و سود بازرگانی) می باشد. مالیات و عوارض مذکور جزء حقوق ورودی محسوب نمی شود.

ماده ۷ - نرخ مالیات و عوارض کالاها و خدمات مطابق با مأخذ موضوع ماده (۵) این قانون، به استثنای کالاهای خاص که نرخ آنها در ماده (۲۶) این قانون تصریح شده، نه درصد (۹٪) می باشد.

ماده ۸ - مالیات و عوارضی که مؤدیان برای خرید کالاها و خدمات مورد نیاز برای انجام فعالیت های اقتصادی خود پرداخت می کنند، به عنوان اعتبار مالیاتی آنان منظور شده و از مالیات و عوارض فروش آنها کسر می شود. در صورتی که جمع اعتبار مالیاتی مؤدی در هر دوره مالیاتی بیشتر از مالیات و عوارض فروش وی باشد، سازمان موظف است مبلغ مازاد را به دوره و یا دوره های بعد منتقل نماید. در صورتی که مؤدی درخواست کند که مازاد مزبور به وی مسترد گردد، سازمان موظف است حداکثر ظرف یکماه از تاریخ ثبت درخواست، نسبت به استرداد مابه التفاوت مذکور از محل وصولی های جاری اقدام نماید، در غیر این صورت، مشمول خسارتی به میزان دو درصد (۲٪) در ماه از تاریخ ثبت درخواست نسبت به مبلغ قابل استرداد و مدت تأخیر می باشد که توسط سازمان و از محل وصولی های جاری پرداخت می گردد. متخلفین از اجرای این حکم با درخواست مؤدی و رأی هیأت رسیدگی به تخلفات اداری به مجازات بند «د» ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۷/۹/۱۳۷۲ محکوم می شوند.

تبصره ۱ - مالیات و عوارض خرید نهاده های مربوط به طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای (عمرانی) دولت قابل استرداد نیست و جزء بهای تمام شده دارایی های مزبور منظور می گردد.

تبصره ۲ - در صورتی که مؤدی فقط به عرضه کالاها و ارائه خدمات معاف اشتغال داشته باشد و یا طبق مقررات این قانون کالا و خدمات وی مشمول مالیات و عوارض نباشد، مالیات و عوارض پرداختی بابت خرید نهاده های آنها قابل تهاتر یا استرداد نمی باشد.

تبصره ۳ - در صورتی که مؤدی به عرضه توأم کالاها و خدمات مشمول و معاف اشتغال داشته باشد، صرفاً مالیات و عوارضی که بابت خرید نهاده های مورد نیاز برای تولید کالاها و خدمات مشمول پرداخت کرده است، حسب مورد، قابل کسر، تهاتر یا استرداد است.

تبصره ۴ - صرف نظر از آنکه مؤدی به عرضه کالاها و خدمات معاف یا مشمول اشتغال داشته باشد، مالیات و عوارض خرید مربوط به ماشین آلات خطوط تولید وی قابل کسر، تهاتر و استرداد می باشد.

تبصره ۵ - آن قسمت از مالیات و عوارض پرداختی مؤدیان که طبق مقررات این قانون قابل تهاتر یا استرداد نیست، به عنوان هزینه های قابل قبول موضوع قانون مالیات های مستقیم محسوب می شود.

تبصره ۶ - سازمان مکلف است با رعایت تبصره های (۲) و (۴) این ماده مالیات و عوارض پرداختی واحدهای تولیدی یا معدنی دارای مجوز تأسیس را که در دوره های قبل از بهره برداری جهت خرید کالاها و خدمات مورد نیاز برای تأسیس و راه اندازی واحد مورد نظر پرداخت کرده اند، مسترد نماید.

تبصره ۷ - مالیات و عوارضی که در موقع خرید کالاها و خدمات توسط شهرداری ها و دهیاری ها برای انجام وظایف و خدمات قانونی پرداخت می گردد، طبق مقررات این قانون قابل تهاتر و یا استرداد است.

تبصره ۸ - مالیات و عوارض پرداخت شده توسط سفارتخانه ها، مأموریت های دیپلماتیک، پست های کنسولی، مأموران دیپلماتیک و کارکنان اداری و فنی آنها که تبعه دولت جمهوری اسلامی ایران نمی باشند، به شرط عمل متقابل و همچنین مالیات و عوارض پرداخت شده توسط دفاتر سازمان های بین المللی و اعضای آنان که مقیم جمهوری اسلامی ایران می باشند (اتباع غیرایرانی)، با ارائه اسناد و مدارک مثبت، قابل استرداد است. نحوه استرداد به موجب دستورالعملی است که توسط وزارتخانه های امور خارجه و امور اقتصادی و دارایی (سازمان) تصویب و ابلاغ می شود.

فصل سوم - معافیت ها

ماده ۹ - عرضه کالاها و ارائه خدمات زیر از پرداخت مالیات و عوارض معاف می باشد:

الف - کالاها

۱- کلیه محصولات کشاورزی فرآوری نشده مشتمل بر محصولات خام زراعی و باغی، گیاهان دارویی، محصولات مرتعی، محصولات جنگل (از جمله چوب خام)، محصولات گلخانه (از جمله سبزی، صیفی، گل و گیاه و انواع قارچ)

تبصره - فعالیت های مربوط به مراحل بسته بندی، انبارداری و نگهداری محصول در دمای مناسب در سردخانه، انجماد محصول (شامل سردخانه)، پاک کردن، درجه بندی، بوجاری بذور، پوست گیری مانند شالی کوبی، شستشو، تمیزکاری، تفکیک، همگن سازی، خشک کردن انواع محصولات مانند چای، کشمش و خرما با روشهای مختلف، تفت دادن مانند پخت نخود و پنبه پاک کنی، فرآوری محصولات کشاورزی محسوب نمی شود. ارائه خدمات مزبور به محصولات کشاورزی مشمول مالیات و عوارض فروش نیست.

2- دام زنده و خوراک آن، کلیه مواد اصلی تولید مثل دام زنده مطابق پروانه صادره توسط وزارت جهاد کشاورزی، پوسال (کمپوست)، کشت بافت و بستر آماده کشت بافت؛

تبصره - دام به حیواناتی (شامل چهارپایان، پرندگان، آبزیان و حشرات) اطلاق می گردد که برای امور تغذیه انسان یا دام و فعالیت های اقتصادی، تولیدی و آزمایشگاهی، تولید، نگهداری و پرورش داده می شوند.

۳ - بذر، نشاء، نهال، سم و کود؛

۴ - آب مصارف کشاورزی؛

۵ - کالاهای زیر:

۵ - ۱ - شیر، پنیر و ماست؛

۵ - ۲ - تخم ماکیان؛

۵ - ۳ - آرد و نان؛

۵ - ۴ - انواع گوشت و فرآورده های گوشتی مطابق با فهرستی که هر سال وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تا پایان دی ماه برای اجراء در سال بعد به سازمان ارسال می کند؛

۵ - ۵ - برنج، حبوبات، سویا و پروتئین سویا؛

۵ - ۶ - انواع روغن های خوراکی؛ اعم از گیاهی و حیوانی

۵ - ۷ - شیرخشک مخصوص تغذیه کودکان؛

۵ - ۸ - تخم مرغ نطفه دار و تبدیل آن به جوجه یک روزه؛

- ۶- انواع کالاهای زیر:
- ۶-۱- خمیر کاغذ و کاغذ باطله؛
- ۶-۲- دفتر تحریر؛
- ۶-۳- کاغذ چاپ، تحریر و روزنامه؛
- ۷- نسخه های کاغذی و الکترونیکی محصولات زیر:
- ۷-۱- کتاب؛
- ۷-۲- روزنامه؛
- ۷-۳- مجله و نشریه؛
- ۸- کالاهای وارده همراه مسافر برای استفاده شخصی تا میزان معافیت مقرر طبق قانون امور گمرکی؛
- ۹- انواع شمش طلا (وارداتی و داخلی) و انواع حواله های کاغذی یا الکترونیکی دارای پشتوانه صد درصد (100٪) طلا
- ۱۰- دارایی های غیرمنقول و انواع حواله های کاغذی یا الکترونیکی مبتنی بر آنها؛
- 11- هرگونه انتقال دارایی به/از صندوق های سرمایه گذاری پروژه موضوع قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسی مصوب 25/9/1388 یا شرکتهای فرعی صندوق های سرمایه گذاری پروژه، به عنوان آورده غیرنقد شرکا در همان صندوق های سرمایه گذاری پروژه؛
- تبصره - در صورتی که مالکیت و مدیریت شرکتهای فرعی صندوق های سرمایه گذاری پروژه متعلق به صندوق های سرمایه گذاری پروژه موضوع قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسی باشد، هرگونه انتقال دارایی به/از شرکتهای فرعی صندوق های سرمایه گذاری پروژه که صرفاً در راستای اجرای پروژه و مرتبط با وظایف صندوق های مذکور باشد، مشمول مالیات و عوارض نیست.
- 12- هرگونه انتقال دارایی از/به نهاد واسط موضوع قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسی

۱۳- فرش دستباف و مواد اولیه اصلی آن

14- صنایع دستی تولید داخل موضوع ماده (1) قانون حمایت از هنرمندان، استادکاران و فعالان صنایع دستی مصوب 26/10/1396 مطابق فهرستی که تا پایان دی ماه هر سال توسط وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی پیشنهاد می شود و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد؛

۱۵- انواع دارو و واکسن (انسانی و دامی)، لوازم مصرفی درمانی و لوازم توانبخشی؛

16- رادار و تجهیزات کمک ناوبری هوانوردی، تجهیزات نظامی و اطلاعاتی موضوع بندهای «پ»، «ت» و «ث» ماده (119) قانون امور گمرکی با رعایت ترتیبات مقرر در بندهای مذکور.

تبصره - معافیت این جزء در خصوص اقلام موضوع بند «پ» ماده (119) قانون امور گمرکی در حوزه دفاعی با تأیید وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح قابل اعمال است.

17- تجهیزات و اقلام با کاربرد صرفاً دفاعی، نظامی، انتظامی، امنیتی و اطلاعاتی. فهرست این تجهیزات و اقلام با پیشنهاد وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و هماهنگی ستاد کل نیروهای مسلح به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره 1 - واردات کالاهای موضوع جزءهای (2)، (6)، (7)، (9)، (13)، (16) و (17) بند «الف» این ماده معاف از پرداخت مالیات و عوارض می باشد. واردات کالاهای موضوع جزءهای (1)، (3) و (5) بند «الف» این ماده مشمول معافیت نبوده و مالیات و عوارض با نرخ استاندارد نه درصد (9٪) در مبادی گمرکی به آن تعلق می گیرد. عرضه این کالاها در داخل کشور، مانند عرضه کالاهای مشابه داخلی از پرداخت مالیات و عوارض معاف است. در خصوص جزء (15) این بند، در صورتی که با تأیید وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کالای مورد نظر مشابه داخلی نداشته باشد، واردات آن از پرداخت مالیات و عوارض معاف می باشد و اگر واردات کالای مورد نظر به دلیل کمبود تولید داخل نسبت به نیاز بازار، ضرورت داشته باشد، واردات کالای مزبور با رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی، مشمول مالیات و عوارض با نرخ سه درصد (3٪) در مبادی گمرکی می باشد. عرضه این کالاها در داخل کشور، مانند عرضه کالاهای مشابه داخلی از پرداخت مالیات و عوارض معاف است.

تبصره 2 - تولیدکنندگان و یا عرضه کنندگان کالاهای موضوع این بند مکلفند که برچسب معافیت از مالیات بر ارزش افزوده را بر روی بسته بندی کالاهای مذکور درج نمایند. سازمان مکلف است فهرست کالاها و خدمات معاف از مالیات و عوارض را از طریق شیوه های مناسب از جمله درج در سامانه عملیات الکترونیکی سازمان به اطلاع عموم مردم برساند. سازمان مکلف است امکان دریافت گزارش های مردمی مبنی بر دریافت مالیات و عوارض توسط عرضه کنندگان کالاها و خدمات معاف از مالیات و عوارض را از طریق سامانه عملیات الکترونیکی خود و استرداد مبالغ اضافه دریافتی از خریداران فراهم نماید. دریافت مالیات و عوارض از کالاها و خدمات معاف توسط عرضه کنندگان آنها مشمول جریمه ای معادل دو برابر مالیات و عوارض دریافتی بوده و قابل بخشودگی نمی باشد. سازمان مکلف است حداکثر سه ماه پس از دریافت گزارش، نسبت به تأیید یا رد و حسب مورد استرداد مبالغ اضافه دریافتی از خریداران اقدام نماید. نحوه استرداد این مبالغ به موجب دستورالعملی است که حداکثر پس از سه ماه از لازم الاجراء شدن این قانون توسط سازمان با همکاری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران تهیه و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد.

تبصره 3 - واردات کالاهای اهدایی به صورت بلاعوض به جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران، سازمان اورژانس کشور، سازمان بهزیستی کشور، آستان های مقدسه و کمیته امداد امام خمینی (ره) با تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی، حوزه های علمیه با تأیید مرکز مدیریت حوزه علمیه استان مربوط و مؤسسات خیریه با اعلام مراجع صادرکننده مجوز آنها و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی از پرداخت مالیات و عوارض معاف است؛

تبصره 4- اعمال معافیت های مالیاتی در خصوص مواد خوراکی مذکور در اجزای این بند، منوط به اخذ گواهی سلامت محصول از مراجع قانونی ذی صلاح از قبیل سازمان ملی استاندارد ایران و سازمان غذا و دارو است.

ب - خدمات

- 1- خدمات درمانی، تشخیصی و پیشگیری، خدمات توانبخشی و حمایتی و خدمات آرامستان ها؛
- 2- خدمات درمانی و پیشگیری دامی و گیاهی، واحدهای ماشینی کردن (مکانیزاسیون) آب کشاورزی، کشت بافت و تولید اندام های تکثیری گیاهان؛

3- خدمات زینک، چاپ، انتشار روزنامه اعم از کاغذی یا الکترونیکی، کتاب، نشریه و خدمات نشر و توزیع آنها به استثنای مؤسسات کمک آموزشی و کنکور و هرگونه تبلیغات کالاها و خدمات داخلی در روزنامه ها و نشریات؛

4- ارائه خدماتی که ما به ازای آن به صورت حقوق و دستمزد پرداخت می شود در صورتی که مشمول فصل مالیات بر درآمد حقوق موضوع قانون مالیات های مستقیم باشد؛

تبصره - در ارائه خدمت توسط شرکتهای تأمین نیروی انسانی و شرکتهایی که از طریق قراردادهای حجمی خدمات خود را با در اختیار گذاشتن نیروی کار به متقاضی ارائه می کنند (مانند شرکتهای ارائه دهنده خدمات پرستاری و خدمات نظافتی)، بخشی از قرارداد که مربوط به هزینه های حقوق و دستمزد است، معاف می باشد. حکم این بند مشروط به تأیید میزان حقوق و دستمزد و مزایا توسط سازمان بیمه گر است.

5- عملیات و خدمات بانکی شامل دریافت سپرده، اعطای تسهیلات و یا ایجاد اعتبار، ارائه ضمانت نامه و انتقال وجه در چهارچوب قوانین مربوط و مصوبات شورای پول و اعتبار؛

6- خدمات اعتباری قرض الحسنه صندوق های قرض الحسنه دارای مجوز فعالیت از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران یا سایر مراجع مورد تأیید بانک مذکور و همچنین صندوق های قرض الحسنه که به موجب قانون تأسیس شده یا می شوند؛

7- خدمات مالی و اعتباری اعطای تسهیلات توسط صندوق های حمایتی، ضمانت صادرات، سرمایه گذاری، بیمه ای و پژوهش و فناوری که به موجب قانون یا با مجوز قانون تأسیس شده یا می شوند در چهارچوب اساسنامه آنها.

8- خدمات بیمه های زندگی، خدمات بیمه های محصولات کشاورزی، خدمات بیمه اجتماعی و درمان تکمیلی؛

9- خدمات بازار سرمایه شامل خدمات معاملات و تسویه اوراق بهادار و کالا در بورس ها و بازارهای خارج از بورس به تشخیص شورای عالی بورس و اوراق بهادار.

- 10- خدمات انتشار و نقل و انتقال سهام، حق تقدم، سهم الشرکه و سایر اوراق بهادار موضوع بند (24) ماده (1) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب 1/9/1384 با اصلاحات بعدی؛
- 11- صدور و ابطال، نقل و انتقال واحدهای سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری دارای مجوز از سازمان بورس اوراق بهادار؛
- 12- منحصرأ سود تسهیلات اعطائی شرکتهای واسپاری (لیزینگ) دارای مجوز فعالیت از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به مشتریان (مصرف کنندگان)
- تبصره - مالیات بر ارزش افزوده بهای دارایی ها و اموال مورد واگذاری موضوع قرارداد شرکتهای واسپاری (لیزینگ) با مشتریان مشمول این فعالیت نمی باشند.
- 13- خدمات حمل و نقل (اعم از بار و مسافر) درون و برون شهری و بین المللی جاده ای، ریلی و دریایی؛
- 14- خدمات آموزشی، پژوهشی و ورزشی دارای مجوز از مراجع ذی صلاح طبق آیین نامه ای که با پیشنهاد مشترک وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی (سازمان)، علوم، تحقیقات و فناوری، آموزش و پرورش، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ورزش و جوانان و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و مرکز مدیریت حوزه های علمیه ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد؛
- 15- خدمات اقامتی هتل های سه ستاره و پایین تر، مهمانپذیرها و سایر مراکز اقامتی دارای مجوز از وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی یا اتحادیه های ذی ربط؛
- 16- قدرالسهم هزینه مشترک (شارژ) دریافتی توسط شرکتهای خدماتی موضوع قانون نحوه واگذاری مالکیت و اداره امور شهرکهای صنعتی مصوب ۳۱/۲/۱۳۸۷ از واحدهای تولیدی، صنعتی و خدماتی مستقر در شهرکهای صنعتی بابت ارائه خدمات به آنها

17- خدمات فنی، بازسازی، تعمیر و نگهداری کالاهای موضوع جزء (17) بند «الف» این ماده که توسط مرکز وابسته به دستگاههای نظامی، انتظامی و امنیتی ارائه می شود، مطابق فهرستی که با تصویب وزیرای دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و امور اقتصادی و دارایی ابلاغ می شود.

تبصره - در مواردی که دریافت وجه توسط یک مؤدی مستند به فروش کالا یا ارائه خدمت نیست، مانند دریافت هرگونه خسارت، درآمدهای حاصل از تسعیر دارایی های ارزی، انواع سود، انواع جریمه (مادامی که بخشی از بهای کالا و خدمات تلقی نگردد)، آورده نقدی یا غیرنقدی به عنوان سرمایه و انواع کمکهای دولتی، عرضه خدمت محسوب نمی شود و مأخذ محاسبه مالیات و عوارض نمی باشد.

ماده 10- موارد زیر از پرداخت مالیات و عوارض معاف هستند و مالیات و عوارض خرید نهاده های آنها مسترد می شود:

الف - صادرات کالاها به خارج از کشور از طریق مبادی خروجی رسمی با ارائه پروانه سبز گمرکی صادره توسط گمرک یا برگ خروجی (در مورد صادرات کالا) و صادرات خدمات با ارائه قرارداد مربوط و گواهی انجام کار که به تأیید نزدیکترین نمایندگی رسمی جمهوری اسلامی ایران در کشور مقصد رسیده باشد یا گواهی ارزی با تأیید بانک مرکزی یا سایر اسناد و مدارک مثبت.

صادرات کالاها و خدمات از قلمرو گمرکی سرزمین اصلی به مناطق آزاد تجاری- صنعتی خارج از نقاط جمعیتی که دارای تراز تجاری مثبت باشند، در صورتی که محصور بودن آنها به صورت سالانه به تأیید گمرک جمهوری اسلامی ایران برسد، مشمول این بند خواهد بود.

ب - خدمات معاوضه (سوآپ) نفت خام، فرآورده های نفتی (بنزین، نفت گاز، نفت کوره، نفت سفید، گاز مایع و سوخت هوایی)، گاز طبیعی و برق؛

تبصره 1- فروش کلیه فرآورده های تولیدی شرکتهای پالایش به صورت ارزی (فروش سوختهای هوایی به شرکتهای هواپیمایی خارجی در فرودگاههای داخلی)، مرزی (فروش سوخت در جایگاههای مستقر در نواحی مرزی کشور) و همچنین فروش سوخت دارای پروانه صادراتی گمرک جمهوری اسلامی ایران به کشتی ها (بنکرینگ) صادرات محسوب می شود.

تبصره 2 - استرداد مالیات و عوارض خرید برای صادرات مواد خام و مواد اولیه تولید که در فهرست مربوط به ماده (141) قانون مالیات های مستقیم ذکر شده اند، ممنوع است.

تبصره 3- خدماتی که توسط اشخاص مقیم ایران (اشخاص حقیقی یا حقوقی ایرانی و یا شعب شرکتهای خارجی مقیم ایران) ارائه می شود و محل مصرف خدمات و یا مقصد خدمات داخل باشد یا خارج از کشور، در صورتی که مستقیم یا غیرمستقیم ارز حاصل و وارد کشور بشود صادرات محسوب می گردد.

ماده 11- مالیات و عوارض پرداختی بابت خرید کالاها در داخل ایران که ظرف دو ماه از تاریخ خرید همراه مسافران اعم از ایرانی و خارجی از کشور خارج می شود و نیز، مالیات و عوارض پرداختی گردشگران خارجی بابت بلیط پرواز خارجی خریداری شده از شرکتهای هواپیمایی ایرانی، هنگام خروج از کشور با ارائه صورتحساب الکترونیکی و یا اسناد و مدارک مثبت، توسط سازمان، از محل وصولی های جاری مسترد می گردد. آیین نامه اجرائی این ماده ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این قانون توسط سازمان تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده 12- عرضه کنندگان کالاها و خدمات که به موجب این قانون و سایر قوانین از مالیات و عوارض معاف می باشند و همچنین فعالان اقتصادی مستقر در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی که حجم معاملات سالانه آنها از مبلغی که به پیشنهاد سازمان به تأیید هیأت وزیران می رسد، بیشتر باشد، مکلف به عضویت و ثبت معاملات در سامانه مؤدیان هستند. این حکم شامل کلیه مناطق کشور از جمله مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی می شود. متخلفان از حکم این ماده علاوه بر جریمه موضوع بند «ب» ماده (22) قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مؤدیان مشمول جریمه ای معادل نه درصد (9٪) ارزش معاملات ثبت نشده در سامانه مذکور می شوند. آیین نامه اجرائی این ماده در خصوص مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی ظرف سه ماه پس از ابلاغ این قانون به پیشنهاد سازمان و دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

فصل چهارم - وظایف و تکالیف مؤدیان و اشخاص ثالث

ماده 13 - پس از راه اندازی سامانه مؤدیان، همه مشمولان این قانون موظفند به ترتیبی که سازمان مقرر و اعلام می کند، در سامانه مزبور ثبت نام نموده و معاملات خود را در آن ثبت نمایند. ثبت معاملات (خرید و فروش) در سامانه مؤدیان، به منزله ثبت در دفاتر قانونی است. تا آن زمان، ترتیبات ثبت نام، نحوه ارائه اظهارنامه های مالیاتی و رسیدگی به آنها حسب مقررات قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 17/2/1387 و اصلاحات بعدی آن است. در سایر موارد، مفاد این قانون جاری است.

ماده 14 - چنانچه سازمان در مهلت مقرر در قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مؤدیان نتواند سامانه مؤدیان را مستقر کند، مکلف است رسیدگی به اظهارنامه مؤدیان موضوع این قانون را که بعد از اتمام مهلت مزبور به سازمان تسلیم می شود، صرفاً به میزانی که در تبصره این ماده آمده است، محدود نموده و سایر اظهارنامه ها را بدون رسیدگی قبول نماید.

تبصره - بعد از استقرار سامانه مؤدیان سازمان مجاز است حداکثر یک درصد (1٪) از پرونده های مالیاتی مؤدیان عضو سامانه مؤدیان را با اولویت مؤدیان بزرگ مورد رسیدگی قرار دهد. چگونگی انتخاب مؤدیانی که پرونده آنها باید مورد رسیدگی قرار گیرد، در دستورالعملی که با پیشنهاد سازمان به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد، معین می شود. سازمان مکلف است تا پایان مهرماه هر سال فهرست اسامی مؤدیانی که مشمول رسیدگی قرار می گیرند را در سامانه عملیات الکترونیکی خود اعلام عمومی کند.

ماده 15 - دستگاههای اجرائی موضوع ماده (5) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (29) قانون برنامه ششم توسعه و سازمان های وابسته به آنها مکلف به ثبت معاملات خود در سامانه مؤدیان می باشند. وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است ترتیبی اتخاذ کند که اطلاعات معاملات ثبت شده در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت موضوع تبصره (5) ماده (169) قانون مالیات های مستقیم عیناً و به صورت بر خط به سامانه مؤدیان منتقل شود.

ماده 16 - ارائه اسناد، دفاتر و مدارک، ثبت قراردادهای پیمانکاری و معاملات و اطلاعات نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سایر دستگاههای انتظامی، اطلاعاتی و امنیتی در سامانه مؤدیان موضوع

تبصره (3) ماده (4)، تبصره (1) ماده (5) و مواد (13) و (15) این قانون و همچنین سایر اقسام محرمانه در سامانه مذکور با رعایت ملاحظات امنیتی، مطابق دستورالعملی است که توسط وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی (سازمان)، اطلاعات و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و ستاد کل نیروهای مسلح تهیه می شود و حداکثر شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب شورای امنیت کشور می رسد.

ماده ۱۷- مؤدیان مکلفند مالیات و عوارض فروش موضوع این قانون را از خریدار یا کارفرما وصول کنند و پس از کسر مالیات و عوارض پرداختی، مطابق مقررات به حساب سازمان واریز نمایند.

تبصره 1- سازمان می تواند تمام یا برخی از مؤدیان مشمول این قانون یا مشتریان آنها را مکلف کند مالیات و عوارض متعلقه را همزمان با صدور صورتحساب به حساب سازمان واریز نمایند. آیین نامه اجرائی این تبصره، مشتمل بر فهرست مؤدیانی که مشمول این حکم می شوند و نحوه پرداخت مالیات و عوارض متعلقه با پیشنهاد سازمان، به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد.

مالیات و عوارضی که به این ترتیب به سازمان پرداخت می شود، به حساب بستانکاری فروشنده منظور می شود و برای خریدار، در صورتی که مصرف کننده نهائی نباشد، اعتبار مالیاتی به حساب می آید.

تبصره 2- گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است مالیات و عوارض کالاهای وارداتی را در زمان ترخیص قطعی و مالیات و عوارض کالاهای متروکه را قبل از ترخیص نهائی وصول و به صورت برخط به حساب سازمان واریز کند. گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است ضمن درج اطلاعات پرداخت در پروانه های گمرکی و یا فرمهای مربوط، امکان دسترسی برخط سازمان به پایگاههای اطلاعاتی ذی ربط را فراهم نماید. گمرک مکلف است در «ورود موقت» و «ورود موقت برای پردازش»، تضمینات لازم را بر اساس مقررات تبصره ماده (53) قانون امور گمرکی اخذ کند.

تبصره 3- واردکنندگان کالا از مناطق آزاد تجاری - صنعتی به سرزمین اصلی مکلفند کالاهای مزبور را به گمرک اظهار نمایند. گمرک موظف است از قسمتی از کالاهای اظهار شده که به موجب بند «ب» ماده (65) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور مصوب 10/51/1391، «تولید داخل» محسوب می شود، فقط

مالیات و عوارض، و از قسمت باقی مانده که «کالای وارداتی» محسوب می شود، مالیات و عوارض و حقوق ورودی را دریافت و مالیات و عوارض آن را به حساب سازمان واریز کند.

تبصره 4- واردکنندگان خدمت مکلفند با رعایت تبصره (3) ماده (10) این قانون، مالیات و عوارض متعلقه را محاسبه و طبق مقررات این قانون پرداخت نمایند. چنانچه محل ارائه خدمت و مصرف آن در خارج از کشور باشد، مشمول این حکم نمی باشند.

تبصره 5- مالیات و عوارض آب، برق و گاز با توجه به مالیات و عوارض مندرج در صورتحساب (قبوض) مصرف کنندگان و همچنین نفت تولیدی (نفت خام، میعانات گازی و گاز طبیعی خام) و فرآورده های تولیدی و وارداتی، فقط یک بار در زمان فروش (صدور صورتحساب)، در انتهای زنجیره تولید و توزیع آنها توسط شرکت های تابعه وزارت نفت (بابت پنج فرآورده اصلی و سوخت هوایی) و یا شرکت های پالایش نفت (بابت سایر فرآورده ها) و شرکت های گاز استانی و شرکت های تابع ذی ربط وزارت نیرو و شرکت های توزیع برق، آب و فاضلاب شهری و روستایی استانی بر مبنای قیمت فروش مصوب داخلی محاسبه، ثبت و وصول و پس از کسر اعتبارات مالیات و عوارض زنجیره مذکور به حساب سازمان نزد خزانه داری کل کشور واریز می شود. آیین نامه اجرائی این تبصره در خصوص نحوه ثبت مالیات و عوارض در دفاتر یا سامانه مؤدیان تعیین شرکت های فعال در زنجیره قبل از انتهای زنجیره توزیع و فروش، نحوه انتقال اعتبارات مالیات و عوارض به انتهای زنجیره، رسیدگی، مطالبه، تهاتر، استرداد، وصول و واریز به حساب تعیین شده سازمان ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون با پیشنهاد مشترک سازمان، شرکت ملی نفت ایران و توانیر به تصویب وزیران امور اقتصادی و دارایی، نفت و نیرو می رسد.

ماده 18- کلیه کارفرمایان موضوع ماده (5) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (29) قانون برنامه ششم توسعه موظفند اطلاعات مربوط به قراردادهای پیمانکاری را حداکثر تا یک ماه پس از انعقاد قرارداد در سامانه مؤدیان ثبت نمایند، در غیر این صورت، سازمان مکلف است با رعایت ماده (9) قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مؤدیان اطلاعات ثبت شده توسط پیمانکاران در سامانه مذکور را مورد قبول کارفرما تلقی نماید.

ماده 19- وزیر امور اقتصادی و دارایی مجاز است با پیشنهاد سازمان مدت دوره مالیاتی را برای هر گروه از مؤدیان دو یا یک ماهه تعیین نماید؛ مشروط بر آنکه تغییرات مذکور حداقل سه ماه قبل از شروع دوره مالیاتی،

از طریق سامانه مؤدیان، پایگاه اطلاع رسانی سازمان و حداقل یکی از روزنامه های کثیرالانتشار اطلاع رسانی عمومی شود.

تبصره - در صورتی که شروع یا خاتمه فعالیت مؤدی در خلال یک دوره مالیاتی باشد، زمان فعالیت مؤدی طی دوره مربوط، یک دوره مالیاتی تلقی می شود.

ماده ۲۰-

الف - سازمان می تواند برای اشخاص حقیقی که بیش از یک نوع واحد مشمول مالیات در یک مکان یا مکان های متعدد دارند، در سامانه مؤدیان کارپوشه واحد ایجاد کند.

ب - مؤدیانی که دارای واحد مشمول مالیات در شعب متعدد هستند، مکلفند از یک کارپوشه واحد در سامانه مؤدیان استفاده کنند.

پ - در مشارکت های مدنی، اعم از اختیاری و قهری، اشخاص حقیقی در هر واحد شغلی مکلفند از بین خود یک نفر را به عنوان نماینده واحد شغلی انتخاب نمایند. کلیه تکالیف مالیاتی واحد شغلی، از جمله ثبت نام و ثبت معاملات در سامانه مؤدیان و پرداخت مالیات توسط وی به نمایندگی شرکا انجام می شود، در غیر این صورت، سازمان موظف است دسترسی واحد مزبور به سامانه مؤدیان را قطع و پایانه فروشگاهی آن را مسدود نماید.

ت - برای مؤدیانی که مکان ثابت برای شغل خود ندارند، محل سکونت آنان، از لحاظ امور مالیاتی ملاک اعتبار است. در صورتی که مؤدی مکان های متعدد برای سکونت خود داشته باشد، مکلف است یکی از آنها را برای انجام تکالیف مالیاتی معرفی نماید، در غیر این صورت، سازمان یکی از مکانهای سکونت مؤدی را برای انجام تکالیف مالیاتی انتخاب و به وی اعلام می کند.

ماده 21- در مورد اشخاص حقوقی که حکم به انحلال آنها داده شده است تا زمان ختم تصفیه، شخص حقوقی مزبور کماکان مؤدی محسوب می شود و مدیر یا مدیران تصفیه مکلف به انجام تکالیف مقرر در این قانون می باشند.

ماده 22- در انتقال یک واحد صنفی، شخص دارنده واحد صنفی تا اتمام انتقال، مسؤولیت اجرای مقررات و تمامی تکالیف دوره های مالیاتی مربوط از جمله صدور صورتحساب، ثبت معاملات در سامانه مؤدیان و سایر

تکالیف قانونی را بر عهده دارد. خریدار مسئولیتی در قبال تکالیف واحد صنفی قبل از اتمام انتقال ندارد؛ مگر اینکه به موجب سند رسمی این مسئولیت را پذیرفته باشد.

تبصره - انتقال دهنده باید حداکثر ظرف ده روز سازمان را نسبت به زمان اتمام فعالیت خود مطلع سازد. در صورت عدم اطلاع و شروع فعالیت توسط مؤدی جدید، در پرداخت مالیات و جریمه ها با وی مسئولیت تضامنی خواهد داشت.

پنجم - ساختار سازمانی مالیات بر ارزش افزوده، وظایف و اختیارات آن

ماده 23- ساختار و تشکیلات مورد نیاز سازمان در سطح کشور و استان ها متناسب با شرایط اقتصادی هر منطقه و با توجه به شاخصهایی مانند میزان وصول مالیات، تعداد پرونده ها و تعداد مؤدیان بدون الزام به رعایت سطح تقسیمات کشوری با رعایت بند «الف» ماده (28) قانون برنامه ششم توسعه از طریق وزیر امور اقتصادی و دارایی به سازمان اداری و استخدامی کشور پیشنهاد و پس از تصویب هیأت وزیران قابل اجراء است.

ماده 24- پس از استقرار سامانه مؤدیان، فعال بودن کارپوشه مؤدی در سامانه مزبور به این معنی است که او از نظر سازمان، شرایط لازم برای دریافت مالیات و عوارض از خریداران را دارد. در صورتی که مؤدی شرایط لازم برای دریافت مالیات و عوارض را از دست بدهد، سازمان موظف است بلافاصله کارپوشه وی را در سامانه مؤدیان غیرفعال نماید. بانک مرکزی موظف است ترتیبی اتخاذ کند که به محض غیرفعال شدن کارپوشه مؤدی در سامانه مؤدیان، کلیه دستگاههای پایانه فروشگاهی (pos) مرتبط با آن، غیرفعال شوند.

تبصره - غیرفعال نمودن کارپوشه مؤدی باید مستند به آیین نامه ای باشد که حداکثر ظرف سه ماه پس از ابلاغ این قانون، با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۲۵-

الف - مواد (161)، (162)، (167)، (169 مکرر)، (171)، تبصره (1) ماده (177)، (178)، (182)، (186) و تبصره (1) آن، (191)، (198)، (202)، احکام مربوط به فصل هشتم باب چهارم و مواد (210) تا (216)، (218)، (219)، (231)، (232)، (235)، (242)، (243)، احکام مربوط به فصل سوم باب پنجم، مواد

(257)، (274) منهای بند (3) آن، (275)، (276)، (277) و (279) قانون مالیات های مستقیم در مورد این قانون جاری است. احکام مربوط به درآمد مشمول مالیات در مواد فوق، در مورد محاسبه مأخذ مالیات بر ارزش افزوده نیز جاری است. احکام فصل سوم باب پنجم قانون مالیات های مستقیم در خصوص مواد (29) و (32) این قانون جاری نمی باشد.

تبصره 1- شناسایی، تشخیص درآمد مشمول مالیات و رسیدگی موضوع ماده (219) قانون مالیات های مستقیم در مورد مؤدیان قابل اعتماد موضوع قانون پایانه های فروشگاه های و سامانه مؤدیان جاری نمی باشد. این حکم شامل مواردی که سازمان بر اساس ماده (14) این قانون و تبصره (1) ماده (19) قانون پایانه های فروشگاه های و سامانه مؤدیان اجازه رسیدگی به اظهارنامه های مالیاتی مؤدیان را دارد، نمی باشد. در هر صورت مفاد ماده (219) قانون مالیات های مستقیم نباید مانع اجرای احکام موضوع قانون پایانه های فروشگاه های و سامانه مؤدیان شود.

تبصره 2- در خصوص مؤدیان عضو سامانه مؤدیان، سازمان مکلف است اوراق ابلاغ شده به مؤدی را در کارپوشه وی نیز بارگذاری نماید.

تبصره 3- به منظور رسیدگی به پرونده های قابل طرح این قانون در شورای عالی مالیاتی، تعداد شعب شورای مذکور به دو برابر افزایش می یابد.

ب - در صورت عدم عضویت مؤدیان در سامانه مؤدیان مواد (97)، (169)، (181)، (230) و بند (3) ماده (274) قانون مالیات های مستقیم در مورد مالیات های این قانون، جاری است.

تبصره - ماده (272) قانون مالیات های مستقیم و تبصره های آن تا قبل از اتمام مهلت مقرر در ماده (3) قانون پایانه های فروشگاه های و سامانه مؤدیان، در مورد مالیات های این قانون جاری است.

فصل ششم - مالیات کالاهای خاص

ماده 26- نرخ مالیات و عوارض کالاهای نفتی، فلزات گرانبها، سیگار، نوشابه و سایر کالاهای آسیب رسان به سلامت به شرح زیر تعیین می شود:

الف - کالاهای نفتی

1- انواع بنزین و سوخت هواپیما سی درصد (30%)؛

2- نفت گاز، نفت سفید، نفت کوره، گاز طبیعی و گاز مایع پانزده درصد (15%)

تبصره 1- نفت خام، میعانات گازی، و گاز طبیعی خام که توسط وزارت نفت (شرکتهای تابعه) که به شرکتهای داخل زنجیره تولید فرآورده های نفتی فروخته می شود، همچنین واردات بنزین و سوخت هواپیما و گاز طبیعی توسط وزارت نفت (شرکتهای تابعه)، در این مرحله مستلزم محاسبه و دریافت مالیات و عوارض ارزش افزوده از حلقه بعدی و نیز پرداخت در مرحله واردات حسب مورد نمی باشد. مالیات و عوارض فروش فرآورده های تولید شده از کالای مزبور و نیز بنزین و سوخت هواپیما و گاز طبیعی وارداتی در مراحل بعدی عرضه، حسب مقررات مربوط محاسبه و وصول می شود.

تبصره 2 - مأخذ محاسبه مالیات و عوارض فروش در خرده فروشی بنزین و نفت گاز توسط شرکتهای غیردولتی دارای مجوز از وزارت نفت، عبارت است از مابه التفاوت قیمت خرید محصولات فوق از شرکتهای پالایش (با احتساب مالیات و عوارض موضوع بند «الف» این ماده)، با قیمت عرضه آنها به مصرف کننده. مابه التفاوت مزبور به عنوان درآمد ناشی از ارائه خدمات توسط جایگاههای عرضه بنزین و نفت گاز تلقی شده و با نرخ مذکور در ماده (7) این قانون مشمول مالیات و عوارض می گردد. مالیات و عوارض پرداختی بابت خرید بنزین و نفت گاز به عنوان اعتبار مالیاتی برای جایگاه داران منظور نمی شود.

تبصره 3- مالیات و عوارض پرداختی مؤدیان بابت کالاهای موضوع این بند، در صورتی که به عنوان مواد اولیه اصلی توسط واحدهای تولیدی به کار برده شود، به عنوان اعتبار مالیاتی آن واحدها قابل پذیرش می باشد. همچنین مالیات و عوارض پرداختی توسط واردکنندگان و توزیع کنندگان کالاهای مزبور به عنوان اعتبار مالیاتی آنان منظور می گردد.

تبصره 4- مالیات و عوارضی که شرکت ملی نفت ایران برای خرید نهاده های مورد نیاز جهت طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای پرداخت می کند، قابل استرداد یا تهاتر نمی باشد. شرکت یاد شده مجاز است مبالغ مزبور را به عنوان بخشی از بهای تمام شده دارایی های فوق الذکر منظور نماید. سایر مالیات و عوارضی که شرکت مزبور برای مصارفی غیر از تملک دارایی های سرمایه ای پرداخت می کند، با رعایت مقررات، به عنوان اعتبار

مالیاتی آن شرکت منظور می گردد. اعتبار یاد شده با تأیید سازمان قابل تهاثر با بدهی مالیاتی آن شرکت یا سایر شرکتهای تابعه وزارت نفت می باشد.

ب - طلا، جواهر و پلاتین

1- اصل طلا، جواهر و پلاتین به کار رفته در مصنوعات ساخته شده از فلزات مزبور، معاف از مالیات و عوارض می باشد.

2- اجرت ساخت، حق العمل و سود فروشنده کالاهای موضوع این بند مشمول مالیات و عوارض با نرخ نه درصد (9٪) می باشد.

3- پس از راه اندازی سامانه مؤدیان، عرضه کنندگان کالا و خدمات مربوط به این بند مکلفند کلیه عملیات خرید و فروش خود را در سامانه مزبور ثبت کنند. درج ارزش اصل طلا، جواهر و پلاتین، اجرت ساخت، حق العمل و سود فروشنده به تفکیک در صورت حساب الکترونیکی الزامی است. در صورت کتمان و یا عدم ثبت تمام یا برخی از معاملات در سامانه مذکور مشمول جریمه ای معادل نه درصد (9٪) ارزش اصل طلا، جواهر و پلاتین است که غیر قابل بخشودگی می باشد. این جریمه علاوه بر جریمه مذکور در بند «ب» ماده (36) این قانون است.

4- کلیه واحدهای فعال در زنجیره عرضه کالا و خدمات مربوط به این بند مکلفند حداکثر تا دو ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون از پایانه فروشگاهی مورد تأیید سازمان استفاده کنند، در غیر این صورت اتحادیه های ذی ربط و اتاق اصناف ایران موظفند پروانه فعالیت واحدهای موضوع این بند در کل زنجیره مربوط را که بدون استفاده از پایانه فروشگاهی اقدام به فروش کالا یا خدمت می کنند، باطل نمایند. نیروی انتظامی موظف است از ادامه فعالیت واحدهای فاقد پروانه جلوگیری کند.

پ - نوشابه های قندی گازدار و بدون گاز و سایر کالاهای آسیب رسان به سلامت

نوشابه های قندی گازدار و بدون گاز و سایر کالاهای آسیب رسان به سلامت (به استثنای کالاهای موضوع بند «ت» این ماده) تولید داخل مشمول مالیات و عوارض با نرخ شانزده درصد (16٪) و واردات آنها مشمول مالیات و عوارض با نرخ سی و شش درصد (36٪) می باشند. فهرست کالاهای موضوع این بند و واحدهای تولیدکننده آنها حداکثر دو ماه پس از ابلاغ این قانون به پیشنهاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و حداکثر یک

ماه بعد از آن توسط کارگروهی مرکب از نمایندگان تام الاختیار وزارتخانه مزبور، وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت امور اقتصادی و دارایی تصویب می شود. تغییرات فهرست موردنظر تا انتهای دی ماه هر سال (برای اجراء در سال بعد) به ترتیب فوق تصویب و توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای اجراء اعلام می گردد. در صورت عدم تصویب فهرست مزبور در مهلت مقرر، فهرست پیشنهادی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی پس از تأیید شورای عالی سلامت و امنیت غذایی، ملاک عمل است.

ت - انواع سیگار و محصولات دخانی

انواع سیگار و محصولات دخانی به شرح زیر مشمول مالیات و عوارض می شوند:

- 1- سیگار، توتون پیپ و تنباکوی تولید داخلی، بیست و پنج درصد (25٪)؛
- 2- سیگار، توتون پیپ و تنباکوی تولید داخل با نشان بین المللی که فهرست آن هر سال توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت تهیه و با تصویب هیأت وزیران ابلاغ می شود، چهل درصد (40٪)؛
- 3- سیگار، توتون پیپ و تنباکوی وارداتی، شصت و پنج درصد (65٪)؛
- 4- توتون خام وارداتی ده درصد (10٪)؛
- 5- توتون فرآوری شده وارداتی (خرمن توتون) سی و پنج درصد (35٪)؛

تبصره 1- نرخهای تعیین شده از سال دوم اجرای قانون هر سال پنج واحد درصد افزایش می یابد تا زمانی که نرخ مذکور برای انواع سیگار و محصولات دخانی، توتون پیپ و تنباکوی تولید داخل به پنجاه و پنج درصد (55٪)، برای تولیدات داخل با نشان بین المللی به نود و پنج درصد (95٪) و برای انواع سیگار و محصولات دخانی، توتون پیپ و تنباکوی وارداتی به یکصد و بیست و پنج درصد (125٪) برسد.

تبصره 2- تولیدکنندگان سیگار و محصولات دخانی مکلفند از زمان لازم الاجراء شدن این قانون، قیمت خرده فروشی و تاریخ تولید را بر روی پاکت بسته بندی محصولات دخانی درج کنند. در صورت تخلف از حکم این تبصره، اعتبار مالیاتی مربوط، پذیرفته نمی شود و مشمول مالیات و عوارض فروش به نرخهای مذکور است.

هفتم - مالیات ها و عوارض خاص

الف - عوارض سبز

ماده 27- واحدهای تولیدی، صنعتی، معدنی و خدماتی آلاینده که به تشخیص سازمان حفاظت محیط زیست، حدود مجاز و استانداردهای زیست محیطی را رعایت نمی کنند، در صورتی که در مهلت زمانی که توسط سازمان مزبور برای آنها تعیین می شود، نسبت به رفع آلاینده‌گی خود اقدام نمایند، بر اساس معیارهایی نظیر شدت، مدت، نوع و مکان آلاینده‌گی با نرخهای نیم درصد (0/5٪)، یک درصد (1٪) و یک و نیم درصد (1/5٪)، به مآخذ فروش کالا یا خدمات، مشمول عوارض سبز می شوند. این حکم در مورد کلیه واحدهای آلاینده، اعم از واحدهای معاف و غیرمعاف، صادراتی و واحدهای مستقر در مناطق آزاد تجاری- صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی جاری است. معیارهایی که در تعیین سطح آلاینده‌گی واحدها، مبنای عمل سازمان محیط زیست قرار می گیرد، حداکثر سه ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون، توسط کارگروهی متشکل از نمایندگان سازمان حفاظت محیط زیست و وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، صنعت، معدن و تجارت، کشور و امور اقتصادی و دارایی (سازمان) تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد. میزان فروش واحدهای موضوع این ماده بر اساس سامانه مؤدیان یا اظهارنامه ای که به همین منظور به سازمان ارائه می شود، تعیین می گردد.

تبصره 1- در صورتی که واحدهای موضوع این ماده، دارای خطوط تولیدی مجزا با محصول مستقل از هم باشند عوارض سبز صرفاً از خطوط آلاینده دریافت می شود.

تبصره 2- در صورتی که واحدهای موضوع این ماده، در قبال اخذ کارمزد مشخص از اشخاص نسبت به تولید اقدام نمایند، درآمد این واحدها ناشی از تولید مذکور، با پنج برابر نرخ‌های مذکور در صدر این ماده مشمول عوارض سبز می شود. شرکتهایی که در زنجیره تولید بنزین و سوخت هواپیما، نفت سفید، نفت کوره، نفت گاز، گاز طبیعی و برق فعالیت می کنند، از شمول حکم این تبصره مستثنی می باشند. قیمت فروش فرآورده به مصرف کننده نهائی مبنای محاسبه عوارض موضوع این ماده برای شرکتهای زنجیره تولید بنزین و سوخت هواپیما، نفت سفید، نفت کوره، نفت گاز، گاز طبیعی و برق می باشد که شرکتهای بالادستی آنها متضامناً مسؤول پرداخت عوارض مربوط هستند.

تبصره 3- سازمان حفاظت محیط زیست مکلف است حداکثر ظرف شش ماه پس از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، پایگاه اطلاعاتی واحدهای آلاینده را ایجاد نماید و امکان دسترسی برخط سازمان به سامانه مزبور را

فراهم کند. سازمان حفاظت محیط زیست موظف است نام واحدهای آلاینده و سطح آلاینده‌گی آنها را در پایگاه مزبور درج نموده و آن را مستمراً به روزرسانی کند.

تبصره 4- در صورتی که سازمان حفاظت محیط زیست نام واحدی را در پایگاه واحدهای آلاینده درج نماید یا سطح آلاینده‌گی آن واحد را در پایگاه مزبور افزایش دهد، واحد مورد نظر از ابتدای دوره مالیاتی بعد، حسب مورد، مشمول عوارض سبز می شود، یا نرخ عوارض مزبور برای آن واحد افزایش می یابد.

تبصره 5- در صورتی که سازمان حفاظت محیط زیست نام واحدی را از پایگاه واحدهای آلاینده حذف نماید، یا سطح آلاینده‌گی آن واحد را در پایگاه مزبور کاهش دهد، واحد مورد نظر از ابتدای همان دوره، حسب مورد، از پرداخت عوارض سبز معاف می شود، یا نرخ عوارض مزبور برای آن واحد کاهش می یابد.

تبصره 6- سازمان حفاظت محیط زیست موظف است حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ درخواست واحد آلاینده، در خصوص رفع یا کاهش آلاینده‌گی آن واحد اعلام نظر نماید و هرگونه تغییر در وضعیت واحد مورد نظر را در پایگاه اطلاعاتی واحدهای آلاینده منعکس نماید. در صورت عدم اعلام نظر سازمان حفاظت محیط زیست در مهلت مقرر، واحد مزبور به صورت خودکار از فهرست واحدهای آلاینده خارج می شود.

تبصره 7- سرمایه گذاری هایی که به منظور رفع یا کاهش آلاینده‌گی واحدهای آلاینده انجام می شود، در صورت تأیید رفع یا کاهش آلاینده‌گی توسط سازمان حفاظت محیط زیست، در سال اول یا سالهای بعد، از بدهی عوارض آن واحدها کسر می شود و در صورتی که به رفع یا کاهش آلاینده‌گی منجر نشود، به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته می شود.

تبصره 8- در صورتی که پالایشگاهها و نیروگاههایی که سوخت اصلی آنها نفت کوره و نفت گاز نیست، در مقاطع خاصی از سال با درخواست دولت، مجبور به استفاده از سوخت های مزبور شوند، سازمان حفاظت محیط زیست موظف است این موضوع را در احتساب سطح و مدت آلاینده‌گی آن واحدها لحاظ نماید و افزایش آلاینده‌گی ناشی از استفاده نفت کوره و نفت گاز را مطابق با قبل از الزام مزبور محاسبه کند.

تبصره 9- اعلام سازمان حفاظت محیط زیست صرفاً برای دوره های بعد از ثبت در سامانه ملاک اعتبار است و سازمان مذکور مجاز به اظهار نظر نسبت به رفع و یا آلاینده‌گی واحدهای تولیدی برای دوره های ثبت شده در سامانه تحت عنوان اصلاح و تصحیح اشتباه نیست.

تبصره 10- یارانه پرداختی دولت موضوع بند «ج» تبصره (2) ماده (5) این قانون، جزء مأخذ محاسبه عوارض سبز نیست.

تبصره 11- مؤدیان موضوع این ماده مکلفند اظهارنامه هر دوره را مطابق نمونه ای که سازمان تعیین می نماید حداکثر تا پایان ماه پس از انقضای دوره، تسلیم و عوارض را ظرف مهلت مزبور به حساب تعیین شده واریز نمایند. عدم تسلیم اظهارنامه در مهلت های مقرر موجب تعلق جریمه غیر قابل بخشودگی به میزان ده درصد (10٪) عوارض موضوع این ماده می باشد و در صورت تأخیر در پرداخت عوارض، مشمول جریمه موضوع ماده (37) این قانون می شود. واحدهای عضو سامانه مؤدیان ملزم به ارائه اظهارنامه موضوع این تبصره نبوده و سازمان به استناد فروش ابرازی آنها در سامانه مؤدیان، عوارض آلایندگی را وصول می کند.

ب - مالیات و عوارض شماره گذاری وسائط نقلیه

ماده 28- شماره گذاری انواع خودروهای سبک و سنگین و موتورسیکلت، بر اساس رتبه انرژی آنها، که به تأیید سازمان ملی استاندارد ایران رسیده است، طبق نرخ های مندرج در جدول زیر مشمول مالیات و عوارض سبز می باشد. مأخذ مالیات و عوارض موضوع این ماده، قیمت فروش کارخانه در مورد تولیدات داخلی و مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی برای خودروهای وارداتی است.

(ارقام جدول ذیل به درصد می باشد)

شرح	سواری و وانت دو کابین		وانت تک کابین، خودروی سواری با شماره گذاری عمومی		خودروهای سنگین		موتورسیکلت	
	وارداتی	تولید داخل	وارداتی	تولید داخل	وارداتی	تولید داخل	وارداتی	تولید داخل
رتبه انرژی								

A	0	0	0	0	0	0	0	0
B	0	0	0	0	0	0	0	0
C	5/0	1	2/0	4/0	0	0	25/0	5/0
D	1	3	4/0	8/0	1/0	2/0	5/0	5/1
E	2	5	8/0	6/1	2/0	4/0	1	5/2
F	3	7	2/1	4/2	4/0	6/0	5/1	5/3
G	5	9	5/1	3	6/0	8/0	5/2	5

تبصره 1 - مأخذ مالیات و عوارض موضوع این ماده برای انواع خودروهای سبک و سنگین و موتورسیکلت های تولید داخل یا وارداتی تا پایان دی ماه، توسط سازمان تعیین و برای اجراء در سال بعد اعلام می شود. مأخذ مزبور برای وسائط نقلیه ای که جدیداً تولید یا وارد می شوند، بلافاصله پس از تولید یا واردات توسط سازمان تعیین و اعلام می شود.

تبصره 2 - خودروهای سبک و سنگین و موتورسیکلت های برقی و تمام برقی (هیبرید پلاگین) به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت مشمول مالیات و عوارض موضوع این ماده نمی باشد.

تبصره 3 - وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون، با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان ملی استاندارد ایران، فهرست کلیه خودروها و موتورسیکلت های تولید

داخل و وارداتی را با توجه به رتبه انرژی، که در برچسب انرژی آنها درج شده است، به صورت برخط به سازمان اعلام نماید و برای اطلاع عموم، منتشر نماید.

تبصره 4 - در صورتی که خودروها و موتورسیکلت های موضوع این ماده فاقد برچسب انرژی مورد تأیید سازمان ملی استاندارد ایران باشند، مصداق وسائط نقلیه ردیف (G) تلقی می شود.

تبصره 5 - اشخاص حقوقی واردکننده و تولیدکنندگان انواع وسائط نقلیه موضوع این ماده مکلفند اظهارنامه مربوط به مالیات و عوارض شماره گذاری و همچنین مشخصات دقیق وسائط نقلیه فروخته شده هر ماه را حداکثر تا پانزدهم ماه بعد به نحوی که سازمان اعلام می کند، به سازمان تسلیم و مالیات و عوارض متعلق به آن را پرداخت نمایند. عدم پرداخت مذکور در مهلت مقرر، موجب جریمه غیرقابل بخشودگی به میزان ده درصد (10٪) مالیات و عوارض موضوع این ماده و در صورت تأخیر در پرداخت آن، مشمول جریمه های موضوع ماده (37) این قانون می شود.

تبصره 6 - اشخاص حقیقی واردکننده خودرو و موتورسیکلت مکلفند قبل از شماره گذاری، با مراجعه به ادارات امور مالیاتی ذی ربط، مالیات و عوارض متعلق به آن را به ترتیبی که سازمان تعیین می نماید پرداخت کنند. شماره گذاری وسائط نقلیه متعلق به دولت و نیروهای نظامی و انتظامی نیز مشمول این ماده است.

تبصره 7 - نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (معاونت راهنمایی و رانندگی) مکلف است قبل از شماره گذاری وسائط نقلیه وارد شده توسط اشخاص حقیقی، گواهی پرداخت مالیات و عوارض را بررسی و از شماره گذاری وسائط نقلیه ای که مالیات و عوارض آنها پرداخت نشده است، خودداری نماید.

پ - عوارض سالانه و عوارض سالانه آلاینده گی وسائط نقلیه

ماده 29 - عوارض سالانه کلیه وسائط نقلیه اعم از خودروهای سبک و سنگین و موتورسیکلت ها به شرح ذیل تعیین می شود:

الف - وسائط نقلیه تولید داخل معادل یک در هزار قیمت فروش کارخانه و وسائط نقلیه وارداتی معادل یک و نیم در هزار مجموع ارزش گمرکی و حقوق ورودی مشمول عوارض سالانه می شوند. مأخذ محاسبه عوارض موضوع این بند مأخذ مذکور در تبصره (1) ماده (28) این قانون است.

ب - وسائط نقلیه در شهرهای آلوده تا ده سال پس از تولید با مأخذ مذکور در تبصره (1) ماده (28) این قانون و معادل یک بیستم نرخ های مندرج در جدول ماده مذکور مشمول عوارض سالانه آلاینده گی وسائط نقلیه علاوه بر عوارض موضوع بند «الف» این ماده می شوند. پس از سال دهم تولید، هر سال به میزان ده درصد (10٪) به نرخ پایه عوارض آلاینده گی وسائط نقلیه مذکور اضافه می شود تا حداکثر به دو برابر نرخ پایه افزایش یابد. وسائط نقلیه ای که نرخ عوارض سالانه آلاینده گی آنها در جدول ذیل ماده (28) صفر می باشد، تا سپری شدن پنج سال از سال تولید، از پرداخت عوارض سالانه آلاینده گی معاف می باشند و پس از آن، وسائط نقلیه سنگین با نرخ معادل یک دهم نرخ های مندرج در ردیف (D) جدول ماده (28) و سایر وسائط نقلیه با نرخ معادل یک دهم نرخ های مندرج در ردیف (C) جدول مذکور مشمول عوارض سالانه آلاینده گی می باشند. در مورد خودروهایی که تولید یا واردات آنها متوقف می شود، مأخذ محاسبه توسط سازمان و متناسب با آخرین سال تولید یا واردات تعیین می شود. فهرست شهرهای آلوده که وسائط نقلیه با پلاک انتظامی متعلق به شهرهای مذکور مشمول عوارض سالانه آلاینده گی می شوند، حداکثر تا پایان دی ماه هر سال با پیشنهاد سازمان حفاظت محیط زیست و تصویب هیأت وزیران برای اجراء در سال بعد تعیین می شوند.

تبصره 1- وزارت کشور مکلف است با ایجاد سامانه الکترونیکی متمرکز عوارض سالانه وسائط نقلیه، امکان پرداخت و صدور الکترونیکی مفصاحساب عوارض موضوع بندهای «الف» و «ب» این ماده را برای مالکان و استعلام برخط میزان عوارض پرداخت نشده مربوط به وسائط نقلیه را برای نیروی انتظامی و دفاتر اسناد رسمی فراهم کند.

تبصره 2 - پرداخت عوارض موضوع بندهای «الف» و «ب» این ماده بر عهده مالک است. مالکان وسائط نقلیه مکلفند عوارض مذکور هر سال را تا پایان همان سال پرداخت نمایند. چنانچه مالکیت وسائط نقلیه مذکور پس از سال تولید تغییر نماید، پرداخت عوارض سالانه و عوارض سالانه آلاینده گی موضوع این ماده از سال انتقال بر عهده مالک جدید است.

تبصره 3 - وسائط نقلیه ای که گواهی اسقاط دارند، در سال اسقاط، مشمول عوارض بند «ب» موضوع این ماده نمی شوند.

تبصره 4 - کلیه وسائط نقلیه که قبل یا بعد از لازم الاجراء شدن این قانون شماره گذاری شده باشند نیز مشمول عوارض موضوع این ماده می شوند.

تبصره 5 - ثبت سند انتقال وسائط نقلیه توسط دفاتر اسناد رسمی و یا تعویض پلاک توسط نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (معاونت راهنمایی و رانندگی)، منوط به تسویه عوارض بندهای «الف» و «ب» این ماده مربوط به وسائط نقلیه مورد معامله و سایر وسائط نقلیه متعلق به انتقال دهنده و انتقال گیرنده است.

تبصره 6 - پرداخت عوارض موضوع بندهای «الف» و «ب» این ماده هر سال، حداکثر تا پایان همان سال، موجب برخورداری از تخفیف به میزان بیست درصد (20٪) است.

تبصره 7 - پرداخت عوارض مذکور پس از موعد مقرر مشمول جریمه غیر قابل بخشودگی معادل ده درصد (10٪) عوارض سالانه است و در صورت تأخیر بیش از یک ماه، علاوه بر جریمه مذکور مشمول جریمه ای معادل دو درصد (2٪) عوارض سالانه به ازای هر ماه نسبت به مدت تأخیر است.

تبصره 8 - در صورتی که مالک یا مالکان خودروهای سبک و سنگین و موتورسیکلت از پرداخت عوارض موضوع این ماده به مدت پنج سال از سال مالکیت، خودداری نمایند و یا مبلغ عوارض و جریمه پرداخت نشده از پنج درصد (5٪) نصاب معاملات کوچک موضوع جزء (1) ماده (3) قانون برگزاری مناقصات مصوب 25/1/1383، بیشتر شود، نیروی انتظامی موظف است بر اساس فهرست اعلامی وزارت کشور نسبت به توقف وسائط نقلیه مزبور تا پرداخت بدهی اقدام کند.

تبصره 9 - نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و شهرداری ها مکلفند امکان دسترسی برخط به پایگاه اطلاعات وسائط نقلیه خود را با رعایت طبقه بندی برای وزارت کشور فراهم کنند.

تبصره 10 - وزارت کشور موظف است نسبت به اطلاع رسانی در خصوص وظایف و تکالیف مالکان وسائط نقلیه به طرق مقتضی از جمله از طریق ارسال پیامک اقدام کند.

تبصره 11 - آیین نامه اجرائی این ماده ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون با پیشنهاد وزارت کشور به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ت - مالیات نقل و انتقال وسائط نقلیه

ماده 30 - نقل و انتقال انواع خودرو و موتورسیکلت، به استثنای ماشین های راهسازی، کارگاهی، معدنی، کشاورزی و شناورها، مشمول مالیات نقل و انتقال به شرح ذیل می باشند:

تولید داخل به میزان یک درصد (1٪) و وارداتی دو درصد (2٪) به مأخذ مذکور در تبصره (1) ماده (28) این قانون برای سال تولید. مأخذ محاسبه مالیات موضوع این ماده تا شش سال پس از سال تولید، سالانه ده درصد (10٪) همان مأخذ کاهش می یابد و برای سال های ششم به بعد، چهل درصد (40٪) مأخذ یاد شده است.

تبصره 1 - ثبت سند انتقال وسائط نقلیه توسط دفاتر اسناد رسمی و یا تعویض پلاک توسط نیروی انتظامی، منوط به پرداخت مالیات نقل و انتقال موضوع این ماده و به ترتیبی است که سازمان مقرر می کند. مراجع مزبور در صورت تخلف از این حکم، ملزم به پرداخت دو برابر مالیات پرداخت نشده هستند.

تبصره 2 - اولین انتقال خودرو از کارخانجات سازنده و یا وصل کننده قطعات پیش ساخته (مونتاژ کننده) داخلی و یا وارد کنندگان (نماینده گی های رسمی شرکتهای خارجی) به خریداران و همچنین هر گونه انتقال به صورت صلح و هبه به نفع دولت مشمول پرداخت مالیات نقل و انتقال موضوع این ماده می شود.

تبصره 3 - نقل و انتقال انواع خودرو و موتورسیکلت با پلاک انتظامی مناطق آزاد تجاری - صنعتی مشمول مالیات موضوع این ماده نمی شود.

ث - مالیات خروج از کشور

ماده 31 - سازمان مکلف است بابت خروج هر مسافر ایرانی به جز موارد تبصره (1) این ماده از مرزهای هوایی، دریایی و زمینی و جوهی را به عنوان مالیات از مسافران دریافت و به حساب درآمد عمومی نزد خزانه داری کل کشور واریز نماید. میزان مالیات مذکور در قوانین بودجه سنواتی پیش بینی می گردد.

تبصره 1- دارندگان گذرنامه های سیاسی و خدمت، خدمه وسایل نقلیه عمومی زمینی و دریایی و خطوط پروازی، دانشجویان شاغل به تحصیل در خارج از کشور (دارندگان اجازه خروج دانشجویی)، بیمارانی که با مجوز شورای پزشکی جهت درمان به خارج از کشور اعزام می گردند، دارندگان پروانه گذر مرزی و مرزنشینان، جانبازان انقلاب اسلامی که برای معالجه به کشورهای دیگر اعزام می شوند، زائران ایرانی که در ایام اربعین حسینی (ع) به مقصد عراق از کشور خارج می شوند و ایرانیان مقیم خارج از کشور که دارای کارنامه شغلی از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی هستند از پرداخت مالیات موضوع این ماده، مستثنی هستند.

تبصره 2- گردشگران، ساکنین دائم یا موقت مناطق آزاد تجاری - صنعتی که صرفاً از مبدأ مناطق مذکور به خارج از کشور عزیمت می کنند، مشمول عوارض خروج از کشور موضوع قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی مصوب 7/6/1372 با اصلاحات و الحاقات بعدی و آیین نامه های اجرائی مربوط می شوند.

تبصره 3- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است پرداخت مالیات خروج از کشور مسافران ایرانی که عازم خارج از کشور هستند را به روشی که سازمان تعیین می نماید کنترل و از خروج مسافرانی که مالیات مزبور را پرداخت ننموده اند، جلوگیری نماید.

ج - عوارض برون شهری مسافر

ماده 32- اشخاصی که مبادرت به حمل و نقل برون شهری مسافر و فروش بلیط در داخل کشور با وسائط نقلیه زمینی (به استثنای ریلی) و دریایی می کنند، مکلفند پنج درصد (5٪) بهای بلیط را با درج در بلیط و یا قرارداد (صورتحساب)، حسب مورد، به عنوان عوارض شهرداری از مسافران أخذ و هر ماه حداکثر تا پانزدهم ماه بعد به حساب شهرداری مبدأ سفر واریز نمایند. واریز عوارض مذکور بعد از موعد مقرر موجب تعلق جریمه ای به میزان دو درصد (2٪) به ازای هر ماه تأخیر خواهد بود. اختلاف و استنکاف از پرداخت عوارض موضوع این ماده مشمول ماده (77) قانون شهرداری مصوب 11/4/1334 با اصلاحات و الحاقات بعدی خواهد بود. آراء صادره در این خصوص، قابل اعتراض در دیوان عدالت اداری است.

ماده 33- مالیات و عوارض موضوع این فصل به عنوان اعتبار مالیاتی محسوب نمی گردد. مالیات و عوارض موضوع مواد (28) و (30) این قانون به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته می شود.

ماده ۳۴- سازمان موظف است برای کلیه مؤدیان این قانون امکان اظهار و پرداخت مالیات موضوع فصول ششم و هفتم را از طریق سامانه مؤدیان فراهم کند.

فصل هشتم - جریمه‌ها

ماده 35- مؤدیانی که از عضویت در سامانه مؤدیان امتناع ورزیده اند علاوه بر پرداخت جریمه های موضوع بند «الف» ماده (36) این قانون و بند «ب» ماده(22) قانون پایانه های فروشگاه‌های و سامانه مؤدیان مکلفند اظهارنامه هر دوره مالیاتی خود را حداکثر تا یک ماه پس از پایان هر دوره مالیاتی به سازمان تسلیم و مالیات و عوارض فروش خود را به حساب سازمان واریز نمایند.

ماده 36 - مؤدیان در صورت ارتکاب تخلفات ذیل علاوه بر پرداخت مالیات و عوارض، مشمول جریمه هایی به شرح زیر می باشند:

الف - تا زمان استقرار سامانه مؤدیان «موضوع قانون پایانه های فروشگاه‌های و سامانه مؤدیان» عدم تسلیم اظهارنامه در هر دوره مالیاتی برای کلیه مؤدیان و بعد از استقرار سامانه مذکور برای آن دسته از مؤدیانی که از عضویت در سامانه مؤدیان امتناع کرده اند: ده میلیون (10.000.000) ریال یا دو برابر مالیات و عوارض پرداخت نشده تا موعد مقرر در ماده (4) این قانون، هر کدام بیشتر باشد. این جریمه علاوه بر جریمه مذکور در بند «ب» ماده (22) قانون پایانه های فروشگاه‌های و سامانه مؤدیان است که مؤدی به دلیل عدم ثبت نام در سامانه مؤدیان باید پردازد.

ب - کتمان معامله، بیش اظهار مالیات و عوارض خرید یا کم اظهار مالیات و عوارض فروش، ثبت معامله خود به نام غیر یا معامله غیر به نام خود، استناد به اسناد صوری و هر عمل دیگری که به کم اظهار مالیات یا استرداد غیر واقعی منجر شود: دو برابر مالیات و عوارض پرداخت نشده تا موعد مقرر در ماده (4) این قانون و در صورت تکرار تخلف قبل از دو سال، سه برابر مالیات پرداخت نشده.

ج - دریافت مالیات و عوارض توسط اشخاص غیرمجاز: دو برابر مالیات و عوارض دریافتی.

ماده 37 - تأخیر در پرداخت مالیات ها و عوارض موضوع این قانون در مواعد مقرر با رعایت مفاد ماده (19) قانون مالیات های مستقیم، موجب تعلق جریمه ای به میزان دو درصد (2٪) در ماه، نسبت به مالیات و عوارض

پرداخت نشده و مدت تأخیر از زمان انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه یا سررسید پرداخت مالیات و عوارض، هر یک که مقدم باشد، خواهد بود.

تبصره - چنانچه مؤدی خارج از اراده خود امکان پرداخت مالیات و عوارض موضوع این قانون را در مواعد مقرر نداشته باشد، می تواند به هیأت های حل اختلاف مالیاتی اعتراض نماید. در صورتی که ادعای مؤدی با ارائه اسناد و مدارک مثبته در هیأت های حل اختلاف مالیاتی پذیرفته شود، جریمه مذکور بخشیده می شود.

فصل نهم - تخصیص، انتقال و توزیع مالیات

ماده 38 - مالیات و عوارض موضوع مواد (7)، (26) و (28) این قانون و جریمه های مربوط به آنها پس از کسر کسورات قانونی، به ترتیب زیر توزیع می شود:

1- یک نهم از مالیات ها و عوارض وصولی ماده (7) و بندهای «الف» و «ب» ماده (26) این قانون به عنوان مالیات سلامت به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اختصاص می یابد.

2- باقی مانده، به نسبت مساوی سهم درآمد عمومی کشور و سهم شهرداری ها و دهیاری ها می باشد. سهم درآمد عمومی به عنوان مالیات به حساب خزانه داری کل کشور واریز می شود. سهم شهرداری ها و دهیاری ها به عنوان عوارض حسب مورد به حساب تمرکز وجوه اداره کل امور مالیاتی استان و حساب تمرکز وجوه وزارت کشور واریز می شود.

تبصره - عوارض و جریمه های سهم شهرداری ها، دهیاری ها و روستاهای فاقد دهیاری موضوع این قانون به حساب های رابطی که بنا به درخواست سازمان و وزارت کشور توسط خزانه داری کل کشور حسب مورد به نام حساب تمرکز وجوه اداره کل مالیاتی استان و وزارت کشور افتتاح می گردد، واریز می شود. عوارض سهم شهرداری ها، دهیاری ها و روستاهای فاقد دهیاری و جریمه های متعلق به آن، درآمد دولت نبوده و سازمان موظف است صد درصد (100%) آن را مطابق با مقررات ماده (39) این قانون به صورت ماهانه به حساب های ذی ربط مذکور واریز نماید.

ماده 39 - سهم شهرداری ها، دهیاری ها، روستاهای فاقد دهیاری و مناطق عشایری، بر اساس ترتیبات ذیل به حساب تمرکز وجوه وزارت کشور و حساب تمرکز وجوه اداره کل امور مالیاتی استان ذی ربط نزد خزانه داری کل کشور برای توزیع بین شهرداری ها و دهیاری ها واریز می شود:

الف - نود درصد (90٪) از عوارض و جریمه های مربوط به ماده (7) و بندهای «ب» و «پ» ماده (26) این قانون پس از واریز به حساب تمرکز وجوه اداره کل امور مالیاتی استان بر اساس شاخص جمعیت میان شهرداری ها، دهیاری ها، اداره امور عشایر هر شهرستان (سهم مناطق عشایری) و فرمانداری های همان استان (سهم روستاهای فاقد دهیاری) توزیع و ده درصد (10٪) مابقی به حساب تمرکز وجوه وزارت کشور واریز تا به موجب آیین نامه ای که بر اساس شاخص های توسعه نیافتگی سه ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون توسط سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت کشور تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد بین شهرداری ها، دهیاری ها، اداره امور عشایر شهرستان (سهم مناطق عشایری) و روستاهای فاقد دهیاری (به حساب فرمانداری ها) توزیع گردد.

ب - عوارض و جریمه های مربوط به بندهای «الف» و «ت» ماده (26) و ماده (28) این قانون به حساب تمرکز وجوه وزارت کشور واریز می شود تا بر به نسبت دوازده درصد (12٪) سهم کلان شهرها، پنجاه و سه درصد (53٪) سهم سایر شهرها و سی و پنج درصد (35٪) سهم روستاها و مناطق عشایری و بر اساس شاخصهای جمعیت و توسعه نیافتگی مذکور در بند «الف» این ماده توزیع گردد.

دستورالعمل اجرائی این بند توسط وزارت کشور با همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور تهیه و ابلاغ می شود.

تبصره 1- سهم روستاهای فاقد دهیاری به حساب فرمانداری شهرستان مربوط واریز می شود تا با مشارکت سایر دستگاههای اجرائی مربوطه برای امور عمرانی و آبادانی همان روستاها هزینه شود. دستورالعمل اجرائی این تبصره ظرف سه ماه پس از ابلاغ این قانون توسط وزارت کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان تصویب می شود).

تبصره 2- سهم مناطق عشایری از عوارض و جریمه های مربوط به مواد (7) و (26) این قانون به اداره کل امور عشایر هر استان واریز می شود تا بر اساس شاخص جمعیت میان مناطق عشایری توزیع گردد.

تبصره 3- در راستای اجرای احکام این ماده شهرهای جدید تازه تأسیس فاقد شهرداری از نظر موضوع این ماده حسب مورد واجد شهرداری تلقی می شوند.

تبصره 4- محل أخذ مالیات ارزش افزوده واحدهای تولیدی محل استقرار آنها می باشد.

تبصره 5- سهم شهرداری ها و دهیاری ها از محل منابع حاصل از بندهای «پ» و «ت» ماده (26) این قانون باید مطابق با سیاست های ابلاغی شورای عالی سلامت و امنیت غذایی هزینه گردد. تصمیم گیری در خصوص نحوه هزینه کرد منابع مزبور در کلان شهرها بر عهده کمیته ای متشکل از فرماندار، شهردار و نماینده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

تبصره 6- هرگونه برداشت از حساب تمرکز وجوه به جز پرداخت به شهرداری ها و دهیاری ها و اشخاص مذکور در این ماده ممنوع است.

تبصره 7- سهم عوارض ارزش افزوده دریافتی از شرکتهای فناور مستقر در پارکهای علم و فناوری پس از واریز به خزانه داری کل کشور، به صورت صد درصد (100٪) به همان پارک بابت ایجاد، توسعه و نگهداری زیرساختها و فضاها، آموزش، پژوهشی و فناوری و ارائه خدمات شهری اختصاص می یابد. آیین نامه اجرائی این تبصره ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری با همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره 8- کارگروهی مرکب از وزارت کشور، سازمان و یک ناظر از مجلس شورای اسلامی برای نظارت بر حسن اجرای این ماده تشکیل و گزارش عملکرد این ماده همه ساله توسط سازمان و وزارت کشور به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه می گردد.

تبصره 9 - سازمان مکلف است در مقاطع سه ماهه میزان وصول مالیات بر ارزش افزوده و سهم هر یک از شهرداری ها، دهیاری ها، فرمانداری ها و مناطق عشایری را از طرق مناسب به اطلاع عموم مردم برساند.

ماده 40 - عوارض و جریمه های آلاینده های موضوع ماده (27) این قانون پس از واریز به حساب تمرکز وجوه اداره کل امور مالیاتی استان برای هر شهرستان به نسبت جمعیت بین شهرداری ها، دهیاری ها و فرمانداری های (سهم روستاهای فاقد دهیاری و مناطق عشایری) همان شهرستان توزیع می گردد. در صورتی که آلودگی واحدهای بزرگ تولیدی (پنجاه نفر و بیشتر) به بیش از یک شهرستان در یک استان سرایت کند، عوارض آلاینده های هر شهرستان به نسبت جمعیت، اثرپذیری و فاصله از واحد آلاینده، در کمیته ای مرکب از رئیس سازمان برنامه و بودجه استان و فرمانداران شهرستان های ذی ربط، مدیرکل محیط زیست و مدیرکل امور مالیاتی استان بین شهرستان های متأثر توزیع می شود.

تبصره 1 - در صورتی که شهرستان های متأثر از آلودگی در دو یا چند استان واقع شده باشند، اعضای کمیته توزیع کننده عوارض آلودگی واحدهای بزرگ (پنجاه نفر و بیشتر) متشکل از نماینده سازمان برنامه و بودجه کشور، رؤسای سازمان های مدیریت و برنامه ریزی استان های ذی ربط، نماینده سازمان حفاظت محیط زیست و نماینده ادارات کل امور مالیاتی استان های مربوطه بر اساس سیاست های اعلامی سازمان برنامه و بودجه کشور اقدام به توزیع عوارض آلاینده می کنند.

تبصره 2 - عوارض و جریمه های آلاینده های در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی در مواردی که شهرداری و یا دهیاری در مناطق مذکور مستقر نمی باشد، حسب مورد به حساب منطقه آزاد تجاری - صنعتی و یا ویژه اقتصادی مربوط واریز می گردد.

ماده 41 - عوارض و جریمه های موضوع بندهای «الف» و «ب» ماده (29) این قانون مستقیماً به حساب شهرداری ها و یا دهیاری های محل سکونت مالک که هنگام صدور پلاک انتظامی ثبت شده است، واریز می گردد. شهرداری های شهرهای آلوده مکلفند صد درصد (100٪) درآمد حاصل از عوارض موضوع بند «ب» ماده (29) این قانون را برای کمک به توسعه و نوسازی ناوگان حمل و نقل عمومی شهرهای آلوده هزینه نمایند.

ماده 42 - معادل دوازده در هزار ارزش گمرکی کالاهای وارداتی که حقوق ورودی آنها وصول می‌شود، توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران به حساب تمرکز وجوه وزارت کشور واریز شده تا به نسبت سیزده درصد (13٪) کلانشهرها، سی و پنج درصد (35٪) دهیاری‌ها و روستاهای فاقد دهیاری و عشایر و پنجاه و دو درصد (52٪) سایر شهرداری‌ها و بر اساس شاخص‌هایی که با پیشنهاد وزارت کشور به تصویب هیأت دولت می‌رسد، صرف کمک و ایجاد درآمد پایدار برای شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و روستاهای فاقد دهیاری و عشایر گردد. وزارت کشور مکلف است وصولی هر ماه را تا پانزدهم ماه بعد بر اساس سهم‌های تعیین شده به حساب شهرداری‌ها و دهیاری‌ها واریز نماید و هرگونه برداشت از حساب تمرکز وجوه به جز پرداخت به شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و روستاهای فاقد دهیاری و عشایر ممنوع است.

ماده 43 - یک نهم مالیات‌ها و عوارض وصولی موضوع ماده (7) و بندهای «الف» و «ب» ماده (26) این قانون به عنوان «مالیات سلامت»، همزمان با دریافت توسط سازمان امور مالیاتی، به حساب خزانه داری کل کشور واریز می‌گردد. خزانه مکلف است مبالغ دریافتی هر ماه را تا پایان پانزدهم ماه بعد به حساب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی واریز نماید. عدم تخصیص مبلغ مذکور در حکم تصرف غیرمجاز در اموال عمومی است.

صد درصد (100٪) منابع دریافتی موضوع این ماده از طریق ردیف یا ردیف‌هایی که برای این منظور در قوانین بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌شود به پیشگیری و پوشش کامل درمان افراد ساکن در روستاها و شهرهای دارای بیست هزار نفر جمعیت و پایین‌تر و جامعه عشایری (در چهارچوب نظام ارجاع)، اختصاص می‌یابد و پس از تحقق هدف مذکور نسبت به تکمیل و تأمین تجهیزات بیمارستانی و مراکز بهداشتی و درمانی با اولویت بیمارستان‌های مناطق توسعه نیافته، مصارف هیأت امنای ارزی و ارتقای سطح بیمه بیماران صعب‌العلاج و افراد تحت پوشش نهادهای حمایتی خارج از روستاها و شهرهای بالای بیست هزار نفر جمعیت اقدام می‌شود. هرگونه پرداخت هزینه‌های نیروی انسانی نظیر حقوق و مزایا، اضافه کار، کمک‌های رفاهی، پاداش، فوق‌العاده‌های مأموریت، کارانه، بهره‌وری، مدیریت، نوبت‌کاری، دیون و مانند آن و هزینه‌های اداری نظیر اقلام مصرفی اداری و تأمین اثاثیه و منصوبات اداری از این محل ممنوع است.

ماده ۴۴ - منابع حاصل از مالیات های موضوع مواد (۳۰) و (۳۱) این قانون سهم دولت است و به حساب خزانه داری کل کشور واریز می شود.

ماده ۴۵ - دولت موظف است از محل منابع حاصل از مالیات دریافتی سهم خود موضوع ماده (۷) این قانون، سالانه مجموع کمک های نقدی پرداختی به هر فرد تحت پوشش نهادهای حمایتی را علاوه بر سایر افزایش های سنواتی، حداقل معادل نرخ مالیات بر ارزش افزوده افزایش داده و به منظور جبران مالیات دریافتی به افراد مذکور پرداخت نماید. نهادهای حمایتی مذکور مکلفند نسبت به شناسایی اشخاص نیازمندی که تحت پوشش نیستند، اقدام و آنها را مشمول دریافت افزایش مذکور نمایند. آیین نامه اجرائی این ماده شامل چگونگی شناسایی اشخاص نیازمند و نحوه حمایت از آنها حداکثر سه ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری سازمان بهزیستی کشور و کمیته امداد امام خمینی (ره) تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

فصل دهم - سایر مقررات

ماده ۴۶ - کلیه عوارض و مالیات موضوع این قانون که توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران به صورت قطعی وصول و به حسابهای مربوطه واریز می شود، مشمول حکم ماده (۱۶۰) قانون امور گمرکی می باشد.

ماده ۴۷ - پرونده های مالیات بر ارزش افزوده که تاریخ تعلق آنها قبل از لازم الاجراء شدن این قانون است، از نظر تعیین مأخذ مشمول مالیات و نرخ مالیات، جرایم و تکالیف مؤدیان و مأموران مالیاتی و نحوه رسیدگی تابع قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۷/۲/۱۳۸۷ می باشد، اما در مورد رفع اختلاف سازمان با مؤدی، قطعیت، وصول، توزیع و تسویه، تابع احکام و مقررات این قانون است.

ماده ۴۸ - متن زیر جایگزین ماده (۲۳۸) قانون مالیات های مستقیم می شود و به این قانون تسری می یابد:
«ماده ۲۳۸ - در مواردی که برگ تشخیص مالیات صادر و به مؤدی ابلاغ می شود، چنانچه مؤدی نسبت به آن معترض باشد می تواند ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ شخصاً یا به وسیله وکیل تام الاختیار خود با ارائه دلایل و اسناد و مدارک کتباً از اداره امور مالیاتی تقاضای رسیدگی مجدد نماید.

مسئول/مسئولان مربوط که از طرف سازمان امور مالیاتی مشخص می شوند، موظفند پس از ثبت درخواست مؤدی و ظرف مهلتی که بیش از چهل و پنج روز از تاریخ ثبت درخواست نباشد به موضوع رسیدگی و در صورتی که دلایل و اسناد و مدارک ابراز شده را برای رد مندرجات برگ تشخیص کافی دانستند، آن را رد و در صورتی که دلایل و اسناد و مدارک ابرازی را مؤثر در تعدیل درآمد تشخیص دهند موارد تعدیل درآمد مشمول مالیات را مشخص نمایند. چنانچه مؤدی نظر مسئول/مسئولان مربوط در تعدیل درآمد مشمول مالیات را قبول نماید درآمد مشمول مالیات تعدیل شده، قطعی است. در غیر این صورت برای رسیدگی به مابه التفاوت تا مبلغ مورد اعتراض مؤدی، موضوع به هیأت حل اختلاف مالیاتی ارجاع می شود. همچنین هرگاه دلایل و اسناد و مدارک ابرازی مؤدی را برای رد برگ تشخیص یا تعدیل درآمد مؤثر تشخیص ندهند باید موضوع را مستدلاً در پرونده منعکس و مراتب را برای رسیدگی به هیأت حل اختلاف مالیاتی ارجاع نمایند.

تبصره ۱ - دستورالعمل اجرائی این ماده با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد.

تبصره ۲ - در مواردی که مؤدی اطلاعات مربوطه را از طریق سامانه مؤدیان اظهار کرده باشد، مطابق احکام قانون سامانه مؤدیان و پایانه های فروشگاهی رفتار خواهد شد.»

ماده 49 - متن زیر جایگزین تبصره ماده (239) قانون مالیات های مستقیم می شود و به این قانون تسری می یابد:

«تبصره - در مواردی که برگ تشخیص مالیات طبق مقررات تبصره (1) و قسمت اخیر تبصره (2) ماده (203) و ماده (208) این قانون ابلاغ شده باشد و مؤدی به شرح مقررات این ماده اقدام نکرده باشد در حکم معترض به برگ تشخیص مالیات شناخته می شود و پرونده امر برای رسیدگی به هیأت حل اختلاف مالیاتی ارجاع می گردد.»

ماده ۵۰ - متن زیر جایگزین ماده (۲۴۴) قانون مالیات های مستقیم و تبصره های آن می شود و به این قانون تسری می یابد:

«ماده ۲۴۴ - مرجع رسیدگی به کلیه اختلاف های مالیاتی جز در مواردی که ضمن مقررات این قانون مرجع دیگری پیش بینی شده، هیأت حل اختلافات مالیاتی است. هر هیأت حل اختلاف مالیاتی از سه نفر به شرح زیر تشکیل می شود:

۱ - یک نفر نماینده سازمان امور مالیاتی کشور

۲ - یک نفر از میان قضات بازنشسته یا حقوق دانان مطلع در امور مالیاتی با شرط وثاقت و امانت به درخواست

سازمان امور مالیاتی و انتخاب رئیس کل دادگستری هر استان

۳ - یک نفر نماینده از اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران، اتاق تعاون ایران، جامعه حسابداران

رسمی ایران، جامعه مشاوران رسمی مالیاتی ایران، مجامع حرفه ای، اتاق اصناف ایران، شورای اسلامی شهر،

قانون و کلا، مرکز و کلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده که برای مدت سه سال منصوب می شوند.

مؤدی همزمان با اعتراض به برگ تشخیص یا مطالبه مالیات یکی از مراجع این بند را به عنوان نماینده خود جهت

شرکت در جلسات هیأت حل اختلاف مالیاتی معرفی می نماید. در صورتی که برگ تشخیص مالیات ابلاغ

قانونی شده باشد و یا همزمان با تسلیم اعتراض به برگ تشخیص در مهلت قانونی مؤدی انتخاب خود را اعلام

نماید، با توجه به نوع فعالیت مؤدی یا موضوع مالیات مورد رسیدگی، از بین نمایندگان مزبور با رعایت تبصره

(۵) این ماده یک نفر انتخاب می شود.

-تبصره ۱ - جلسات هیأت های حل اختلاف مالیاتی با حضور هر سه عضو رسمیت می یابد و رأی هیأت با اکثریت

آراء قطعی و لازم الاجراء است، ولی نظر اقلیت باید در متن رأی قید گردد.

-تبصره ۲ - هیأت های حل اختلاف مالیاتی دارای استقلال کامل بوده و صرفاً اداره امور دبیرخانه ای هیأت های حل

اختلاف مالیاتی و تشکیل جلسات هیأت ها به عهده سازمان امور مالیاتی می باشد. انشای رأی با رعایت اصل

عدالت و بی طرفی کلیه اعضا و متکی به اسناد و مدارک مثبت و دلایل و شواهد متقن در همان جلسه و یا

حداکثر ظرف سه روز کاری پس از برگزاری جلسه، توسط نماینده بند (۲) این ماده به عمل آمده و به امضای

تمامی اعضا می رسد. مؤدی یا نماینده قانونی وی مجاز به حضور کامل در جلسه و ارائه دفاعیات به صورت

کتبی یا شفاهی است. اظهارات شفاهی باید در صورت جلسه قید و به امضای وی برسد. سازمان امور مالیاتی به

منظور اعمال نظارت مؤثر بر عملکرد هیأت های حل اختلاف مالیاتی، مکلف است نسبت به مستندسازی فرآیند

برگزاری جلسات هیأت به نحو مقتضی اقدام کند.

-تبصره ۳ - تعیین حق الزحمه اعضای موضوع بندهای (۲) و (۳) این ماده متناسب با تعداد و مدت جلسات و نیز

مراحل، منابع مالیاتی و پرونده های مورد رسیدگی از محل اعتباری که به همین منظور در بودجه سالانه سازمان

امور مالیاتی کشور پیش بینی می شود، مطابق دستورالعملی است که توسط سازمان مذکور تهیه و ابلاغ می

گردد. حق الزحمه اعضا به صورت متمرکز از طرف سازمان امور مالیاتی کشور به حساب اعضا پرداخت می

شود.

-تبصره ۴ - سازمان امور مالیاتی مکلف است نمایندگان معرفی شده در اجرای بندهای (۲) و (۳) این ماده را به عنوان اعضای هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی بپذیرد و با رعایت تبصره (۵) این ماده از آنها جهت شرکت در هیأت‌های مزبور دعوت نماید.

-تبصره ۵ - اسامی کلیه افراد معرفی شده توسط رئیس کل دادگستری هر استان، مدیر کل مالیاتی استان و مراجع مذکور در بند (۳) این ماده به تفکیک شهرستان‌ها در سامانه ای که به صورت متمرکز و حداکثر ظرف سه ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون توسط سازمان امور مالیاتی کشور ایجاد می شود، درج می گردد. انتخاب افراد موضوع بندهای (۱)، (۲) و (۳) برای هر پرونده در مواردی که در شهرستان مورد نظر بیشتر از یک نفر وجود داشته باشد، به صورت تصادفی توسط سامانه مزبور انجام می شود. این سامانه مستقیماً زیر نظر رئیس کل سازمان امور مالیاتی، مدیریت می گردد.

-تبصره ۶ - سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است حداقل یک هفته قبل از تشکیل جلسه هیأت به نحو مقتضی زمینه دسترسی اعضای هیأت حل اختلاف مالیاتی را برابر مقررات مربوط به مندرجات پرونده مورد اعتراض فراهم نماید.

-تبصره ۷ - هر یک از افراد مذکور در بندهای (۲) و (۳) این ماده در صورتی که بیشتر از سه جلسه متوالی یا چهار جلسه متناوب در یک سال از حضور در جلسات هیأت خودداری نمایند، حکم آنان لغو می شود و رئیس کل دادگستری هر استان و مرجع مربوط، حسب مورد، موظف است ظرف ده روز کاری فرد جایگزین را معرفی نماید.

-تبصره ۸ - به منظور اجرای عدالت و اصل استقلال و بی طرفی و رعایت حقوق شهروندی و نظارت مؤثر، سازمان امور مالیاتی مکلف است ساختار اداره هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی را به صورت مستقل، تحت عنوان مرکز دادرسی مالیاتی در ساختار خود ذیل رئیس کل سازمان ایجاد نماید. واحدهای دادرسی مالیاتی در هر استان مستقل از اداره کل مالیاتی استان تشکیل می شود.

-تبصره ۹ - پس از استقرار سامانه مؤدیان، ثبت اعتراض توسط مؤدی، انتخاب یکی از مراجع موضوع بند (۳) این ماده، ارائه هرگونه لایحه به هیأت‌های حل اختلاف، مشاهده اسناد، مدارک و اطلاعات مورد نیاز، ابلاغ تاریخ تشکیل جلسات هیأت، اطلاع از نتایج دادرسی و هرگونه اطلاع دیگر در خصوص پرونده دادرسی مالیاتی از طریق سامانه مذکور انجام می شود.

-تبصره ۱۰ - سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است زمینه دسترسی کامل مؤدی و یا نماینده قانونی وی به مفاد پرونده مورد اعتراض را حداقل یک هفته قبل از تشکیل هیأت فراهم نماید.

-تبصره ۱۱ - عضویت همزمان در فهرست نمایندگان بندهای (۲) و (۳) موضوع این ماده ممنوع است.»

ماده ۵۱ - متن زیر جایگزین ماده (۲۵۱) قانون مالیات های مستقیم می شود و به این قانون تسری می یابد:
«ماده ۲۵۱ - مؤدی یا دادستان انتظامی مالیاتی می تواند ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ رأی قطعی هیأت حل اختلاف مالیاتی تجدیدنظر، به استناد عدم رعایت قوانین و مقررات موضوعه یا نقص رسیدگی، با اعلام دلایل کافی به شورای عالی مالیاتی اعتراض نموده و تجدید رسیدگی را درخواست کنند.»

ماده ۵۲ - در بند (۳) ماده (۲۵۵) قانون مالیات های مستقیم عبارت «نظر اکثریت اعضای شورای عالی مالیاتی» به عبارت «نظر اکثریت اعضای هیأت عمومی شورای عالی مالیاتی موضوع ماده (۲۵۸) این قانون» تغییر می یابد.

ماده ۵۳ - تبصره ذیل به ماده (۲۵۸) قانون مالیات های مستقیم الحاق می شود:
«تبصره - حکم این ماده در مواردی که نسبت به موارد مشابه آرای متفاوتی توسط هیأت های حل اختلاف مالیاتی صادر شده باشد نیز جاری است.»

ماده ۵۴ - در تبصره (۲) ماده (۲۷۴) قانون مالیات های مستقیم عبارت «سازمان امور مالیاتی کشور» جایگزین عبارت «دادستانی انتظامی مالیاتی» می گردد. حکم این تبصره و احکام فصل نهم از باب چهارم قانون مالیات های مستقیم (به استثنای ماده (۲۱۷)) به این قانون تسری می یابد.

ماده ۵۵ - از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، احکام مربوط به مالیات و عوارض در قوانین زیر نسخ می گردد:

۱- قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی (به استثنای حکم ماده (۲۸) قانون مذکور نسبت به جامعه مشاوران رسمی مالیاتی ایران، ماده (۵۰) قانون مذکور و تبصره های ذیل آن و تبصره (۱) ماده (۳۹) آن قانون نسبت به عوارض موضوع بند (۲) ماده (۳۸) این قانون)

2- بند «ب» ماده (6) و بند «ر» ماده (33) و ماده (73) و ماده (94) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب 14/12/1395

3- ماده (69) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (2) مصوب 4/12/1393

4- احکام ماده (34) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب 1/2/1394 در خصوص مالیات بر ارزش افزوده

5- مواد (18) و (47) قانون اصلاح نظام صنفی کشور مصوب 12/6/1392

ماده 56- اجرای احکام این قانون نافی اجرای احکام و مقررات ذیل نیست:

1- قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب 14/12/1395 با اصلاحات و الحاقات بعدی؛ (به استثنای موارد منسوخ در ماده (55) این قانون، بند «ب» ماده (6)، بند «ر» ماده (33)، ماده (73) و ماده (94) قانون مذکور)

2- قانون مالیات های مستقیم مصوب 3/12/1366 با اصلاحات و الحاقات بعدی

3- قانون مقررات تردد وسایل نقلیه خارجی مصوب 12/4/1373 با اصلاحات و الحاقات بعدی

4- عوارض آزادراهها، عوارض موضوع ماده (12) قانون حمل و نقل و عبور کالاهای خارجی از قلمرو جمهوری اسلامی ایران مصوب 22/12/1374 با اصلاحات و الحاقات بعدی

5- قانون نحوه تأمین هزینه های اتاق های بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران و اتاق تعاون مصوب 11/8/1372 با اصلاحات و الحاقات بعدی

6- مواد (63) و (87) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین مصوب 28/12/1373 با اصلاحات و الحاقات بعدی

7- قانون امور گمرکی مصوب 22/8/1390 با اصلاحات و الحاقات بعدی؛ (به استثنای تعریف حقوق ورودی و سایر وجوه موضوع بند «د» ماده (1))

۸- مواد (۶۵)، (۵۸) و (۷۰) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۴/۱۲/۱۳۹۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی

۹- بندهای «الف» و «ب» ماده (۳۰) و بند (۳) ماده (۴۸) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور مصوب 10/11/1395 با اصلاحات و الحاقات بعدی

۱۰- تبصره (۵) بند «الف» ماده (۲۸) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱/۲/۱۳۹۴

۱۱- ماده (۷) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۲۵/۹/۱۳۸۸

12- قانون توسعه و حمایت از صنایع دریایی مصوب ۱۵/۲/۱۳۸۷

ماده ۵۷- این قانون شش ماه پس از ابلاغ به رئیس جمهور لازم الاجراء است.

تبصره - تا تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 1387/17/2 با اصلاحات و الحاقات بعدی تمدید می شود و لازم الاجراء است.

قانون فوق مشتمل بر پنجاه و هفت ماده و یکصد تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ دوم خردادماه یکهزار و چهارصد مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۲/۳/۱۴۰۰ به تأیید شورای نگهبان رسید.